

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁS SZAKSZERVEZET MSZOSZ-DÍJAS LAPJA

2005. JÚLIUS–AUGUSZTUS

„A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”

(A Magyar Köztársaság alkotmánya 61. § [1])

A tartalomból

Viharverte postások Kelet-Magyarország

3–9. oldal

Milyen legyen szakszervezetünk?

8–17. oldal,
22–24. oldal

Fáraók postája

18. oldal

Örülök, hogy adhattam Kuczora Péterné

20–21. oldal

60 éves a Postás Szakszervezet

26–27. oldal

Rekviem egy kisfiúért

28. oldal

„Mró lacshó roma”

29. oldal

Akar munkavédelmis lenni?

Bicskeiné Nagy Kinga

30–31. oldal

Postás a pódiumon

32. oldal

Viharverte postások

Július

A Pesti Hírlap Nagy Naptára az 1927. közönséges évre az akkoriban megbízható Herchel-féle időjárásjelzést közli. Eszerint a hó elején szeles, esős, 7–14-ig kellemes, szép idő, 14-től a hó végéig változó. A július fő jellegzetességeiben manapság is megfelel a régi kalendáriumokban írtaknak, mégis érezzük, hogy valami változott: mintha a hőség nagyobb lenne. Ami biztos, hogy e hónap most is 31 napos, és fogynak a nappalok. Az 1966-os Kincses Kalendárium szerint: ez „a legmelegebb hónapunk. Midőn a nap az Oroszlánban jár, rekkenő hévség és meleg idő áll elő – írta már legrégebbi csizós könyvünk az esztendő legforróbb hónapjáról – minden növénynek, gyökérnek szomjúsága van.” Szent Jakab éjszakáján, július 25-én a juhászok a csillagok állásából jósták meg a tél időjárását. A néphit szerint négy héten át esni fog, ha Sarlós-Boldogasszony napján, július 2-án eső esik. Ha július 25-én csillagos az éjszaka, jól hoz a termés a kertben. Ha hangyák Anna napján július 26-án bolyokat építenek, enyhe, esős tél várható.

Radnóti Miklós 1940-ben szentelt verset e hónapnak: „Düh csikarja fenn a felhőt,/ fintorog./ Nedves hajjal/ futkároznak/ meztelbas záporok./ Elfáradnak, földbe búnak,/ este lett./ Tisztatestű hőség ül a/ fényesarcú fák felett.”

Valamikor Nyárhónak is nevezték a júliust az aratás elkezdése miatt és Áldás havának, hiszen a kenyér, áldás. Régebben az aratók – a kenyérnek kijáró tiszteletadással – Sarlós Boldogasszony napján, vagyis július másodikán kezdték meg a búza betakarítását. A próbaképpen örölt lisztből Henrik napján, július 15-én sütötték az első kenyeret, amit a templomi úrvacsoraosztáshoz ajánlottak fel. „Füskuti Landerer Uj Historaii Kalendárium-a az 1839dik Esztendőre” ezt közli: „Beköszöntött immár azon meleg idő/ Mellyben munkájában izzad földművelő/ Aratja jószágát 's készül a' sarlóra/ Ifiajak mint lányok az aratás szóra/ Örömmel hordja be érett gabonáját/ Tudván hogy e' nélkül nem táplálja magát.”

A nyár áldásai természetesen meghatározzák a paraszti teendőket is: az aratás forró hónapja a gyümölcserés fő időszaka is. Itt a kajszi, az őszibarack, a nyári

körte, érik a paprika és a hónap vége felé a paradicsom is, és persze a dinnye. A virágoskertben most tegyük földbe az árvácska magját palántanevelésre. A Szabad Szó Naptára 1931-ben a százéves

jövendőmondó nyárra vonatkozó rigmusát idézi: „Aratás korán lesz, mégis igen gazdag./ Súlyos kalászkóttól duzzad majd az asztag./ Lelki szemem látja, ára lesz a magnak./ Kell is az a szegény, robotos magyarnak!” A Képes Friss Naptár pedig 1943-ban így ír: „Tarlón nyüzsög már a nép./ Fogy a kéve, bűg a gép./ Pereg a mag, polyva száll./ Aranyeső csurdogál.” A Képes Kálvin Kalendárium az 1958. évre így ír e hónapról: „Egész nap munka, rohanás/ Fortisszimó: az aratás.../ Most aki ember, nem henyél./ Most születik az új kenyér.// Már sorjázik sok kereszt./ A cséplőgép magot ereszt./ Száll új kenyérnek illata./ Ó drága életballada!” A Képes Kálvin Kalendárium az 1959. évre természetesen azt szeretné, ha Kálvin intelmét fogadnánk meg: „Azt akarja az Isten, hogy közölve egymással gyarlóságainkat, tanácsadással és vigasztalással kölcsönösen segítsük egymást.”

AZ Országos Református Szereztövetség Naptára pedig 1934-ben az aratás szimbolikus, lelki jelentőségét emeli ki, amit akár vallásosak vagyunk akár nem, érdemes megszívlelni. „Az aratás a világ vége? Az aratók pedig az angyalok. Amiképpen azért összegyűjtik a konkolyt és megégetik: akképpen lesz a világnak végén. Az embernek Fia elküldi az Ő angyalait, és az Ő országából összegyűjtik a botránkozásokat mind és azokat is, akik go-

noszságot cselekszenek, és bevetik őket a tüzes kemencébe. Akkor az igazak fénylenek, mint a nap” (Mt. 13, 39–43.)

Rége a júliust nevezték Oroszlán havának és a vallásos emberek manapság is Szent Jakab havának keresztelik. A hónap eredeti neve quintilis, minthogy a márciussal kezdődő régi római kalendáriumban az ötödik hónap volt. Csak Julius Caesar óta, éppen az ő tiszteletére lett július, a nagy imperátor születési hónapja. Caesart meggyilkolták Brutus és társai, de emlékét megőrizte a július elnevezés. S ha már itt tartunk, kerestem kedves olvasóimnak júliusi történelmi vonatkozású eseményeket. 1776. július 4-én születik a függetlenségi nyilatkozat, amely kimondja az amerikai gyarmatok elszakadását Angliától. Ez a nap a Függetlenség Napja, Észak-Amerikai Egyesült Államok születése, nemzeti ünnep.

Júliusban írodik a magyar történelem egyik dicsőséges fejezete is: a török sereg 1456. július 21-én tesz még egy utolsó kísérletet, hogy elfoglalja Nándorfehérvárt, de Kapisztrán és Dugovics Titusz meg társaik visszaverik ezt a rohamot is. E győzelmet hirdeti a naponta felhangzó déli harangszó, amikor a vár védelme közben az elesettek: a magyar, a szerb, a horvát hősekre is emlékezünk. No meg Hunyadi Jánosra, aki három héttel később pestis áldozata lett.

Kerestem kedves olvasóimnak, egy júliushoz kapcsolódó, érdekes eseményt is. Ezúttal a manapság ismét „terítékre került” feketézokról, akikről tudjuk, voltak, vannak, lesznek. Létük és működésük olyan, mint az évszakok állandó körforgása. Lehet ellenük törvényt hozni, lehet őket ideig-óráig akadályozni, de felszámolni őket lehetetlen. S ez így van a fejlettebb országokban is. *Kopátsy Sándor* közgazdász szerint a gazdaság megbénulna nélkülük, szükség van rájuk. Ezen persze lehet vitatkozni, mi azonban rábízunk az olvasóra a véleményalkotást, s helyette egy, a korra jellemző, „gyönyörű” idézetet közlünk a Szabad Nép 1946. július 3-i számából. A cikk címe: *Spekulánsok Csepelen*. „A munkásság hallatlan erőfeszítéseiből élősködő feketézők, szerencselovagok ellen mindinkább növekedett a tömegek felháborodása. A kommunista irányítás alatt álló gazdasági rendőrség az elfogott feketézőket, üzereket, valutázókat, a munkások nagy örömeire a csepeli melegüzemekbe vitte dolgozni. A Martin, a Csógyár, a hengerdék dolgozói valóság-

Lengyel Géza

Július

Júliusi alkonyat

*Piros kontúrba von mindent a nap.
A tarlón még néhány gölya nézdegél
sáskára, pocokra vadászva
mikor már elcsöndesedül traktor,
munkagép
s lassan álomra hajtja fejét
a maradék gabonatábla,
rengeteg virág és rovar.
A még libegő, áthevült tájra
lassan ráborul a csillagos éj
szelíden betakar –
csak itt-ott villan egy denevér
s a langy vízben csobban a hal.*

☞ Folytatás a 34. oldalon

Kelet-Magyarország

Viharverte postások

– szakszervezeti segítség a károsultaknak –

EZ a világ már nem olyan mint egykor volt – írta *Krúdy*, aki ha ma élne, megállapítását bizonyára kiterjesztené az időjárásra is, hiszen az évszakok jellemzői egyre jobban eltérnek korábbi megszokottaktól. Még az év legszebb hónapjának tartott május, a szerelmesek, az orgonavirágzás, a természet pezsdülésének legszebb időszaka is olykor úgy viselkedik, mint a szeszélyes április. Néhány héttel ezelőtt az egykor oly szép május hatalmas vihart hozott az alföld keleti részére. Az orkán Debrecen fél karéjba fogta, s a város mellett elvonulva nem kímélte a környező vidéket. A tomboló szél, a lezúduló eső több településen okozott jelentős károkat. *Ilyés Sándornéval*, a Postás Szakszervezet alelnökével, és a Szabad Szakszervezeti Tanács titkárával egy rövid alföldi körutat tettünk, s felkerestük azokat a kárvallott postásokat, akik még a szintén szeszélyes július elején is szomorú emlékként őrzik magukban a természet májusi tombolását. A károk helyreállítását követően arra voltunk kíváncsiak, hogy amikor a baj bekövetkezett, mellettük állt-e a posta, és miként segítette tagjait az üzemi tanács, a szakszervezet?

Nem kértünk támogatást

Debrecen felé haladva a 47-es útnál található 2300 lakosú Sáránd postahivatalánál állunk meg először, ahol a vezető mellett két hétórás munkatárs dolgozik. A hivatalban éppen hóvégi leltár van, rövidre fogjuk tehát a dolgot. **Sain Sándorné** hivatalvezetőt kérdezzük először:

■ **Milyen károk voltak itt május 18-án, és hány postást érintett?**

– Bennünket szerencsére nem érintett komolyan a vihar, sem a lakásunkban, sem a posta épületében nem esett kár. A gyümölcsösökben, a szőlőskertekben pusztított a tornádó.

■ **Kaptak valamilyen kártérítést?**

– Lakóépületben nem volt kár, így nem is kértük, hogy azok a kollégák részesüljenek támogatásban, akiknek komoly káruk keletkezett.

Hajdúbagos borzalmat élt át

Hajdúsági portyánk következő állomása a közeli Hajdúbagos. Néhány perces autózás után elérjük a 2000 lakosú kis községet, ahol két viharkárosult postás van. Az egyikük a hivatal vezetője, **Fehér Jánosné**, először őt kerestük fel.

■ **A vihar nagy kárt okozott a portáján, megsérült a kocsija is. Mint**

ballottuk, a biztosító kártérítést fizetett. Meséljen arról a délutánról.

– Hosszúpályiban lakom, onnan járok át dolgozni. Egyszer csak jött egy felhő, még a gyerek mondta is, hogy milyen nagy. Még szerencse, hogy otthon voltunk, gyorsan bementünk, mert már jött a vihar. Kinéztünk, és láttuk, hogy a szomszéd hullámpaláját dobálta át a szél hozzánk, a kocsira. A fiam kiszaladt, hogy beálljon, akkor meg a garázs, meg a ház cserepei kezdtek hullani. Csak néztük, hogy mi lesz itt. Már azt hittük, a fal is ránk dől. Negyedóráig tartott, de közben az ablakot is bevágta egy cserép. Amikor elcsendesedett, akkor mer-

tünk kimenni, mert addig szörnyű kopogás, ütődés, csörrenés, durranás volt mindenfelé. Amikor kimentünk, borzalmas látvány fogadott bennünket. Minden szanaszét, halomban, romokban, a szomszéd dolgai nálunk, a mienk nála, cserepek, törmelékek mindenfelé, a Skodánkat teljesen összetörve, a fél háztetőről hiányzott a cserép. A mennyezetünk beázott, megrepedt. A garázst alá kellett dúcolni, a melléképületről a cserép teljesen eltűnt. Olyan 500 ezer forintos kár keletkezett.

■ **Mikor épült ez a nagy ház?**

– 1982-ben, tehát még nem öreg, nem szabadna még összedőlnie.

■ **Volt olyan ház amelyik összedőlt a faluban?**

– Volt, azt hiszem egy, amelyiknek teljesen elment a teteje. Megjeddünk, mert közben esett az eső, fújt a szél, villámolt, csattogott, nem tudtuk mi lesz? Itt a világ vége? Ahogy megtörtént a baj, rö-

Hírek

Kongresszusi előkészítés

Kongresszusunk előkészítése és a vagyony volt a legfőbb témája a PSZ június 29-i elnökségi ülésének. *Mundruczó Kornél*, a Postás Szakszervezet elnöke felsorolta a kongresszust előkészítő bizottságokat, és annak feladataira, tagjaira tett javaslatot. Az elnökség egyhangúan megszavazta a kilenc bizottság létrehozását, munkakörének meghatározását. Az alapszabály előkészítő bizottság vezetője *Horváth István* alelnök, a beszámolót készítő bizottságé *Sztabura Lászlóné* alelnök, a programelőkészítő bizottságé *Pecze Pál* alelnök, a jelölést előkészítő bizottság vezetője *Ilyés Éva* alelnök, a nemzetközi bizottság élére *Bertha Gyula* jogtanácsost választották, az ügyrendi bizottság vezetője *Maróti László* lett, az információért felelős bizottság vezetője *Údvarhelyi András*, a mandátumvizsgáló bizottság vezetői *Barkóczy Sándorné* és *Sárfi József*. Jegyzőkönyv hitelesítő *Kovács László* lesz. A grémium megállapodott a bizottság munkája elvégzésének határidejében és a levezető elnök személyében.

Mundruczó Kornél elmondta, hogy a Postás Szakszervezet pert nyert a PHDSZSZ ellenében. A Legfelsőbb Bíróság értesítette a VIKSZ-et, hogy az 1991-es üzemitanács-választás eredményének megfelelően kell megosztani a vagyont.

Bélyeg az első magyar úrrepülés 25. évfordulójára

1980. május 26-án, a Szozuz 6 fedélzetén indult a világrúbe *Farkas Bertalan*, az első és mindmáig egyetlen magyar úrhajós. Az első magyar úrrepülés 25. évfordulójának tiszteletére a Magyar Posta Rt. alkalmi bélyeget bocsátott forgalomba.

A bélyeget *dr. Szabó Pál* vezérigazgató úr mutatta be 2005. május 27-én, az évforduló tiszteletére rendezett programsorozat ünnepélyes megnyitóján, a Hadtörténeti Múzeumban. Az esemény tiszteletére *Kovács Kálmán* informatikai és hírközlési miniszter *Szabó Pállal* közösen alkalmi bélyegzést végzett.

A rendezvényen *Farkas Bertalan*, *Magyari Béla*, valamint több orosz, német és amerikai úrhajós, űrtechnikai mérnök és szakember is részt vett.

tön eszembe jutott, hogy mi van a postaépülettel? Mi lesz velem, kell-e őrizni, mert nem maradhat őrizetlenül, ha olyan állapotba került. Felhívtam egy kolléganőmet, ő megnézte, és megnyugtatóan, hogy nincs semmi baja az épületnek.

***

Özvegy Karázi Gyuláné postás portáját sem kímélte a vihar. Amikor felke-

restük, még mindig az események hatása alatt volt.

– Negyven darab cserepet lökött le a háztetőről a vihar, meg 10 kúpost. Csörgésre, csattogásra lettem figyelmes. Mi lehet az? Aztán elsötétedett minden. Mondom mi történt, mi van itt? Közben a lányom telefonált Hosszúpályiból, hogy anyu nálatok még van a házon cserép, mert nálunk már nincs! Olyan ideges lettem, hogy rögtön sírva fakadtam. Jaj, mondom, ne mondjad már gyermekem, én is megyek kinézek, hogy itt mi van! Kimegyek, és látom, hogy a cserép lehullva, a vihar összegyűjtögetett, összeborított mindent, a virágokat, csak néztem mit tett. A húszéves fiammal élünk együtt, mert sajnos a férjem meghalt negyedik éve, mondom mit fogok én itt csinálni. Aztán a nagyfiamnak telefonáltam Mikepércsre, és mondom neki mi történt. Azt mondja már ül is a kocsi, és jön, náluk nincs nagy kár. Jött, aztán ment a lányomhoz. Mi lesz a három gyerekkel? A férje dolgozik, ő meg gyesen van. Én olyan ideges voltam, hogy még most is bennem van.

Mióta dolgozik a postánál, és mennyit kap kézbe a fizetéséből?

– 1982-től, és olyan 57-58 ezret.

Mennyi segítséget kapott a postától?

– Nem volt nagy károm, 12 ezret írtam a papírra, és kaptam 10 ezret. A fiam ács, ő megcsinálta a tetőt.

Biztosítása van?

– Van, de a biztosítóhoz nem szóltam be. Nem is tudom miért, én olyan ideg állapotban voltam, hogy teljesen kiment a fejemből.

Ha nem szólt be, akkor miért fizeti a biztosítást?

– Magamat okolom, hogy miért voltam ilyen buta. A gyerekeimmel megcsináltunk mindent. Nálamnál voltak akik sokkal rosszabbul jártak, úgyhogy én meg vagyok elégedve, nagyon szépen meg is köszönöm a segítséget, a 10 ezer forintot, amit a Postás Szakszervezettől kaptam.

Hosszúpályiban csalódtak a postában

Hajdúbagossal szomszédos, közel hét-ezer fős Hosszúpályi szenvedett a legtöbbet a vihartól. Itt a házak talán 80%-át is kár érte. A helyiek szerint olyan erős hangja volt a viharnak, olyan bődületesen nagy erővel jött, hogy többen azt mondták, vigye a házat, ők lemennek a

pincébe, mert ott megmaradhatnak. A postahivatal épülete nagyon takaros, szép és tiszta, közönségterében zöld növények pompáznak, pedig a vihar nem kímélte a házat, befolyt a víz, két napig villany nélkül volt a környék, víz sem volt. A hivatal vezetőjét, **Serbánét**, majd munkatársait faggatjuk arról a bizonyos napról.

Mi volt itt május 18-án?

– Pillanatok alatt jött a hatalmas vihar. Ki otthon érte meg, ki útközben. Én éppen a kisgyerekemmel mentem hazafele, minket a kocsiban ért a vihar. Szörnyű látvány volt. A tetőcserepet levitte a szél, a villanyvezetékek végig lezaggatva heverték az útesten. Volt olyan ház, amelyeknek a kerítésére a fák ráborultak.

Úgy éreztük ránk borul a ház

Odébb egy másik postás hölgyet látok, mint kiderül **Ilyés Zsoltnénak** hívják.

■ Milyen kár érte a viharban?

– A legnagyobb kár, az amit nem tud senki megfizetni, az a borzasztó élmény, amit átéltem. Ha most rá gondolok megint rosszul leszek. Amikor látja az ember, hogy a gyerekei mellette félelmükben azért aggódnak, hogy életben maradjanak, az valami borzalmas érzés. Eszükbe jutott, hogy a tv-ben látták az árvizet, amelyben emberek haltak meg, és azért aggódtak, és imádkoztak, hogy megmaradjanak. *Úgy éreztük, hogy ránk borul a ház.* Olyan erősen tombolt a szél, hogy szinte éreztük, hogy mozog az épület. Először fent voltunk a laktérben, majd lementünk a pincébe, mert úgy éreztük ott vagyunk biztonságban.

■ Mennyi ideig voltak a pincében?

– Húsz percig, és amikor feljöttünk, nem hittünk a szemünknek. A gyerekek sírtak, én először nem tudtam, olyan hatással volt rám a látvány. Olyan hatással volt rám, hogy el kellett telnie egy félórának, s akkor jött ki rajtam az idegeskedés és elkezdtem sírni.

■ Biztosításuk volt?

– Igen, és a biztosító társaságok nagyon korrektek voltak.

■ Kapott valami segítséget a szakszervezettől?

– Igen, amit köszönök szépen, hallottam, hogy harcoltak is érte. Húszezer forintot kaptam. A PSZSZT-től én ezt természetesen is vettem, hogy ilyen helyzetekben segítenek, de azért jól esett. A központi üzemi tanácstól semmit nem kaptam, mivel nekem biztosításom van, nem jár semmi. Én ezt felfoghatatlannak tartom. A kelet-magyarországi régió üzemi tanácsától harmincezer forint támogatást kaptam.

■ Amikor megkötötte a biztosítást, azt azért tette, hogy az esetleg bekövetkező kárát csökkentse, vagy azért mert a tervet teljesítenie kell.

– Nem, nekem amióta házam van, azóta van biztosításom. Azt tartom helyesnek, amit a többi cég vállalt itt a faluban, úgy gondolták, szükség van a kárt szenvedetteknek a támogatásra, és megadták nekik mindenféle előzetes vizsgálat, bevallás nélkül. Ez a lényeg.

■ Amit a biztosítótól, és a kelet-magyarországi üzemi tanácstól kapott, az fedezte a teljes kárt?

– Nem, mert a biztosító nem mindent vett kárként. A kár nagyobb volt, mint amennyit fizettek.

***

Gavrucz Ferencné pénzforgalmi ügyintéző is felidézi azt a májusi napot:

– A cserepek lejöttek a házról, a férjem egész éjszaka azt rakta vissza. A teraszunk teteje leszakadt, mert a fát félig-meddig kicsavarta szél és ráesett. A kár úgy 80 ezer forint körüli lehet.

■ Volt biztosítása?

– Igen, fizettek is, a postától, azaz a központi üzemi tanácstól 50 ezer forintot kaptam, tekintettel szociális helyzete-

☞ Folytatás a 6. oldalon

Kurt van Haaren

1938–2005

Megdöböntett a hír, hogy az UNI volt elnöke Kurt van Haaren július 14-én éjszaka váratlanul elhunyt nemsokkal 67. születésnapja előtt.

Az UNI első elnöke volt: ezt a tisztséget 2000 januárjától 2001 szeptemberéig a Berlinben rendezett kongresszusig töltötte be. Kulcsszereplője volt azoknak a tárgyalásoknak, amelyeknek eredményeként létrejött az UNI.

Kurt van Haaren valódi internacionalista volt, aki energiájának és tehetségének túlnyomó részét a nemzetközi szakszervezeti munkának szentelte. 1983 és 1997 között PTTI Európai Bizottságának elnöke volt, majd 1997-től az UNI megalakulásáig CI globális elnökeként tevékenykedett. 1982-től az új szolgáltatási szakszervezet VERDI 2001-es létrehozásáig a Német Szövetségi Köztársaságban DPG elnöke volt. Elnöksége olyan időszakokra esett, amikor a német postai és távközlési ágazatban viharos változások mentek végbe, ez idő alatt került sor Németország újraegyesítésére is. Pályafutását a kollektív érdekegyeztetésben elért jelentős eredmények fényezték. Elszántan harcolt a rasszizmus, és az idegengyűlölet ellen.

Mi magyar postások megdöböntően fogadtuk halálának hírért, hiszen még jól emlékszünk, hogy 2001-ben a Postás Szakszervezet demonstrációján milyen bátran kiállt mellettünk. Az UNI és mi magyar postások egy igaz barátot veszítettünk el, egy olyan embert, aki döntő szerepet játszott Németország és az egész világ szakszervezeti mozgalmának átalakításában.

Emlékét megőrizzük.

Hírek

Magyarországra jöhet az automata postagép

Magyar terjeszkedést tervez az ipari, banki és postai szolgáltatás automatizálás fejlesztésével foglalkozó osztrák KEBA AG – számolt be a Világgazdaság.

A vállalkozás banki befizető-automatái által vált ismertté. Több ezer automatája üzemel már Európa számos országában és Kínában. Legfrissebb újításával az EU-ban lassan megszűnő postai monopólium piacáról hódít új felhasználókat. Az osztrák társaság idén 350 gazdaságilag veszteséges fiókot kíván bezárni, a hír hallatán a brit Royal Mail leányvállalata, a GLS, 500 új fiókot tervez nyitni. A GLS Németországban már 1600, Hollandiában 40 helyszínen rendelkezik automata postai küldemény felvevő irodákkal.

A KEBA a Német Postával közösen fejlesztette ki az automatát, melyet az angol Triangle Management Service 2004-ben a világ leginnovatívabb postai termékének nyilvánított, számolt be a Világgazdaság. A KEBA AG tavaly 80 millió eurós forgalmat ért el, és 600 alkalmazottat foglalkoztat.

Prémiumévek: kényszer-nyugdíjazás helyett rész-munkaidős állás

Október elsejétől nemcsak a köz-, hanem a versenyszférában dolgozó, nyugdíj előtt álló alkalmazottak is részt vehetnek a prémium évek programban – döntött az Országgyűlés. Az érintettek a korábbi nyolc helyett napi négy órában, időarányos fizetéssel dolgozhatnak, későbbi nyugdíjuk mégsem lesz kevesebb, mert a járulékkülönbözetet a Munkaerőpiaci Alapból finanszírozza a kormány. Mivel állami támogatás is kapcsolódik a javaslatához, feltétel az is, hogy a programmal párhuzamosan nagyobb struktúraváltás kezdődjön a cégnél, a dolgozói létszám 10 százalékkal, de legalább öt alkalmazottal bővüljön. Így nemcsak az idősebbek menekülnek meg a korai elbocsátástól, hanem a fiatalabb, képezhető munkavállalókat is támogatja a program.

temre a családom egy főre eső jövedelme alapján.

■ Szakszervezeti tag?

– Nem vagyok.

■ **A központi üzemi tanácstól mégis kapott segítséget. Azt hallottam, hogy nem volt elégedett az összeggel. Többet várt volna?**

– Úgy gondoltam, ez is jó, jobb, mint a semmi.

***

Úgy tudom, hogy Hosszúpályiban azok, akik más vállalatnál dolgoznak, több segítséget kaptak, mint a postások. Az egyik fiatalasszonyt kérdezem erről.

– Hallottam, hogy voltak vállalatok, amelyek fel se mérték a kárt, nem kellett semmiféle kérelmet kitölteni, hanem automatikusan küldtek nekik segélyként 100 ezer forintot.

■ **Elégedetlen ezzel a segítséggel amit kapott?**

– Én azzal vagyok elégedetlen, hogy a vállalat nem akart segíteni, mert nekem biztosításom van.

***

Konyári Lászlónétól is megkérdezem, tapasztalt-e eltérést a nem postás dolgozók, és a postások segélyezése között.

– Nekik már másnap utalták a pénzt, és nem volt semmi vagyoni helyzetől függő korlát, felmérés. Megkapták a segélyt 5-től 120 ezer forintig.

■ **Úgy érzi a többi cég rugalmasabb volt, mint a posta?**

– Igen. *Én csalódtam a Postában.* Más cégnél dolgozók már meg is kapták, semmit nem vizsgáltak, egy-két éve ott dolgozók is megkapták vállalati támogatásként 120 ezer forintot, kaptak szabadságot, hogy rendbe tudják hozni az otthonukat. Azt hittük, hogy a postások családjánál is így lesz majd, de tévedtünk.

■ **Ha a postásokat családnak nevezik, akkor a tehetősebb családtagoknak valóban gyorsan kell segíteniük a szegényebbeket. Magának volt biztosítása?**

– Igen, és a biztosító fizetett is.

■ **A szakszervezettől mennyit kapott?**

– Én nem vagyok tag.

■ **Az üzemi tanács mennyit utalt?**

– Harmincezer forintot, de még nem érkezett meg.

■ **Jelent valami segítséget ez az összeg?**

– Ebből, ha megkapok 15 ezer forintot, többet nem.

■ **Miért, levonnak belőle?**

– A bérhez hozzáteszik, és olyan minden szempontból mintha munkabér len-

ne, vagyis ez nem segély, hanem adóköteles jövedelem.

■ **Mikor lépett ki a szakszervezetből?**

– Tavaly nyáron.

■ **Miért lépett ki?**

– Jöttek a szakszervezetek, az egyik ezt csinálta, a másik azt mondta. Olvastam, hogy valamelyik szakszervezet eltett valamit a közösből. Egyszerűen nem tudtam, hogy ki mit csinál, kinek van igaza. Aztán azt mondták, hogy a szakszervezet béremelést harcolt ki, de aztán a végén az sem sikerült. Mondtam, jól van, inkább kilépek, egyébként semmi bajom sincs senkivel sem.

■ **Ezek szerint úgy érezte, hogy a szakszervezet nem tudja megvédeni az érdekeit?**

– Végül is úgy éreztem. Nem tudtam, kinek van igaza. Az összevisszaságot láttam, és nem tudtam, hogy az alternatívának, vagy a másoknak van igaza. Kaptuk a leveleket a szakszervezetektől, amiben egymásra mutogattak. Miközben beszélgettem a hivatal munkatársaival, a háttérben *Ilyés Sándorné Konyárinéval* folytatótt eszmecsere, ami olyan meggyőzően sikerült, hogy tagtoborzóként is bevált, mert az asszony úgy döntött, hogy visszalép a Postás Szakszervezetbe.

Kétszer ad, ki gyorsan ad

A kár bekövetkezése után az üzemi tanács és a Postás Szakszervezet mozdult meg először a bajbajutottak megsegítésé-

re. **Ilyés Sándorné** hívta a területi postavezetőt telefonon, hogy megtudakolja, hol volt a legnagyobb a kár. Az volt az álláspontja, hogyha a szakma lassan

Milyen szakszervezetet szeretne

a kongresszus után? – teszi fel a körkérdést lapunk a Postás Szakszervezet közelgő kongresszusa alkalmából. A válaszadó ezúttal Jenei Istvánné, a Debrecen I. körzet szakszervezeti titkára, a nyírmártonfalvai posta vezetője

– Megkérdeztem a tagjaimat erről, és olyan megfogalmazások voltak, hogy a szakszervezet a dolgozókért legyen, és mindenféleképpen ütőképes. Szeretnénk ha hallatná a hírért, mint Postás Szakszervezet! A dolgozók azt gondolják, hogy jobban kellene hangsúlyozni azt, hogy vagyunk. A sajtóban, a médiákban többet kellene szerepelelnünk. Tudni szeretnénk, hogy a vezetésünk mit tesz a postásokért. Ha megfogalmazódik egy állásfoglalás, vagy elfogadnak valamit, az a végekre is jusson le.

■ A szakszervezet helyi részlegével mennyire vannak megelégedve?

– Középszinten nagyon jó az együttműködés, és az információáramlás is megfelelő. Ha nekem gondom van, akkor megyek tovább, és a visszajelzés a közép szintről meg is történik, hogy mit tettek, miben léptek. Legutóbb a csomagkézbesítőknél az ösztönzővel volt probléma, mert az ügyintéző nem úgy értelmezte, mint mi, és jeleztünk, és végül nekünk lett igazunk. Tehát a szakszervezetnek ütőképesnek kell lennie. Ismertesse el a munkánkat annyiban, hogy hivatalosan napi nyolc órát dolgozunk, s ha annál többet, akkor a munkáltató azt fizesse meg.

■ Mennyire igaz, amit a kollégái is megerősítettek, hogy nemcsak a

postásnak kell szeretni a postát, hanem a postának is a postást? A posta mennyire szereti a dolgozóit?

– Szerintem egy igazi postás, aki már hosszú évek óta itt van, az jobban szereti a postát, mint a posta a postásokat. Én is úgy érzem, ahogy azt a többiek mondták. *Ha a 20-25 éve itt dolgozó gárdát most kicserélnék, nem biztos, hogy a fiatalabbak végigcsinálnák mindazt, amit mi szinte ingyen, ilyen kevés pénzért!*

■ Az országos szakszervezetnek, az MSZOSZ-nek például, hogyan kellene működni?

– Szerintem nekik is jobban ki kellene állni a dolgozókért és megvédeni az érdekeiket. Számít a távolság, számít, hogy mennyire ismerjük egymást, mert ha tudjuk, ki az a személy, akire számíthatunk, nagyobb bizalommal fordulhatunk hozzá. Magamból kiindulva, nem mindegy, hogy a körzeti postánál ismeri-e az ember a kollégákat, és mehet-e a gondjaival hozzájuk, vagy sem. Tudom, hogy nem lesz belőle gond, ha szólok. Sokan még mindig inkább nekem szólnak, mert nem is mernek közvetlenül fellépni a saját ügyeikben sem.

■ Ha azt kérdezném, hogy mit kellene csinálnia az MSZOSZ-nek, akkor mit mondana?

– Én úgy gondolom, hogy az lenne a feladata, hogy összefogja a szakszervezeteket. Én nem érzem, hogy ez így van.

■ Magához hány posta tartozik?

– Huszonhárom.

■ Mindegyikhez ki tud jutni mondjuk egy év alatt?

– Általában az üzemi tanács választásánál megkeresnek. Van kishivatali értekezletünk is, meg annyira jó a viszonyunk, mert én öt évig rendszeres helyettes voltam, hogy azokat a postákat, amelyeket képviselek, az ottani postásokkal személyesen ismerjük egymást. Nem csak szakmai, hanem családi téren is, mert tudom, hogy kinek mekkora a gyereke, mikor vizsgázik, tudom, hogy éppen bajban van, mert meghalt a férj, vagy éppen otthagyta. Tehát nem csak szakmai téren vagyunk együtt, és én büszke vagyok arra, hogy ez a körzet annyira összetart, és annyira segítőképz.

■ A vibarkárok után, mint SZB-titkár kiment, beszélgetett a tagokkal?

– Erre nem volt lehetőségem, mert önálló postavezető vagyok, és a helyettesítésemet nehéz megoldani még a titkári értekezletek idejére sem hagyhatom itt a hivatalt. A nyírmártonfalvai posta belső munkakörben kétszemélyes, a kollegánóm rész munkaidős.

■ Azt mondja a postavezetés, hogy a kispostákban nem lehet kitölteni a munkaidőt.

– Én ma reggel 3/4 7-kor kezdtem, és éppen bosszankodtunk, mert kincstári takarékleltárt kellett készítenünk hó végén, meg aztán negyed-, fél- és év végén. A postaigazgatóság meg elfelejtett nyomtatványt küldeni a leltárhoz, úgyhogy ma reggel kaptuk meg, és én hazavittem az összes nyilvántartást. Egyébként rendszeresen előfordul, hogy haza kell vinnünk a munkát. Az iktatókönyvem szerint tegnap 19, ma 14 ügyirat jött a postára.

U. A.

Intelem

Márai Sándor

„Ne akarj hős lenni.
Maradj pártatlan és figyelmes,
az már nagyon elég.”

Ütőképes szakszervezetet akarunk

– mondja Sain Sándorné a háromfős sárándi kisposta vezetője

– Ütőképest, a dolgozókért harcolt. Hogyha bekapcsolom a tévét, rádiót, akkor azt halljam, hogy éppen miért harcol a Postás Szakszervezet.

■ **Őn is olyan barcos, mint amilyen szakszervezetet szeretne, vagy csak másoktól várja, hogy barcos legyen.**

– Én mindenkitől azt várom, magam is az vagyok, és harcolok is.

■ **Mit ért el a szervezetük eddig a tagok érdekében?**

– Nekünk jó titkárunk van, aki mindenben partner, ő továbbítja az igényeket, és igenis sokat elértünk. Így a 13. havi fizetést, aminek nagyon örülünk és köszönjük, ezen kívül a 100 ezer forint juttatást.

■ **Akkor miért nincsen megelégedve a szakszervezet barcoságával, miért nem tartja ütőképesnek, ha annyi mindent el tudtak érni?**

– Van még mit elérni. Én 35 éve dolgozom, és ráadásul rengeteget, mert a napi 8 óra az körülbelül 10 óra.

■ **A két órát kifizetik?**

– Nem fizetik ki, az „társadalmi” munka. Azt mondják, miért nem vagyok olyan ügyes, hogy munkaidőben meg tudjam csinálni. Ezt senki nem tudja megcsinálni, csak a többiek nem mondják. Itt úgy lehetne sikeresen fellépni, ha nem egy fecske, hanem minden dolgozó kiállna, és elmondaná ezt.

■ **A választmányi ülésen is elbangozt, hogy a 8 óra az nem 8 óra. Nem tudom történt-e azóta változás?**

– Nem történt semmiféle változás. Elvették a létszámot, óraszámcsökkentés volt, 12 rendszeres helyettes volt, amikor én kezdtem a debreceni I. postánál, most van kettő. Harminc nap szabadságom van, ma június 30-a, és két napot voltam még szabadságon. Nagyon fáradtnak érzem magam, szeretnék elmenni, de lehetőségem nincs rá, mert a két helyettest olyan helyekre adják, ahol kiskgyerekes anyukák vannak.

■ **Mikor volt utoljára üdülni.**

– Mátraházán a postásüdülőben 1989-ben. Gyermekeket egyedül nevelem, özvegy vagyok, a fizetésem bruttó 113 ezer forint, 35 évi munka után. A polgármesteri hivatalban a kézbesítő kap ennyit.

■ **Mennyi a nettó bére?**

– A kiemelt családi pótlékkal, meg a pótlékokkal együtt, ami változik, jelenleg 100 ezer forint. Nehezen tudok belőle kijönni, az segít, hogy otthon van kiegészítésre lehetőség. A kisebb haszonállatok mellett van kertem, szőlőm, meg 2,5 hektár háztájim, amin termelünk. A hétvégeket ott töltöm.

■ **Milyen munkahelyi nehezégei vannak, amelyek nehezítik az életét?**

– Egymástól függetlenül ömlesztik az információkat a központokból, az egyik utasítás ellentmond a másiknak, egyik napról a másikra változik, nem tudjuk követni, nem látnak el nyomtatvánnyal, munkaidőben képtelenség megcsinálni a munkát, így hazahordom. Rengeteg anyagot kell feldolgozni, amit nem lehet elvégezni, csak munkaidőn kívül. Minden kishivatali dolgozóra ez jellemző.

■ **Azt ballom, hogy a kishivatalokban nincs kibaszálva a munkaidő.**

– De bizony ki van használva. Ezt az mondja, ki nem ült még az ablaknál, vagy aki nem tudja, hogy most milyen a posta. Amikor 35 éve kezdtem, akkor volt a levél, a pénz, meg hírlap. Most már kibővült, itt van a lakáskassza, a biztosítás, a kereskedelmi áruk. Már úgy nézünk ki mint egy trafik. Olyanokba is bele kell mennünk, hogy kiadják az ügyiratot, hogy ezzel a céggel a szerződést megszüntettük, és vagy adjuk el a terméküket, vagy elszámolják, és nekünk kijön hiányba. A múlt hónapban az egyik dolgozó 2000 Ft-nál többet fizetett emiatt. Tervben lebontják, hogy havonta mennyi értékpapírt, biztosítást kell teljesíteni. A körzeti postától naponta kiszólnak, hogy van-e lakáskassza, van-e biztosítás. Erre van lehetőség, de arra nincs, hogy valamit lefénymásoljak. Oldjam meg. Az a szerencsém, hogy jó a kapcsolatom a polgármester asszonnyal, és ők segítenek.

■ **Mondjon valami jót is.**

– Megszállott vagyok, és hülye, hogy még itt vagyok 35 év után. A mi korosztályunk egyszerre tűnik majd el, és utána majd nézheti a posta, hogy ki jön majd a helyünkre. Ha felveszünk egy alkalmit, itt van két hónapig és megy is tovább. Kishivatal-vezető pótlékom 700 forint, és naponta 6 milliót kezelek. Éppen tegnap bosszantottam fel magam a hírlapárúsítással, mert azt úgy csinálják, hogy nekünk ne legyen jó. Én 80%-ra teljesítettem a hír-

lapárúsítást, a maximális akciópont 10 lett volna, hogyha a 100%-ot teljesítem, s kaptam két pontot. Könyörgöm, ha 50%-ra megcsinálom, a 10-nek a fele az öt, nem?! Nem arányosítanak. Most pl. akció van a lakáskasszából, én a múlt hónapban csináltam kettőt, de nem vették figyelembe, mert hogy miért nem ebben a hónapban csináltam! Elvárják, hogy az ember munkaidő után vegye a nyakába a falut, és házaljak, beszéljem rá az embereket arra, hogy kössenek biztosítást. Itt a faluban is van három biztosító üzletkötő, aki házhoz jár. Nem csak ezekkel van gondunk, hanem a módszerekkel. Minden levél alján ott van, hogy a kishivatal-vezetőt teszem felelőssé. Most az jött ki, hogyha felveszek egy új dolgozót, én készítsem fel munkaidőben, semmi pótlékot nem kapok rá, vizsgáztassam le, és én felelek a munkavégzéséért. Ezt az oktatási központ csinálta eddig. Az egyik dolgozóm most vizsgázott le, kijárta, tegnap sírt itt, hogy bejárt az oktatási központba, minden hónapban két hetet, arcképes bizonyítványt kapott, a másik meg megcsinálja a tesztet, és ugyanott van mint ő. Ezeket magyarázom meg. Nem nyolc órát dolgozunk, alacsonyok a bérek, és rettenetesen ki vagyunk szipolyozva. Amit lehet kipróbálni belőlünk. Az a baj, hogy nem meri senki mondani. Lehet, hogy holnapután már én sem leszek itt. Az kellene, hogy együtt álljunk fel. Amikor egyszer felszólt a dolgozó, az lett a következménye, hogy Király Sándor volt postavezető szaktárs másnap felhívta telefonon, és utána két hétig volt táppénzen az illető, mert ideg-összeroppanást kapott. Magyarul: nem szabad szólni.

■ **De látom maga bátor!**

– Legfeljebb holnapután már nem leszek itt, annyi.

■ **Nem jön maga helyett más, nyugodjon meg, nem tudnak ide küldeni senkit.**

– Elmondom, hogy mi a helyzet, mert a 35 év alatt nem kérdezett meg senki, hogy mi a helyzet a kishivatalokkal. A szakszervezetnek elmondtam, de az a dolognak csak egy része. A posta menedzsmentje maximálisan visszaél azzal a helyzettel, hogy ezekben a térségekben nincs lehetőségük máshol elhelyezkedni a postásoknak. Ezt maximálisan kihasználja a postavezetés.

Hírek

Európai polgári jogi információs kampány indult a tíz új tagállamban

Az élet dolgai – európai szinten címmel az európai polgári jogról szóló információs kampányt indított az Európai Bizottság tíz új uniós tagállamban. A kampány június végéig tart. Az unió jogi alapokon nyugvó közösség, amely egyre több dologban illetékes. Az emberek többségének pedig a legfontosabb jogterület a polgári jog, hiszen ez öleli fel a hétköznapi élet legnagyobb részét a vállalkozásoktól a családdal, a gyermekelhelyezéssel, szülői felügyelettel, vagy akár a kártérítéssel kapcsolatos szabályokig – mondta *Thomas Glaser* budapesti képviselővezető. Már magyarul is hozzáférhető a www.euocivil.info weboldal, illetve a gyakorlati útmutató füzet „Igazságügyi együttműködés polgári ügyekben az Európai Unióban” címmel. A tájékoztató kiadvány számos érthető példával világítja meg az integrációs folyamat erősödésével, a kereskedelmi kapcsolatok felgyorsulásával az egyre nagyobb jelentőségűvé váló európai polgári jog egyes területeit. A polgári és kereskedelmi ügyekkel kapcsolatos információkhoz segít hozzájutni az Európai Igazságügyi Hálózat, amely a http://europa.eu.int/comm-justice_home/ejn internetes oldalon érhető el.

Nonstop posta Budapesten

Budapesten, a Fogarasi úti Tesco áruházban 24 órás nonstop nyitva tartással üzemelő postahely működik!

Kongresszus előtt – a megújulás küszöbén?

Milyen legyen a XXI. századi szakszervezetünk?

Hosszú utat tett meg a Postás Szakszervezet megalakulása óta. Azon a napon, február 21-én, még háború volt, emberek baltak meg, tömegek ébeztek, fáztak. Romokban az ország, a főváros. De mert működött a posta, békében és a harcok, a bombázások alatt is, mint szolgálat, mint hivatás, megalakult a szakszervezet, sokat próbált dolgozóinak védelmében, immár hatvan éve.

A postások közössége megélte, átélte a világegés poklát, a fiatal, s eltiport demokráciát, a Rákosi korszakot, '56-ot, a megtorlást, majd a konszolidáció éveit, az új gazdasági mechanizmust, a rendszerváltást, és a szabad választásokon alapuló polgári demokrácia, sokszor fogcsikorgató másfél évtizedét. Volt hatvan évünk, miközben az intézményeket, a nemzetgazdasági ágazatokat ide-oda tologatták, átszervezték, majd privatizálták a különböző reform törekvések, csoport érdekek, néha egyéni ambíciók, agyrémek jegyében. Vállalat birodalmak születtek, majd szűntek meg.

De a posta működött. A szakszervezet működött. Támogatást, védelmet, hitet adott tagjainak, hogy érdemes élni, dolgozni, gyermekeket nevelni, a legnehezebb időkben is. Működött, úgy, ahogy a társadalmi, politikai változások megkívánták. Ahogy behatárolták, ahogy megengedték.

Nagyon régen volt irigyelt, privilegizált helyzetben a Magyar Posta, az állami alkalmazás okán, biztos nyugdíjas állásban lévő, tekintélyt élvező postás. Az elmúlt évtizedek alatt elkopott a tekintély és elkopott nimbusza az egyenruhának, a postás táskának. A megszűnt postavonatoknak, a kispostáknak, ahová melegedni jártak be a falu népei, ha „szénszünet” volt. Bealkonyult egy életformának.

Lett helyette másik. Miközben nem felejthetjük a múltat, amely cizellált hagyományokban, szép emlékekben, nagy sztorikban gazdag, előre is kell tekintenünk. A régi történetek kiváló emberekről, különleges helytállásról szólnak, balladai magasságokban. Mert nem lehet felejteni, például a

mozgások volt főnökének könnyeit, amikor az utolsó vonatról beszélt... Olyan történelmet írtak a magyar postások, melyet feledni nem szabad, követni kötelesség. De a valóság, a társadalmi változások átgyalogtak mint elefánt a porcelán boltban, hagyományainkon, elkötelezettségünkön. Az az utolsó vonat már elment. Vissza se jó, soha többé.

A Magyar Posta napjainkban válságos időket él át. A szakszervezet is. Lapunk célja, hogy az elkövetkező hónapokban megkérdezzük a szakszervezet aktivistáit, vezetőit, milyen szakszervezetre vágyának. Kemény, olykor nehezen tolerálható kritikák fogalmazódnak meg, elfogultságtól, sértettségtől sem mentesek. Ez is érthető: hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy nekünk egyéneknek, szubjektív, mindig az a legigazságosabb, a legmélátlanabb helyzet, amiben ma, per/pillanat élünk, dolgozunk.

Most, amikor választások, kongresszus előtt állunk, lássuk be sem a cég, sem a szakszervezet csodákra nem volt képes, benne éltünk, élünk, abban a történelmi közegben, ami meghatározta két-három generáció életét a XX. században, ebben az országban. Nem hihető, hogy rosszabbak, vagy jobbak voltunk, mint más hivatásokban – az átlag.

De a kritikára, az ellenvéleményre, egy demokratikus szervezetben akkor is hallgatni kell és nyitottnak lenni, ha nem esik jól, ha történetesen igazságtalan.

Bumeráng

– Korszerűbb, rugalmasabb, szakszervezetet kívánok magunknak, magamnak. – Az „öreg motoros”, az ÜLK TSZB titkára, Sárfi József régen kérielt véleményét fogalmazza meg. – Halkan mondom: az élet, a fejlődés, a külső körülmények túlléptek szakszervezetünk keretein, módszerein, lehetőségein. Le-körözött minket a társadalmi, a szakmai valóság. Nem nyugtat meg, hogy én ezt évek óta mondom minden fórumon, minden alkalmas pillanatban. Nem tisztem és nem is lehetek olyan önhitt, hogy azzal dicsekedhetnék: én minden gondunkra, bajunkra tudnék megoldást, orvosságot. De a saját bőrömmön éreztem a szakszervezet merevségét, a megújulás képességének hiányát. Merem állítani, hogy pontosan láttam, az egyhelyben topogás milyen káros követ-

kezményekkel jár majd. Bár ne lett volna igazam. Az új idők kihívásainak ezzel a szervezettel ma már nem tudunk megfelelni.

■ *Mikor került lépéshátrányba a Postás Szakszervezet?*

– Akkor, amikor a vállalat, a korszerűsítés jegyében centralizált, megszüntette a területi igazgatók kompetenciáját, elvette döntési, munkáltatói jogkörüket. Ekkor a szakszervezetünk ezt tudomásul vette és szinte semmilyen lépést nem tett, hogy a „légüres térbe” került, partner nélkül maradt területi bizottságok tevékenységét megreformálja, hozzá igazítsa a megváltozott helyzethez, körülményekhez. Mert a mozgalmi munkának – szerintem – két alappillére van. Kapcsolattartás egyrészt a munkáltatóval, másrészt a munkavállalóval, a tagsággal. És a két feladat szorosan összefüggő követelményeket támaszt a tisztségviselőkkel szemben, ha az egyik pillért lebontják, agyalábakra kerül a másik. És ne mutogassunk másra. Ez a szakszervezet hibája.

■ *Kérhetném, hogy kissé konkrétan fejtse ki ezt...*

– Megkeres egy tagunk ilyen-olyan bajával, ami helyi probléma, esetleg többüknek, az egész társaságnak. Akkor én megkereshetem a helyi elsőszámú vezetőt, aki írásban engedélyt kért a VIG „illetékesétől”, hogy tárgyalhasson velem. A megbeszélés eredményéről, ne adj Isten megállapodásunkról írásban értesíti mondjuk a „humán erőforrás” egyik vezetőjét és vár az elbírálásra. Az idő megy, a probléma időközben megoldódott. A sértett dolgozónak, szakszervezetünk tagjának elfogyott a cérnája, kilépett, nem csak a szakszervezetből, de a vállalattól is. Meg még vele páran, akiket ugyanaz a cipő szorított. Azzal a tudattal távozik-távoznak, hogy a Postás Szakszervezet egy gittegylet, nem védte meg, nem harcolta ki az igazukat. Én például

közel egy éve nem találkoztam a területileg illetékes igazgatóval. Becsüljük egymást annyira, hogy nem raboljuk feleslegesen egymás idejét.

■ *Hát ez szomorú.*

– Az igazán szomorú az, hogy a többség belátja már: megérett a helyzet a változtatásra, a megújulásra. Kifekteti a szakszervezetet, ha nem lépi meg az elkerülhetetlen lépéseket, de lehet, a korszerűsítési folyamat megbicsaklik, s akkor a végén, mint a bumeráng, visszasháll ránk, s nem győzzük majd kapkodni a fejünket. Két éve kezdődött a folyamat, hogy légüres térbe kerültünk. Korábban kellett volna észbe kapni. Néhány kollégánk becsukta a szemét, s mint a struccok, homokba dugták a fejüket, majd döbbsen tapasztalták, hogy napjainkra, ott kemény beton van.

Harcos, kemény érdekképviselőlet

– **Milyen szakszervezetet kívánnék az utánam jövőknek? – kérdez vissza Szarka Mihály, a 112-es posta, nyugdíjas veteránja. – Olyan szakszervezetet, mint a BKV-é, a vasuté. Amelyik ki tudja harcolni a béremelést, maga mellé tudja állítani a társadalom többségét.** Megmagyarázza, elfogadtatja a közvéleménnyel, hogy jogosak a követeléseik. Harcosabb, keményebb, céltudatosabb Postás Szakszervezetre lenne szükség ahhoz, hogy partnere, ha kell ellenfele, tudjon lenni a cég keményvonalasainak.

– Napjainkban, mint azt ma is aktív kollégáktól, barátoktól hallom, nagyobb az empátia, a meggyezésre való készség, mint a dolgozók tényleges élet- és munkakörülményeinek, emberi gondjainak ismerete. Személyesen engem már nem érint, de véleményem szerint ko-

moly problémákat, válságot okozhat az a bérhelyzet, amivel szembe kell állítani a megélhetési, lakhatási, tehát alapvető emberi igényeket kielégíteni nem tudó árviszonyokat, a szolgáltatók túlhatalmát, a bérből, fizetésből élők kiszolgáltatottságát. Az európai uniós csatlakozás, a kontinensen belüli postás ismeretek átadása, a cég elkerülhetetlen modernizálása, ugyanakkor a haladó hagyományok megőrzése, az oktatás, a szociális vívmányok konzerválása, s még sorolhatnám, legalább annyira szakszervezeti feladat, mint vállalati, állami érdek. De ez már túlmutat a postások közösségének napi gondjain...

– Azt viszont merem állítani, hogy erős, hatékony szakszervezetünk nem is lesz soha, ha azt a nagyvon elítélendő hagyományt követik a tisztségviselői, miszerint más nyelven lehet/szabad beszélni a tagokkal és más stílusban értekezni az akármilyen rangú vállalati feljebbvalóval. Ezt a Janus-arcú mentalitást a tagság érzékeli és megveti. Mert nem tudja, hogy kinek az érdekeit képviseli az ő bizalmából megválasztott ember. Ezért nincs tekintélye a megalkuvó szakszervezeti funkcionáriusnak a dolgozók előtt, s ezért nem is lesz, nem is lehet egyenrangú partnere a munkáltatónak, hiszen nincs hátországa.

– Olyan Postás Szakszervezetet kívánok kollégáimnak, amely szembenéz hibáival, s ahhoz is van ereje, önbizalma, hogy megválaszolja, érdemben, a kényes kérdéseket. Például, hogy hová lettek az üdülők, az oktatási központok, a nyugdíjasklubok, az ezerforintos étkezési hozzájárulás. És még sorolhatnám. A kongresszustól, három évizedt után, arra kérek választ, hová lett a Postás Szakszervezet méltósága?

(máray)

„Ismerd fel a szerencséseket, hogy csatlakozz hozzájuk, és a szerencsétleneket, hogy kerüld őket. A boldogtalanság rendszerint ostobaságból eredő bűn, és mindennél ragadósabb. Sohase tárd ki az ajtódat a kisebbik rossznak, mert sok más nagyobb bejön utána. A kártyajáték legfőbb fortélyja a jó eldobás: a legkisebb mostani tromf többet ér; a legnagyobb azelőttinél. Kétes esetben leghelyesebb józan bölcssekhez társulni, ezek előbb-utóbb ráakadnak a szerencséjére.”

Balthasar Gracian

Aki tartja a vállát – arra lehet támaszkodni

– **Képtelenség röviden megfogalmazni, hogy mi mindenre lenne szükség, a gyors, a hatékony megújuláshoz – mondja Bánrévi Imre, az OLK szakszervezetének titkára. – Én kiemelném a kommunikációs rendszerünk, módszereink megreformálásának fontosságát. A szakmai, szervezeti információk túl lassan, néha egyáltalán nem jutnak el az érintettekhez, a tagságtól, a vezetéshez és fordítva.** A dolgozók számtalanszor úgy érzik, hogy problémájuk nem jut el az érdekképviselő magasabb szintjére, a vezető funkcionáriusok, pedig azt tapasztalják: mit sem tud a tagság a munkáltatóval nemrégiben született megállapodásokról. Nagyon durván fogalmazva, a középszintű vezető, ha egyetért a magasabb fórum döntésével, akkor továbbítja „lefelé” az információt, ha nem, akkor elhallgatja, a tag pedig, miután befizette a tagdíjat, várja a sült galambot, amelyik vagy berepül az ablakán, vagy nem.

– Elvászthatatlanul kapcsolódik a témához, a szervezeti séma „ugrókódos” rendszere, van, aki két lovon ül egyidőben és van, aki egyen se. Ha az ember – tisztelet a kivételnek – az egyik nap nagy ÜT tag, a másik nap ilyen-

olyan vezető, hát bizony nehéz eldöntenie, hogy mit tegyen, amikor ugyanabban a dologban, tegnap fent a nemre szavaztam ma, pedig itthon igent várnának tőlem... Lehet, hogy renegát vélemény, de szerintem a tagság „gyalogos” képviselőinek minden szakszervezeti döntéshozó szinten képviseltetniük kéne magukat, hallatni hangjukat, mintegy ellenőrként.

■ **Kik baktatnak a postások ösvényén gyalogszerrel?**

– Arra gondolok, hogy a kongresszus által elfogadott szervezeti, működési szabályzat nagyon konkrétan rögzítse, határolja el a döntési, egyetértési, információ átadási-megosztási szinteket, különös tekintettel a szakszervezeti bizalmik kényes, nehéz helyzetére. Mert ők mozgalmunk alappillérei, a hétköznapi hősök, az ő vállukon nyugszik az érdekvédelmi munka minden hétköznapi gondja, baja. És kiszolgáltatottak munkatársaik kritikájának, melyben általában vétnelnek, s nemegyszer áldozatai a hivatali vezetők okatlan bosszújának. Kapjanak hatékony, működő védelmet. A munkavállaló, a szakszervezeti apparátus csak azokra támaszkodhat, akik tartják a vállukat, külön javadalmazás

nélkül, szabadidejükből áldozva. Nélkülük, nem igazán tudja meg a tagság, hogy mire jutna, hol tartana ma életszínvonalban, szociális juttatásokban a Postás Szakszervezet nélkül. És hová juthatna el holnap.

– Hasonlóan fontos a jövőnk meghatározó téma az oktatás, szakszervezeti továbbképzés romos állapota. Ma már munkaidőben nem lehet, nem szabad „röpgyűlést” tartani. Hol és mikor, ismerhetik, vitathatják meg a szakszervezeti célokat, az igényeket, a lehetőségeket, az eredményeket a gépek, szalagok mellett dolgozók? Hogyan tudják meg, hogy az egységbe, a közös gondoltban, akaratban van az erő.

■ **Mi hiányzik, a pénz, a helyiség?**

– Ezen a gondon nem változtat sem a cég által odaítélt 40 millió forint, sem a jóakarát, sem a hivatalvezetők segítőkészsége. Ehhez koncepció, kiérlelt stratégia, célorientált végrehajtási terv szükséges. A probléma összetett. A felkészült, témában járatos oktatók honoráriumát (ETOSZ), meg sem merem mondani. Általában, a helyi vezetők helyiséget biztosítanak. De az oktatást csak és kizárólag munkaidőn túl szervezhetjük. A kézbesítők például, ha szeretnék, sem tudnának egyszerre visszaérkezni a hivatalba. Továbbmegyek, például nálunk az OLK-ban reménytelen a helyzet, mert akik végeztek a munkájukkal, sokszor még a tisztálkodást is kihagyják, hogy elérjék a buszt.

USA-csuka

Az Egyesült Államok kézbesítői interneten is megrendelhetik formaruháikat, a posta emblémájával ékesített derékszíjtól a világoskék ingig mindent. A cipőjük hasonlít a Magyarországon is kaphatókhoz, de a talpa kétszer olyan vastag. Az internetes honlapon (képünk) nem adnak tájékoztatást, hogy bőr, vagy műanyag lábbeliről van szó, viszont az ára majdnem 71 dollár.

Hát kellene nekünk egy 71 dolcsis csuka? Na, ugye, hogy nem! Hacsak nem a fizetésükkel együtt... (Mellesleg a megrendelés lehetőségével a magyar postások is élhetnek!)

-ypsz

Store | Company | Contact Us | Order Tracking | Log In

Rocky Shoes and Boots

ROCKY500111120

Email this to a friend

5001 Rocky Men's TMC Series Athletic Oxford

99999

The TMC shoes are designed for individuals in professions that demand comfort. Full-grain, shineable leather uppers create a great professional looking shoe.

Now

Qty

\$70.90

1

Buy

Product Options

– Az előzetekintéshez – kezdte **dr. Köröstyös Jánosné**, a Buví nemrégiben nyugdíjba vonult TSZB titkára – nem árt megvonni a 2000-ben tartott kongresszusunk óta eltelt időszak mérlegét. A közösen megélt szakmai, intézményi változások, alapvetően átformálták a szakszervezeti „jogosítványok”, az illetékesség tartalmát és formáit. A Postás Szakszervezet ötéves programjában a legfontosabb az érdekképviseleti tevékenység javítása volt, hogy mind szélesebb körben terítsen védőernyőt a szervezett tagság, sőt a teljes dolgozó postás társadalom fölé. Ennek eredményességét természetesen ma már meg lehet kérdőjelezni. Külső szervezetinktől független körülmények is befolyásolták, mint például a nemzetgazdaság „állapota”, a makro- és mikrokörnyezet helyzete, s nem utolsósorban a szakmai partner, a részvénytársaság és a munkavállalók hozzáállása.

– Én úgy érzem az új kongresszusi programnak is világosan kell megfogalmaznia: az egymásra utaltságból fakadó feladatait tudatosítania, hogy a szakszervezet jövője elválaszthatatlanul összefügg a Magyar Postaéval, feltételezve, hogy ez a felismerés kölcsönös. A célok, a feladatok a távlatokat tekintve csak közösek lehetnek, s ezeket magas szinten, csak együtt, egymással harcolva, vitatkozva, de egymást támogatva valósíthatjuk meg. Az érdekek gyakran ütköznek, de józan kompromisszumokkal áthidalhatók a nézetkülönbségek az egyenlő partnerek között.

– Sajnos, visszatekintve az elmúlt négy év történéseire, nem mondhatjuk

Egyedül nem megy...

el jó szívvel, hogy az együttműködés legfontosabb partnerünkkel, a Postával, a mi elképzeléseink szerint működött volna, a legjobb szándékaink, szakmai tudásunk ellenére sem. Akadózva, csikorogva működik szakmánkban a szociális párbeszéd intézménye, pedig a nagyarányú szervezet és folyamatfejlesztési átalakítás igényelte, sőt megkövetelte volna az érdekképviselet tevékeny, folyamatos bevonását ezek „levezénylésébe”, véleményünk meghallgatását, javaslataink mérlegelését, beépítését a „kivitelezés” során. (Gondoljunk csak *Kuvik Pál* és *Kovács László* kollégáink, vezető felmérésre, az ebből készült tanulmány elvetélt sorsára, amely a mobilposta intézményéről készült.)

– Sokszor éreztük úgy napi munkánk során, hogy feleslegesen emelünk szót, mert a postát féltő, jóindulatú szakmailag megalapozott kritikánkat, javaslatainkat támadásnak, akadékoskodásnak minősítették. És senki sem örül annak, hogy szinte mindig igazunk volt, lett... a legfájóbb egy ilyen „öreg postás” számára, mint én vagyok – mondta enyhén kis mosollyal Köröstyösné –, hogy a kicsinyességből, rosszul értelmezett presztízs okok miatt porlik, pazarlódik, kihasználatlan marad a sok évtizedes postás szakmai tudás, tapasztalat, gyakorlat. Ezért azt tanácsolom az utánam jövőknek, a soronkövetkező kongresszusnak, hogy minden erejükkel erősítsék az érdekvédelmi munkát, lépjenek

fel határozottan, élve minden törvényes és lehetséges eszközzel a munkavállalók, postásaink érdekeinek védelmében. Határozottabban, mint azt eddig tettük.

– Nagyon szerények voltak szakszervezetünk jövedelempolitikai elvárásai, melyek röviden úgy fogalmazhatók meg: a munkáltató biztosítsa alkalmazottainak a tisztességes megélhetést. Tagadhatatlan, voltak eredményeink. Sikerült minden évben kiharcolnunk a javasolt keresetfejlesztés feletti szálalékot és a 13. havi bért. De elégedettek nem lehettünk, hiszen nem értük el a nemzetgazdasági átlagkereseti szintet sem. A tisztességes megélhetést pedig...? Miközben irreálisnak tartottuk az üzleti eredmény több milliárdos elvárását, ismerve a tulajdonosi döntések hiányát, a modernizációs program kidolgozatlanságát. A vak is látja: a vállalati létszámgazdálkodás nincs összhangban az üzleti célok megvalósíthatóságával, miközben a feltételek ismeretlenek. A szociálpolitika területén, pedig a központosítási intézkedések miatt akadózik, szervezetlen az ellátás, több területen. **Az, hogy egyáltalán beszélhetünk még szociális ellátásról, kizárólag az alapszervezetek áldozatos munkájának köszönhető.**

– Nagy, felelősségteljes munka vár a megújulás előtt álló Postás Szakszervezetre, az új tisztségviselőkre, az aktívabb tagságra. **m. i.**

Milyen legyen a szakszervezetünk?

kérdeztük a Magyar Posta vezetőitől

A Postás Szakszervezet őszi kongresszusára készülve lapunk körkérdezt intézt a posta vezetőihez, azt tudakolva, hogy milyen szakszervezetet akar a vezetés, és ők milyet szeretnének tárgyalófélként az asztal másik végére a következő időszakra?

Szűcs Ildikó

humán erőforrás vezérigazgató-helyettes

– A menedzsment természetesen azt szeretné, ha a szakszervezettel minél kevesebb baja, gondja lenne. Én személy szerint egy olyan szakszervezetet szeretnék, amellyel komoly szakmai vitákat lehet folytatni, amellyel szakmai alapon lehet az érdekeket egyeztetni.

■ **A postán előfordul még, hogy az érdekvédők nem mernek ellentmondani a munkáltatónak?**

– Szerintem ilyen már nincs. A szakszervezeti jogok törvény által garantáltak. Nem szeretem, amikor csoport, vagy egyéni érdekek jelennek meg szakszervezeti köntösben. Nyilvánvaló, hogy ez a munkáltató számára sem elfogadható.

■ **Mi a véleménye a Postás Szakszervezetről? Most már batodik éve van a postán, ismeri az érdekvédelmet, túl radikális, vagy megalkuvó a szakszervezetünk?**

– Az elmúlt évek alatt a kapcsolatunk sokat fejlődött. Nekem soha nem volt az a véleményem a Postás Szakszervezetről, hogy megalkuvó lenne. Azt hiszem, hogy mindig a reális kompromisszumok talajára próbált helyezkedni. Ez egy óriási erény. Amiben nem annyira látom a fejlődésüket, az a belső megújulás képessége, a korszerű szervezeti felépítés kialakításának ügye. Nyilvánvaló, hogy a szakszervezetnek

követnie kell a posta átalakítását, az üzletágak kialakítását, a szolgáltató központok létrehozását, a korábbi területi elv megszűnését. Ebben kellene sokat fejlődniük, hogy leképezzék szervezetükkel a posta szerkezetét. Úgy érzem, hogy igazán akkor tud a szakszervezet valódi vitapartnerre válni, ha vannak olyan kreatív ötletei, javaslatai, amelyek a piacnyitáshoz a postának megfelelő alternatívákat jelentenek. Úgy nem lehet vitakozni, hogy mindig csak nemet mondok!

■ **Legutóbbi választmányi ülésen próbálta felvázolni, hogy milyen változtatásokat terveznek a piacnyitás kapcsán, hogyan alakítják át a postát. A választmány műveltségben, szakmai ismeretben eléggé sokszínű közösség, és talán nem könnyű mindenki számára érthetővé tenni, hogy pontosan mit akar a posta vezetése. Ami azonban dicséretes, hogy mindig türelmesen, és olyan tanárossan adja elő a postai terveket ezeken a megbeszéléseken.**

– Nyilvánvalóan meg kell értetni mindenkiel a terveinket. Sokféle újdonságot próbáltunk elmagyarázni az elmúlt években, amiben tényleg számos új elem szerepelt, ami sok speciális ismeretet tételez fel. Talán a megértésben sokat számít, hogy van egy bölcsészdiplomám is, és valamikor tanítottam.

■ **Ön megtanulta a postát, tudja, hogy hol szorít a cipő. Most, hogy már van rálátása, véleménye szerint mennyiben különbözik a posta, mint vállalat a többi cégtől?**

– Én azt gondolom, hogy a postát minden részleteiben csak évek alatt lehet megismerni. Sokat segít, ha az ember sűrűn van a postások között, beszélget emberekkel, vezetőkkal. A sok-sok személyes beszélgetés, és postalátogatás segített abban, hogy el tudjak igazodni a posta ügyeiben. Azt hiszem, hogy már bizonyítottam az elmúlt időszakban, hogy értem, és érzem a posta problémáit. Én évekkkel ezelőtt is azt mondtam, hogy a posta sem más, mint egy bármilyen nagy cég, csak mi postai szolgáltatást nyújtunk. Amiben különbség van a többi vállalathoz képest, az a közszolgáltatási kötelezett-

ség, az üzembiztonság. Ezek komoly szorító tényezők, és nagy feyvelmet követelnek. A küldeménynek, a nyugdíjnak, a segélynek időben ott kell lenni a címzettnél, emiatt a mi kultúránkban a félkatonai jelleg még mindig benne van. Még most is sokan leírják, hogy jelentem, és sokan ma is túlértékelik a hierarchiát, mert így szocializálódtak évtizedeken keresztül.

Csökkenteni a túlszabályozottságot

■ **A félkatonai jelleg, a fegyelmesség adott esetben hasznos, ugyanakkor gátja is lehet egy ilyen hatalmas szervezet fejlődésének. Mennyire akadályozza a fejlődést a túlszabályozottság, a nagy szervezet, amely nehezen mozdul, nehezen átalakítható. A jó szándékot a menedzsmentől az ember nem vitatja el, de a változó vezetés mindig más és más stratégia alapján próbálta ezt a hatalmas szervezetet átalakítani. Úgy tűnik mintha a posta jelenleg defenzívában lenne, sok üzletágot elveszítettünk, igaz az utóbbi időben sikerült az adósságcspadából kikerülnünk, és jelentős eredmények is születtek. Ez a nagy mamutszervezet, a fegyelmesség, a merevebb struktúra, és az ezzel együtt járó merev gondolkodás, a túlzott lojalitás mennyire akadályozza az átalakulást?**

– A lojalitás minden cég számára fel-tétel ahhoz, hogy megvalósíthassa elképzeléseit. Ha nem lojálisak a munkavállalók, akkor minden terv kivitelezhetetlenné válik. Sok esetben azt látom, hogy a vezetők egy része nem a vállalattal, hanem a dolgozókkal lojális. A postai kultúrában érezhetően benne van a szolidaritás, az összetartás, a postások segítése. A középvezetők lojálisak a munkavállalókkal, aminek az a következménye, hogy nem mindig követelnek meg olyan dolgokat, amiket meg kellene, és sokszor nem a munkáltatói érdekeknek megfelelő döntéseket hoznak. Ami a félkatonai kultúrát illeti, ez olykor valóban gátja a postai megújulásnak. Ha nem tudunk előrelépni egy működésorientált gyakorlatból egy teljesítményorientált kultúrába, akkor nem tudjuk megőrizni a piacunkat. A

középvezetői körben is nagy a szabálykövető tudás, és jóval kisebb a kreativitás, a rugalmasság. Sokszor a szabályzat megengedné a másféle gyakorlatot, de annyira benne van a reflexekben a szabálykövetés, hogy a régi megszokott módszer alapján történik a munkavégzés. A túlszabályozottságot, a szabályzatok számát csökkenteni kellene. Olvasható, érthető formába kellene tennünk a szabályzatot, és egyszerre nem szabadna sokat rázúdítani a szervezetre, és csak annyit kellene megtanulni belőle, amennyi a dolgozó napi munkájához szükséges. Ezen kellene változtatnunk. A kollégák számára meg kellene mutatnunk, hogy vannak lehetőségek, eszközök, amikkel élni tudnak a helyi viszonyok között.

■ Furcsa helyzetet tapasztalok időnként. A postások bátran elmondják a véleményüket, de ugyanakkor félnek is, hogy mi lesz annak a következménye. Van-e olyan tapasztalatuk, hogy létezik megfélemlítés a postánál, és mit tud ez eltenni a felső vezetés?

– Olykor panaszos leveleket kapunk, amiben egy-egy vezetőről mondják el a kollégák tapasztalataikat. A levelek nagy része azonban névtelen, amivel nem tudunk mit kezdeni. Biztos van a néhány száz vezető között olyan, aki esetleg nem felel meg mindenben a vezetőkkel szemben megfogalmazott elvárásnak. Nem elsősorban a vezetői hozzáértéssel, hanem inkább az emberi magatartással vannak olykor gondok. Kaptunk olyan levelet, ami szerint a vezető a tavalyi jutalmat nem úgy adta oda, hogy kiállt a munkatársai elé, és értékelte a munkájukat, motiválva is ezzel őket, és utána kiosztotta az elismeréseket, hanem egyenként behívatta az embereket, és azt mondta, hogy te kaptál jutalmat, de ne mondd el a többieknek. Ez a lehető legrosszabb vezetői magatartás. Nyilvánvaló, hogy ha gond van, akkor megpróbál az ember segíteni, és beszél a vezető kollégával. A helytelen vezetői magatartás megszüntetését is szolgálják a képzések, amelyeket számukra szerveztünk, s aminek lesz még folytatása.

Ugyanakkor megpróbálunk eszközöket adni a vezetőknek, hogy minél jobban végezhesék a munkájukat, mert az átalakítás sikere nagyrészt a postavezetőkön múlik.

■ Hogyan lehet az átalakítással még erőteljesebben jelentkező feszültségeket oldani? A piac erő-

sebb mint a demokrácia, mondta valaki az Európai Unióról írt munkájában.

– Ez így is van.

■ Ez eléggé félelmetes dolog. Mit tudnak tenni annak érdekében, hogy a piac kibívásainak is megfeleljenek, de ugyanakkor humánus is érvényesüljön a cégnél?

– Amikor 1999-ben ide jöttem senki nem gondolta, magam sem, hogy egyszer még nekem a csoportos, tömeges létszám leépítéssel kapcsolatos szakmai tapasztalataimat kell gyakorolnom a postánál. Korábban is látszott, hogy ezt a céget az elmúlt 10 év változásai nem érintették. Mindenhol nagyon komoly, hatékonysággal összefüggő változások voltak, itt azonban nem. A humánus a gazdálkodás vonalán abban testesül meg, hogy ezeket a folyamatokat megpróbáljuk az elhelyezkedés, a tanulási esély oldaláról is megközelíteni. Az elmúlt néhány évben ahol minőségi csere volt szükség, az érintett kollégáknak felajánlottuk a tanulási lehetőséget. Sokan ezzel a lehetőséggel nem éltek, mert nem hitték el, hogyha egyszer kikerülnek a munkaerőpiacra, nehéz lesz visszakerülniük. A csoportos létszámleépítéseknel mindig megállapodást kötöttünk az üzemi tanáccsal, annak érdekében, hogy a vállalattól kikerülő kollégáknak segíteni tudjunk egyéni egzisztenciális problémáik megoldásában. Nyugdíjtanácsadást működtettünk, elhelyezkedési tréningeket szerveztünk, kiadványt jelentettünk meg, a munkaügyi központot kitelepítettük a postához. Tehát szolgáltatásokat szerveztünk, hogyha valaki kikerül a munkaerőpiacra, akkor tudja, hogy mi a teendője. A humánus ezekben a lépéseinkben található meg, vagyis nem akarjuk elengedni a kezét a munkavállalónak, hanem megpróbáljuk arra terelni, amerre elhelyezkedési esély nyílik számára.

Bérfelzárkóztatás igen, létszámleépítés nem

■ Vannak-e olyan ügyek, amelyek politikasemlegesek, amelyeket tovább kell csinálnia a postának, akárki is kerül hatalomra választások után. Magyarul a 2009-ig szóló stratégia, amelyet elfogadott az ÁPV Rt., folytatódik-e a választások után, mert a postások maradnak, a menedzsment egy része viszont bizonyosan távozik a postától. Hogyan tovább 2006 után, ha esetleg más vezetés jön?

☞ Folytatás a 16. oldalon

Hírek

100 éves az első magyar autó

100 éve állították forgalomba Csonka János postai csomagszállító autóját – írja a Vezess.hu. A Magyar Királyi Posta pályázatára Csonka János már 1900-ban épített egy levélgyűjtő triciklit, amely egyben az első hazai, belsőégésű motorral hajtott gépjármű is volt. Ezek a 2,3 lóerős járművek akár 25 km/órás sebességgel is képesek voltak robogni egy 50 kilogrammos postaszákkal.

Később többen is próbálkoztak autó előállításával, de ezek tervei és alkatrészei külföldről származtak. A kezdeti időkben kisiparos vállalkozók végezték a gépkocsik építését, majd megjelentek a nagyipari üzemek. Az autógyártással foglalkozók legtöbbször a korábbi termelés mellett kezdtek gépkocsik előállításába, mint például a Győri Magyar Vagon és Gépgyár vagy a budapesti Podvinecz és Heisler Malomépítészeti és Gépgyár.

Az első, teljes egészében hazai tervezésű és gyártású gépkocsi mégis a Csonka János által tervezett modell volt 1905-ben, jelentősebb ipari háttér nélkül. A köznyelvben „Doxa”-ként emlegették a csomagszállító autót, amely a posta 1903-as pályázatára készült. A hátsókerék-hajtású kocsinak négyhengeres motorja, két blokkból összeszerelt iker-henger-tömbje, differenciálműve és sorosan kapcsolt sebességváltója volt. Csonka János vezette a győri Magyar Vagon és Gépgyárban folyó összeszerelést, megalapozva a későbbi Rába autógyárat.

Az első autó 1905. május 31-én indult a Műegyetem udvaráról egy kétezer kilométeres próbaútra, ahonnan üzemműködés nélkül ért haza. Maximális sebessége 35 km/óra volt.

„A kézműveseknek s más munkásoknak nincs múlhatatlanul szükségük a vagyonosokra, mert maguk emberségéből megélhetnek: ellenben a vagyonosoknak múlhatatlanul szükség van a különféle munkásokra, mert azok csak ezeknek munkája által élhetnek és élnek.”

Táncsics Mihály

☞ – Én azt gondolom, hogy azok a folyamatok, amelyek elindultak a postánál, visszafordíthatatlanok. A korábbi vezetés alatt hozott intézkedések, amik hasznosnak bizonyultak, beépültek a posta mindennapjaiba. Ilyen volt a postabiztosító. Ami hasznos a postának, azt nem lehet megszüntetni, akárki hozta is létre. Az ERSTE Bankkal való együttműködés, a pénzforgalmi termékek, már olyan lényeges elemei a postának, amelyeket már nem lehet megszüntetni. A szervezeti átalakulásban már eljutottunk az európai gyakorlatig, amit szintén nem lehet már visszafordítani. Számos olyan lépés van, amit az európai posták már jóval korábban megcsináltak, a magyar posta pedig csak az utóbbi években kezdte el a megvalósításukat.

■ Folyamatosan napirenden van a bérfelzárkóztatás. Mikor kezdődik el, és lesz-e tömeges létszámleépítés a következő időszakban?

– Tömeges létszámleépítés az előttünk álló másfél, két évben nem várható. A létszámleépítés soha nem cél, hanem következmény. Létszámot akkor lehet leépíteni, ha előtte történik valami. Például gépesít a cég, és ezzel munkaerőt vált ki. Én úgy látom, hogy 2006-ig nem várhatók olyan fejlesztések, amelyek tömeges létszámleépítéshez vezetnének. Nyilvánvalóan van még lehetőség a hatékonyság növelésére a postákon, ezt a postások is tudják. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy három postánál most indított kísérleti bértömeg-gazdálkodás hogyan sikerül. Hatékonysági, munkaerő-gazdálkodási oldalról mit fognak tenni, mennyiben tudnak rész munkaidős, osztott munkaidős foglalkoztatást bevezetni. A bérfelzárkóztatás ügye valóban egy sláger téma, és jogos is a dolgozók ilyen típusú igénye, mert valóban nem a legjobban fizetett rétegről van szó. Ugyanakkor azt hiszem, hogy a bérfelzárkóztatásban komoly előrelépést tettünk. 2003-hoz képest 7,6 milliárd forintot költöttünk bérfelzárkóztatásra, és speciálisan azokra a munkakörökre, ahol az ágazati lemaradás a legnagyobb volt. Mi soha nem nemzetgazdasághoz viszonyítottunk, mert az nem jó mutató, mivel abban a postai átlag is benne van, vagyis egy szórt képet ad. Az ágazathoz képest tehát egy komoly bérfelzárkóztatást tettünk, de ez még mindig nem elég, tovább kell lépni, és nem csak az ágazati felzárkóztatásban, hanem a munkaerő-piaciban is. Tudomá-

sul kell venni, hogy a főváros, az agglomeráció, a nagyvárosok másfajta munkaerőpiac, mint egy kis falu, ahol postásnak lenni a lehető legjobb egzisztencia, hiszen nincs más foglalkoztatásra lehetőség. Tehát a kérdésében megfogalmazott két területen szeretnénk a dolgozók érdekeit szolgáló eredményeket elérni.

Potykievicz Tamás

humán erőforrás gazdálkodási igazgató

– Mit akarunk, és mit szeretnénk? Az, hogy akar, az erős. Az akarat nem jelöli

pontosan a két szervezet viszonyát. A szeretni az egy jobb kifejezés. Olyan szakszervezetet szeretnénk, amely konzervens, és a hozott dön-

téseit képviselni tudja. Ha mond valamit a szakszervezet, akkor ahhoz ragaszkodik, ne essen bele a tömeg szorításába, mert a tömeg befolyásolható.

■ Nem becsülöd le a tömeget?

– Nem becsülöm le, de azt tudni kell, hogy a tömeg magja mindig egy tehetetlen lendületben van, mint amikor az ingát meglökik, és megy jobbra-balra, míg meg nem áll. Tehát nem a tömeggel van probléma, mert a tömeg megláthatja, hogy mi jó neki, de ha rossz irányba vezetik, akkor abból baj lesz. A Postás Szakszervezet vezetése rendkívül felkészült, a lehető legtöbb esetben az információ birtokában van, a döntéseit ennek tudatában hozza meg. Ezt azonban hatékonyabban kellene tovább vinni a tömegek felé.

A szervezetre vonatkozóan van valami elképzelése a munkáltatónak?

– A szakszervezet úgy alakítja szervezetét, ahogy akarja. Ha igazi érdekvédelmet akar végezni, akkor olyan rugalmas szervezeti renddel kellene rendelkeznie, amellyel le tudja fedni a munkáltató változásait. Ha a változást nem tudja követni a szakszervezet, tehát nem ott tárgyal, ahol a döntési pontok vannak, nem ott születnek meg a jó megoldások, ahol a hatalmi centrum van, akkor abból nem lesz érdemi változás. Hiába működik jól egy TSZB, ha

a döntéseit nem tudja érvényesíteni, mert nincs olyan ember a környéken, akivel azt érvényesíttetni lehetne. Fölfelé nem tud lépni, mert ott már van egy másik szint, a választmány, az elnökség. Tehát a munkavállalói szintnek megfelelő munkáltatóval kell tárgyalnia a szakszervezetnek, ahol érdemi döntésre nyílik mód. Rugalmas szerkezetet kellene tehát kialakítaniuk.

■ Te mint munkabelyi vezető, milyen típusú szakszervezeti vezetővel tudsz együttműködni?

– Ha egy szóval kell válaszolni, akkor olyannal, mint a Kornél. A személyisége, a politikuma, a megalkuvás nélküli kompromisszumkészsége teszi őt egyedivé és karizmatikus szakszervezeti vezetővé. Ezért olyan ember kellene, aki higgadt, korrekt, aki megpróbál a munkáltató fejével gondolkodni. Nem azonosulni vele, mert akkor már baj van! Aki olyan sakkjátékos, hogy három lépéssel előbb jár mint a tárgyalópartnerre, és aki körül nem forr a konfliktus, nem impulzív ember, mert az rendre megsért, felsért dolgokat, amelyek befedése, elvárása sokkal nagyobb energiát von el a szervezettől, mint amennyi hasznot hoz. Nem véletlen, hogy a nagy érdekképviseleti vezetők mindig higgadtak tudnak maradni. A tárgyalásoknál mind a két fél felméri, hogy mi az a maximum ameddig elmehet, és mi az a minimum amit még engedhet. Nem lehet legyőzni, főleg nem megalázóan a másikat, mert abból előbb-utóbb harc lesz. Fel kell mérni, hogy meddig mehetnek el, hogy győztesen jöhessenek ki a szobából, de úgy, hogy a másiknak is megadom a tisztes visszavonulás útját, hogy újra rendezze a sorait. Tehát nem megosztó ember kell. A megosztó típusú emberek folyamatos problémákat okoznak egy szervezetben.

■ Te öt éves törzsgárda tagnak számítasz, már megtanultad a postát. Amikor idejöttél, hogyan láttad a postásokat, és mennyit változott a véleményed az eltelt fél évtized alatt.

– Amikor idejöttem, azt mondtam magamban, hogy a postai munkaügyi kapcsolatokat újra kell építeni, a teljes humánpolitikát előlről kell kezdeni. Az öt év alatt azonban egy valamit nagyon megtanultam: türelmetlennek, és értelmetlenül erőszakosnak nem szabad lenni. Felelőtlenség az embereket olyasmibe belevinni, amit nem tudnak elfogadni. Ha az ember nem tud azonosulni egy elképzeléssel, akkor azt nem is tud-

ja végrehajtani. Az emberek jövőre történő felkészítésénél, fejlesztésénél nem lehet kihagyni nagy lépcsőfokokat. Rövidíteni lehet a célhoz vezető utat, de megkerülni a megértetést és az elfogadtatást azt nem. Szóval nekem ez volt a nagy tanulság. Sokszor azt hisszük, hogy gyorsan végig lehet vinni egy jó dolgot a szervezeten, és ezért figyelmen kívül marad, hogy az emberek nem tudják feldolgozni a rájuk váró új dolgokat. Ezért én azt mondom, hogy a postát tervszerűen el kell juttatni a régi helyzetből egy új helyzetbe, mert ez jelenti a további létét.

A piac mint a fejlődés záloga

■ **Ebben a szakszervezetnek is van némi szerepe, mert a választmányi ülésen is elhangzott, hogy fokozatosan kell megvalósítani az átalakítást.**

– Az itt a probléma, hogy sokszor, és ez nem bizalom hiányból fakad, nem hiszünk egymásnak. A szakszervezet nem lehet a változások élharcosa, mivel történelmi tapasztalat, hogy a szakszervezeti mozgalom jó értelemben véve konzervatív, mindig a hagyományok mellett állt, meg kellett őriznie a vívmányait. Azonban az nem várható el a munkáltatótól, hogy olyan szempontokat vegyen figyelembe, ami az érdekképviseleti szervezet számára fontos. A döntéseket harmonizálni kell, de sok esetben a gazdasági értékrend mást diktál mint az érdekvédők igényei.

■ **Jelenlegi tudásod szerint milyen lesz 2009-ben a Magyar Posta,**

milyen létszámmal működik, megtartja-e a majd a piac, egyáltalán milyen jövőkép áll előtte, fejlődik-e úgy, ahogy az EU-s szorítások miatt modernizálnia kellene?

– Én az Európai Bizottság postai párbeszéd bizottságában már második éve dolgozom, tehát van bizonyos rálátásom ezekre az ügyekre, főleg a társadalmi munkakapcsolatokra. Látom, hogy a társországok postái hogyan fejlődnek. Az nyilvánvaló, hogy a magyar posta fejlődésében is a piac a legfontosabb tényező. A piac diktál, megmondja, hogy ott maradhat-e, vagy kivet magából, elfogadják-e a szolgáltatásaidat, vagy nem. Abban a pillanatban amikor Magyarországot is eléri a postai liberalizáció, akkor nem minket céloznak meg a külföldi szolgáltatók, hanem a magyar postai piacot! Vagy kiszorítanak bennünket, vagy nem. Ha nem, akkor ők szorulnak ki a piacról, s mi maradunk. A Magyar Postának tehát át kell alakulnia, de gyorsan, és mielőbb versenyképesé kell válnia. Itt fontos szerepe van a szakszervezetnek. Én elmondtam az érdekképviseleteknek is, hogy a liberalizációtól nem kell félni. A kérdés lényegét illetően a válaszom az, hogyha a piac határozza meg egy vállalkozás létét a szakszervezetnek is az az érdeke, hogy segítsen a vállalatnak a piaci mozgástér bővítésében. Ebből a szempontból fontos, hogy hol vannak a szakszervezetnél a valós döntési pontok. Ha csak egyedül a kongresszus az, akkor baj van, mert nehezen születnek meg a stratégiai együttműködést segítő gyors döntések. Ha csak a választmány,

akkor még mindig gond van, mert néhez az összehívásuk, hiszen az ország minden részéből delegálják a tagokat. Ha azonban az elnökség is hozhat érdemi, stratégiai döntéseket, akkor már jobb a helyzet, mert konstruktívabban, gyorsabban lehet megállapodni, piaci döntéseket hozni. Ezeket végig kell gondolni, mert a vállalat szempontjából nagyon fontos, hogy azonnal rá tudjon mozdulni a piaci igényekre, ehhez pedig az kell, hogy az érdekképviseleti egyeztetések gyorsan megtörténjenek.

■ **Egy vállalat életében a radikális változások mindig érintik a vezető réteget is. Ha megtörténik az átalakítás, akkor te hogyan látod a személyes sorsodat? Mi lesz veled 2009 után?**

Őszintén szólva, én a tiszta piaci viszonyoktól nem félek. Több, mint hét évig dolgoztam multinacionális környezetben, ahol a piac diktált minden tekintetben. A piac is hordoz magában bizonytalan elemeket főleg a döntések meghozatala előtt, de a döntést követően a piac egyenesebb, kiszámíthatóbb. A piac is érdek szerint alakítja a személyek sorsát, de ott tiszták a viszonyok. Ott az ember a képességeire van utalva és ha munkahelyi konfliktusba keveredik nem az a gond, hogy összeférhetetlen, hanem az, hogy piacképtelen vagy, csak egyszerűen nem tud alkalmazkodni a piaci viszonyokhoz. Ha velem 2009-ben, ugyanígy interjút tudsz készíteni akkor biztos, hogy hosszú távon is postás maradok.

Udvarhelyi András

LÉPJ BE! EGYÜTT KÖNNYEBB!

POSTÁS SZAKSZERVEZET

.....
alapszervezet bélyegzője

NYILATKOZAT

Alulírott ..... (név) ..... (lakcím)
..... (anyja neve), mint a Postás Szakszervezet tagja, megbízom a munkáltatómat, a ..... (cég), hogy munkaviszonyom alapján, részemre általa fizetendő mindenkor havi fizetésemből szakszervezetem illetékes testülete (kongresszusa) által meghatározott és munkáltatómmal rendszeresen közölt szakszervezeti tagdíjam összegét a számfejtéskor elkülönítse, és azt az említett szakszervezet részére átutalja.

2005 .....

Ez a megbízás visszavonásig érvényes!

alírárs

Hírek

Piaci versenyre készül a Posta

A minőség javítása, a postai termékek körének és a pénzügyi szolgáltatásokból származó bevételek növelése a Magyar Posta kiemelt stratégiai célja a következő négy évben. A versenyképességét javító fejlesztésekre évente mintegy 16-18 milliárd forintot szán a társaság.

A Magyar Posta (MP) Rt. számára a legfontosabb feladat a következő években, hogy a szolgáltatások minősége elérje a piacnyitást (2006-tól 50 gramm feletti leveleknél, 2009-től valamennyi küldeménynél szabad a verseny) utáni lehetséges versenytársak színvonalát – közölte a Világgazdaság érdeklődésére Szabó Pál, a társaság vezérigazgatója. A minőségjavítás részeként a posta arra készül, hogy szeptember elsejétől az elsőbbségi küldemények másnapra történő kézbesítését a törvény által előírt 85 helyett 90 százalékban vállalja változatlan áron, amellyel már közelíti a piacvezető nemzetközi posták minőségi mutatóit. A következő év elejétől normál levelek esetén 97 százalékos kézbesítést tűztek ki célul három munkanapon belül.

A társaság több új szolgáltatás, termék bevezetésére készül piaci részesevé megartása érdekében a liberalizált levélpiacon. Június elsejétől tesztelik az új küldeménykövetési rendszert, amely lehetőséget teremt arra, hogy a szolgáltatást megrendelők szeptember elsejétől sms-ben, illetve interneten keresztül értesítést kaphassanak arról, hol tart küldeményük, várhatóan mikor érkezik meg a címzetthez.

A versenyképességét javító fejlesztésekre a vállalat 2009-ig évente mintegy 16-18 milliárd forintot szán, kizárólag saját forgalmából származó forrásokból. Tulajdonosi tőkejuttatással csak olyan, a közszolgáltatói feladatokhoz kapcsolódó törvényi előírások végrehajtásakor számolnak, mint például a posták akadálymentesítése. A díjak inflációt meghaladó emelésére nem készülnek. A társaság a következő 2-3 évben ötven nagy posta arculati megújítását is tervezi.

ELADÓ tulajdonostól Pilisborosjenőn (Külső Bécsi út) 203 négyszögletes telken álló, összközműves családi ház.
Érdeklődni lehet:
3496-425-ös telefonszámon.

A fáraók postája

AZ információ birtoklásának, és gyors továbbításának, vagyis a postai munkának mindig nagy fontossága volt a társadalomban. A Rothschild bankház is annak köszönhető felívelését, hogy jól kiépített hírhálózatuk révén angliai tőzsdemegbízottaikat elsőként tudták értesíteni a waterlooi csata kimeneteléről. Az első fennmaradt levél a szigoráról híres nagy király, Hammurabi nevéhez fűződik, aki több mint négyezer éve küldött ékirásos üzenetet az egyiptomi fáraónak. A telefon feltalálásáig a kínaiak tartották az üzenetközvetítés gyorsaságának rekordját. Kr. e. 221-ben trónra került Csin si Huang császár, nem csak egyesítette Kínát, hanem megkezdte még a világtörből is látható, 4000 km hosszú nagy fal építését. Ezzel az Első Császárnak nevezett uralkodó nem csak a selyemutat védte, s tartotta távol birodalmától a nomád népeket, hanem a hírközlést is megújította. A nagy falon ugyanis egymástól nyíllövésnyire bástyák voltak, s egyik végéből a másikig egy nap alatt el tudták juttatni a császár parancsát.

Kaubek Péter, a kiváló képzőművész egyre ismertebb háttárainkon kívül, de mindenekelőtt a távoli országokban, közülük is elsősorban Egyiptomban, ahol minden évben több hónapot tölt, és kiállításon mutatja be ott készült munkáit. Az ottani posta történetéről kérdeztük a 63. kiállítására készülő 63 éves művészt.

■ *Most érkezettel vissza egyiptomi utadról, s készülsz új kiállításodra. Itt is azokat a munkáidat mutatod be, amit odakint készítettél?*

– Igen, a Ferencvárosi Önkormányzat támogatásával nyílik tárlatom a Ráday Galériában, ahol valóban az egyiptomi néhány hónap alatt készült kisebb méretű szobraimat, akvarelljeimet állítom ki. Minden évben több hónapot töltök Kelet valamelyik országában, jobbra Egyiptomban, de voltam már Indiában, és Nepálban is. Felteszem a kerékpárom a repülőre, és odakint azzal közlekedem.

■ *Biciklivel a sivatagban?*

– Mindenhova ezzel járok. Nagymárosi házamból, ahol a szobraimat készítem, rendszeresen bejárok Budapestre. Legutóbb avatta fel *Tóth Mihály* polgármester úr Csepelen egy köztéri József Attila szobromat, s emiatt többször be kellett karikáznom a fővárosba.

■ *Nem kis erőfeszítést jelent ez, de úgy tűnik kondícióban nincs hiány,*

mert legutóbb is jó eredménnyel lefutottad a Budapest maratont.

– Minden évben lefutom, s emellett még néhány hosszú távú versenyen is elindulok. Sportosan élek, húst nem eszem, alkoholt nem iszom.

■ *Ezek szerint a kerékpár nálad is napi eszköz, akárcsak a postások egy részénél.*

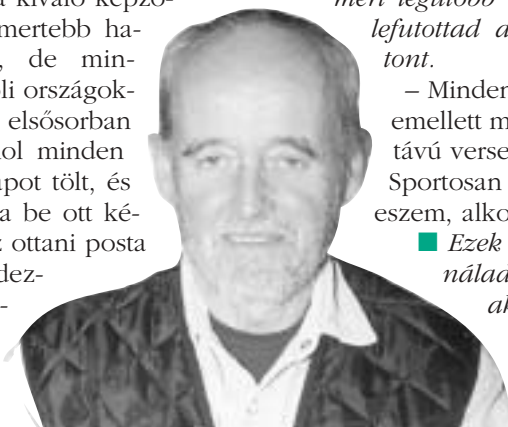
– Így van. A hír sokszor akkor jelent iga-

zán értéket, ha mielőbb odaér, ahova szánják. E tekintetben a kerékpár jobb, mint az emberi láb, de azért az is megteszi, mert nem csak a mai postások használják hírvívésre, hanem az egykori küldöncök is, ha éppen nem akadt ló a környéken, mint a Kr. e. 490-ben megvívott maratoni csata idején, amikor a perzsák felett aratott görög győzelmet futva vitte egy harcos 42 km 192 méteren keresztül az aggódó városiaknak Athénbe, hogy aztán feladatát teljesítve holtan essen össze a kimerültségtől. Ő volt az üzenet továbbítás első mártírja, mondhatni az első postás, aki életét adta, hogy az üzenet mielőbb eljusson a címzettekhez.

■ *Az egyiptomi hírszolgálat miként működött, milyen volt a fáraó postája?*

– Erről egy ifjú és nagyon csinos egyiptológus hölgy, *Farkas Cintia* kutatásai adnak támpontot.

■ *Női egyiptológusról nem nagyon hallani, legalábbis idebaza.*

– A régészet meglehetősen férfias üzem, hiszen fizikailag is eléggé megterhelő az ásás. A húszas éveiben járó Cintia kisasszony azonban nem csak jól felkészült, több nyelven, természetesen arabul is jól beszélő kutató, hanem meglehetősen elszánt, így nem retten meg a feladatoktól. Több-ször találkoztunk kint ásáson Egyiptomban. Én minden évben a nem rég elhunyt *Kákósy László* professzor mellett dolgoztam odakint, leleteket rajzoltam, mintáztam, így sokszor diskuráltunk a régi időről.

■ *Volt az ókori Egyiptomban a mai fogalmaink szerint posta?*

– A híreket, a királyi leiratokat, a katonai parancsokat, a polgári közigazgatás intézkedéseit természetesen el kellett juttatni egyik helyről a másikra. A források szerint Egyiptomban már úgy négyezer évvel ezelőtt létezett szervezett postaszolgálat. Egyiptom Napóleonjának nevezett, 3500 éve élt zseniális hadvezér, III. Thotmesz fáraó, aki 17 hadjáratot vezetett, és Napóleonnal ellentétben őt soha senki nem tudta legyőzni, s létrehozta az első nagy birodalmat, minden bizonnyal remek hírszolgálatot működtetett, mert kémeivel behálózta egész régiót, s ahhoz bizony a híreket időben és biztonságosan kellett eljuttatni a fáraó környezetébe. Ami a perzsákat illeti: két

és fél ezer évvel ezelőtt Kürosz – aki egyebek mellett a gazdagságáról híres lüdiái királyt, Krózust is megfosztotta trónjától – nem csak birodalmat hozott létre, hanem erre a célra kiépített utakon váltó futárszolgálatot működtetett, ahol egymástól meghatározott távolságra postaállomások voltak. A futár leadta az üzenetet, és egy másik vitte tovább, pihent lóval.

■ *Fennmaradtak Egyiptomban híreket, parancsokat tartalmazó üzenetek?*

– Léteznek az úgynevezett Amarna-levelek, amiket 1887-ben találtak meg El-Amarnában, a Napkultuszt bevezető Ehnaton fáraó által alapított fővárosban. Ez ő felesége volt egyébként a legendás szépségű Nofretiti, akinek portrészobra fennmaradt. A 3500 éves Amarna-leveleket 350, ékírásos kőtáblára vésték, s azt bizonyítják, hogy a fáraók diplomáciai kapcsolatban álltak a környékbéli országok királyaival. S mivel ezeket az üzeneteket el kellett juttatni az uralkodókhoz, így valamiféle postai szolgálat már akkor működhetett.

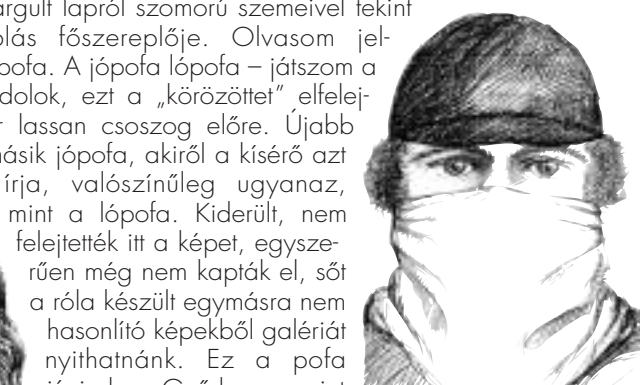
■ *Nagy Sándor bebarangolta Indiát, majd Egyiptom fáraójának is megválasztották. Ez a vándorlás talán a postai szolgáltatásra is hatott, hiszen az európaiak teljesen új világrészeket kapcsoltak be a földrész kereskedelmi útvonalába.*

– Nagy Sándor mindeddig felülmúlhatatlan hadvezér volt, de csak a dicsőséget kereste. Hadvezérként nagyobb volt mint államszervezőként. Halála után a Ptolemaiszok, az egykori expressznek, a mai elsőbbséginek nevezett postai szolgáltatást vezettek be Egyiptomban. Később a római, majd a bizánci birodalom időszakában Egyiptomban is lovas futárok teljesítettek szolgálatot. Krisztus utáni időszakban az arabok szabályos, a jelenlegihez hasonló postarendszert hoztak létre. Mintegy ezer évvel ezelőtről vannak híradások arról, hogy postagalambokat is alkalmaztak. A modern posta afrikai kiépítése a XIX. század első harmadában történt, és Mohammed Ali pasa nevéhez fűződik. Csomagot is továbbítottak, az írott üzenetek azonban egy nap alatt eljutottak Alexandriából Kairóba. Ez bizony gyorsabban ment akkor, mint ma, mert mióta működik a sok milliárdért kiépített budaörsi központ, s kamionokat vet be a Magyar Posta, azóta a szomszéd kerületbe is egy hét alatt jut el a küldemény. Akkoriban ezért Ali pasa selyemzsinórt küldött volna a posta vezetőjének, ami nem egy hét, hanem egy nap alatt odaért volna a címzetthez!

Százdi Antal

Az ötmillió pofa

A posta falán megsárgult lapról szomorú szemeivel tekint rám egy régi rablás főszereplője. Olvasom jellegzetességét: ún. lópofa. A jópofa lópofa – játszom a szóval, és arra gondolok, ezt a „körözöttet” elfelejtették levenni. A sor lassan csoszog előre. Újabb papír a falon, egy másik jópofa, akiről a kísérő azt írja, valószínűleg ugyanaz, mint a lópofa. Kiderült, nem felejtették itt a képet, egyszerűen még nem kapták el, sőt a róla készült egymásra nem hasonlító képekből galériát nyithatnánk. Ez a pofa júniusban Győrben megint rabolt, a grafikus készített egy új portrét, amelyik nem hasonlít az előzőekre, a rendőség ismét „megtette tétjét”, azaz immár ötmilliót kap a nyomra-vezető.

Az összeg nem kicsi, biztos jól jönne bármelyik kézbesítőnek. Mégis azt tanácsoljuk, ha összehozza balsorsuk a bűnözővel, jusson eszükbe, ez az ember Veszprémben már ölt! Vigye az ördög a „vérdíjat”, inkább térjenek haza épen!

kiseff

Hírek

13. havi bér

Bár június elején a kormányzati oldal azt ígérte, hogy hamarosan írásos javaslatot tesz a tavaly elmaradt 13. havi bér kifizetésének lehetséges módjaira, erre a mai napig nem került sor – mondta a Magyar Nemzet megkeresésére *Kerpen Gábor*. A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének elnöke emlékeztetett, hogy az ügygel foglalkozó – kormányzati, önkormányzati és szakszervezeti oldalnak helyt adó – szakbizottság felállítása is már eleve egy hónapot csúszott, a testületnek pedig ugyanennyi idő alatt kellett volna megoldást találnia a juttatás kifizetésére. Hangsúlyozva, hogy a 2004-ben elmaradt egyhavi bér mintegy nyolc százalékkal rontja az idei béremelést, *Kerpen* elfogadhatatlannak nevezte a tárgyalások késlekedését.

Hírek

Figyelmetlenség okozza a legtöbb munkahelyi balesetet

Évente több mint 270 millió munkahelyi baleset történik a világon – állapítja meg a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) most megjelent felmérése.

Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség adatai szerint hazánkban tavaly összesen 23 872 munkahelyi baleset történt. Az idei év első negyedében ez a szám közel négy és fél ezer volt, ebből 31 halálesettel végződött.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet jelentése még ennél is drasztikusabb számokat mutat be: felmérésük szerint a legtöbbször figyelmetlenség miatt bekövetkezett balesetekben évente 350 ezren, míg a munkával összefüggő betegségekben 2,2 milliónál is többen halnak meg a világon.

Kézre kerültek az Etele úti rablók

A rendőrség elfogta azokat a fiatalokat, akik a gyanú szerint 11 postát és ékszerboltot raboltak ki Budapesten.

Négy büntetett előéletű fiatal gyanúsít a rendőrség azzal, hogy fegyverrel raboltak ki 11 budapesti postát és ékszerboltot. A banda három tagja előzetes letartóztatásban van. A negyedik 28 éves budapesti férfi ellen pedig elfogatási parancsot adtak ki.

Bócs András, a BRFK rablási osztályának vezetője elmondta: a nyomozásnak az Etele úti ékszerbolt kirablása adott lökést, amikor az egyik elkövető a pisztoly markolatával bántalmazta az egyik alkalmazottat, és a sajtónak hála, néhány óra múlva már mindenki láthatta a felvételeken az egyik elkövetőt maszk nélkül.

Kiderült: további öt ékszerbolt és öt postahivatal, valamint egy zálogház kirablása is a banda számlájára írható. Emellett nyolc lopással és egy Pest megyei rablással is gyanúsítják a csoportot.

Örülök hogy adhattam

AZ újszegedi társasház földszinti lakásának ablaka alatt sárga csőrű fekete-rigók bóklásznak a zöld fűben, gondozott virágágyásokból a nap felé nyújtózkodnak a tavasz ezernyi színében pompázó virágok. Újszegednek ez a távoli, és talán egyik legnyugodtabb része ilyenkor májusban a legszebb. Távolság a belváros forgatagától a nyugalom szigetén egy varázslatos világot találtam itt. Az igazi varázsát mégis vendéglátóm *Kuczora Péterné* személyéből áradó derű és természetesség adja meg. Miközben őt hallgatom, ahogy visszaidézi életének fontosabb eseményeit, munkájáról, munkatársairól a tanítványairól beszél, minden olyan egyszerűnek és magától értetődőnek tűnik. Mozdulataiból légiessen törekény alakjából ugyanaz a hihetetlen energia sugárzik felém mint negyedszázaddal ezelőtt amikor először találkoztam vele, nyugdíjazása előtt pár hónappal.

– 1957-ben 36 éves koromban születtem meg az első unokám, attól kezdve minden munkatársam „csak” Maminak szólított. A mozgópostások ugyanúgy, mint a felvételesek, mert akkor már Szeged két posta 75 fő létszámmal dolgozott és négy mozgópostát látott el.

■ **1953. március 1-jén sikerült felvett nyernie Szeged 1 Postára és az első munkahelye, ahonnan később nyugdíjba is vonult Szeged 2 Posta lett. Hogyan is volt ez?**

– Nem volt könnyű elhelyezkedni abban az időben. Amikor engem felvett Szeged 1 akkori vezetője, akkor az állomáson lévő Szeged 2 posta felvételi része még Szeged 1-hez tartozott. Rövidesen nagy változások következtek be és Szeged 2 posta felvételi része is teljesen különvált Szeged 1-től. A felvételi szolgálatot hárman láttuk el, Szeged 2 Postahivatal vezetését pedig rövidesen *Major Tibor* vette át. Vele együtt összesen hat főnököm volt, mindegyikőjükkel jól kijöttem, hiszen tudták hogy reám mindig számíthatnak.

■ **Két iskolás és egy hároméves kisgyerek mellett, gondolom, nem volt egyszerű eleget tenni az otthoni és a**

munkahelyi kötelezettségeknek az ötvenes évek elején sem.

– Soha nem éreztem egyiket se nyűgnek, se tehernek, gyermekeim közül a lánygyerekek ekkor már nagyobbak voltak – *Gizella* 1938-ban, *Katalin* 1945-ben született – már akkor sokat segítettek az 1950-ben született *János* kistestvérük nevelésében, a tanulásban pedig egymást kérdezték ki. 1954-től 1956-ig én is újra az iskolapadba ültem, mert ezekben az években elvégeztem a kezelői majd a posta segédtisztai tanfolyamot. A munkahelyemen pedig a 41 év alatt a két műtétet kivéve soha nem voltam betegálmányba. Volt olyan, hogy otthoni baleset miatt vasárnap a kezem eltört, a klinikán elláttak, begipszelték. *Varga András* volt akkor a főnököm, amikor hétfő reggel bementem, rámnézett és azt kérdezte, mit csináltál Mami? Én pedig azt mondtam, hát elcsúsztam otthon és eltört a kezem. Erre ő: de én mit csináljak most? Azt mondtam, ne izgassa magát én betegálmányba nem megyek, kiírva nem vagyok, adok a tanulómnak ellátmányt és dolgozunk tovább.

Sokszor előfordult, hogy kisgyerekes anyukák nem tudtak bejönni, a főnök pedig felemelte a telefont és odaszólt: Mami, baj van nincs pénztárosunk, át kellene venni a pénztárt, én pedig azt mondtam: nincs semmi baj, megyek és átveszem.

■ **Eközben viszont sokszor volt, hogy két munkakört is ellátott egyszerre szabályos volt ez?**

– A legfőbb szabály számomra mindig a pontos és fegyelmezett munkavégzés volt, a 41 évi postai szolgálati időm alatt nagyon sok pénz megfordult a kezem alatt és ezen idő alatt összesen kétszer volt pénztári eltérésem, egyszer többlet, egyszer hiány, de mindkét alkalommal 1000-1200 Ft értékűről volt szó. Talán szerencsém is volt de én az ellenőrzéseket, a szemléket még ha kissé furcsán hangzik is, szinte valami boldog izgalommal, drukkkal vártam mint a felkészült diák a vizsgákat, félnivalóm nem volt sohasem. Így hát a szemléken, ellenőrzéseken nem is találtak hiányosságot nálam.

■ **Ugye tudja hogy ebben az évben 60 éves a Postás Szakszervezet, mióta szakszervezeti tag?**

– 1953. március 1-jétől, vagyis amióta postás vagyok, és ebből a több mint 52 évből 32 évig bizalmiként, képviseltem a munkatársaim érdekeit.

■ Milyen volt ötven évvel ezelőtt egy szakszervezeti bizalmi munkája?

Közel félévszázada történt. A szegedi Postás Kultúrotthonban – amely később Tantsz Postás Művelődési Ház néven vált ismertté, majd az 1990-es szétválásakor a MATÁV-hoz került – a postás gyerekeknek minden évben karácsonyi ünnepséget tartott a szakszervezet. Hatalmas gyönyörűen feldíszített karácsonyfa alatt gyűltek össze a postás családok és vették át az ünnepi ajándékokat. Volt nálunk a Szeged 2 postahivatalban egy tízgyerekes családapa *Miklós Gyuri* aki az ünnepség végén könnybe lábadt szemmel köszönte meg azt hogy a gyerekeikkel ott lehettek. Megéreztem hogy a meghatottságnál több lehet az oka az elérzékenyülésének, és miután megtudtam hogy nekik még nem jutott karácsonyfára se pénzük, szóltam a főszervezőknek. Estére már a *Miklós család* szobájában állt a postások feldíszített karácsonyfája, tele szaloncukorral és ajándékokkal. És azután is így volt ez sokáig minden évben. Úgy tudom a gyerekeket minden kitanították, és szakmát adtak a kezükbe, lehet hogy még a postások karácsonyfájára is emlékeznek.

■ Szakmai kitüntetései mellett, amelyből négy is van, szakszervezeti kitüntetésben is részesült 1974-ben, bizalmiként a nődolgozókat képviselte és minden évben részt vett a közös rendezvények szervezésében, valójában igen nagy szerepe volt annak, hogy a Szeged 2 postán egy igazán összetartó jó közösséget alkottak a dolgozók. Mi az ami, akkor és most is lényeges volt amire minden korban oda kell figyelniünk?

– Mindig figyelniünk kell egymásra, és észre kell vennünk, ha segíteni kell, hiszen van aki természeténél fogva zárkózottabb és nehezebben nyílik meg, még ha problémái vannak akkor is. Persze a segítség sokszor egy megértő pillantás is lehet vagy

éppen az odafigyelés akkor is ha nekünk magunknak is sietniünk kellene, mert lehet ha egyszer otthagyjuk a gondolj kétségei közt a hozzánk forduló munkatársunkat, következő alkalommal már meg sem keres bennünket. A legnagyobb ajándéka élettemnek a családom után, hogy a munkatársaim, ismerőseim között soha nem volt haragosom, vagy ellenségem.

■ Tudomásom szerint a Szegedi Postaigazgatóság későbbi vezetői közül is többen önnél tanulták ki a gyakorlati munka alapjait.

– Igen ez valóban így volt, hiszen a későbbi igazgatósági osztályvezetők számára, ugyanúgy mint minden postásnak a postatiszti tanfolyamon továbbtanulónak is, a gyakorlati munkában kellett először bizonyítani. Tanulóm volt többek között *dr. Balla Ferenc* aki később elvégezte a jogi egyetemet majd a szegedi igazgatóság ellenőrzési osztályvezetője volt hosszú évekig, de a jelenlegi vezetők közül nálam tanulta a gyakorlati munka alapjait *Andóczy Balogh Mária* is (Keletmagyarországi Feldolgozási Iroda vezetője). Én tanítottam a forgalmi gyakorlatra a szegedi PFÜ több jelenlegi dolgozóját is mint *Forgó Palit*, *Simon Sanyit* vagy *Huszka Lacit*, *Domonics Tibit*.

25 éven keresztül tanítottam a mórhalmai és a kisteleki szakközépiskola tanulóit forgalmi gyakorlatra (heti két tanulót), ezalatt a huszonöt év alatt olyan sok tanulóm volt, hogy a nevük is oldalakat tölthetne be ezért elnézést kérek azoktól, akiket itt megemlíteni nem tudok, de mindig szívesen gondolok vissza rájuk.

■ Egészen biztos hogy ez az érzés kölcsönös, mint ahogy kölcsönös érzéssé vált az ügyfelek iránti udvariasága, azt érezhették hogy amint beléptek a postára ők váltak a legfontosabbá történjen az nyitás után közvetlen vagy zárás előtt két perccel, az a jól ismert „Mamis” mosoly ugyanolyan őszintén nekik szólt, ha néha egy kicsit fáradtabban is.

– Tulajdonképpen azzal, hogy folyamatosan nőtt a forgalmunk és egyre több nagyfeladót sikerült rendszeres ügyfelünké tennünk a munkánk is egyre több lett. A forgalmi összesítők növekvő számsorai és az ügyfelekkel való mindennapos kapcsolat közt azonban mindig is egyértelmű volt az összefüggés számomra.

■ Kedves Mami úgy tudom, hogy a „bivatalos nyugdíjba vonulása” után még közel tizenöt évet dolgozott. Hogyan emlékszik erre az időszakra?

– Valóban 1980. augusztus 1-jén nyugdíjas lettem de 1994. március 31-ig Szeged 1

posta körzetében rendszeres helyettesként a kisebb postákon (Szeged 3, Szeged 6, Szeged 8, Szeged 9 postákon) hivatalvezető-helyettesig minden munkakört el-láttam. 73 évesen tulajdonképpen az orvosom tiltott el a további munkától.

■ Természetesen mi, azóta is minden évben legalább egyszer találkoztunk a novemberi nyugdíjas találkozókon. Legnagyobb öröömre ez évben januárban is találkozhattunk, amikor elfogadva a szegedi Posta Feldolgozó Üzem vezetőinek és a Postás Szakszervezet SZB-jének a meghívását Mami is eljött több más nyugdíjasunkkal az újszegedi Posta Feldolgozó Üzemet meglátogatni. Ma is előttem van az az őszinte örömmel az új létesítményüket meglátogattam.

– Szeged 2 posta régen kinőtte azokat a helyiségeket amelyek a nagyállomáson az elmúlt száz év alatt az egyre növekedő forgalom mellett a rendelkezésére álltak. A vasúti peronon az esőben és sárban, hidegben és fagyban az utazóközönség forgalma mellett zajlott a postai küldemények kezelése, feldolgozása. Ehhez képest, amit itt tapasztaltam minden várokozásomat felülmúlta, nagyon örülök annak, hogy az utódok méltó körülmények között dolgozhatnak. Annak is örültem, hogy az üzem meglátogatása után részt vehettem az erre az alkalomra rendezett zene-táncos összejövetelen, köszönet a szervezőknek. Ahogy a jókedvűen és nagyon aranyosan táncoló fiatalokat elnéztem visszaidéztem azokat az egykori szakszervezeti összejöveleteket ahol mi táncoltunk ugyanilyen jókedvűen és felszabadultan. Egyébként 1994. március 31. óta, amióta befejeztem az aktív postai munkát még többször hívtak volna vissza, kisegíteni a Szeged 1 körzeti kispostákhoz de a doktor úrnak igaza van, sajnos az egészségem már valóban nem teszi lehetővé hogy újra a forgalomban dolgozhassak. Bízom azonban abban, hogy annak a szakmai tapasztalatnak, amit a fiataloknak az évek során átadtam, ma is hasznát tudják venni még, hiszen tanítványaim közül nagyon sokan ma is a posta dolgozói között vannak.

Örülök annak, hogy úgy tudtam évtizedekig átadni tudásomat tapasztalatomat hogy közben én cserébe tőlük a legtöbbet kaptam vissza amit az ember, embernek adni tud a tiszteletet és a szeretetet amit pénzért megvásárolni soha, sehol nem lehet.

Kalmár László

Milyen szakszervezetet akarunk?

Betyárélet a Bakonyban

Orszájáráshoz készülődve elhatároztuk, találomra a térképre bökkünk a tollal, így jelöljük ki úticélunkat. Kolléganőnk összeszorította szemét, a papírra szúrta a tollal. Következő „áldozatunk” Bakonybánk – gondoltuk, míg oda nem értünk. Ott kiderült, legfeljebb a mozgópostással találkozhattunk volna, ha nem jövünk ilyen későn.

Sebaj, van még posta a Bakonyban! Van bizony, és szubjektív következtetést levonva nem volt véletlen, hogy a hajdani betyárok ezen a vidéken menedékre találtak, itt nem nagyon keresték őket. Reméljük, derék bakonyi postásainkról csak a betyárok feledkeznek meg.

Nem én tervezek

Veszprémvarsány lakóinak száma nem éri el az ezret. A posta épülete bárhol máshol is lehetne, mondhatnánk: a rendszerváltás előtti évtizedek tipikus építészete. Semmi különös, viszont nem szűk, nem dől össze, bár mindenütt ilyen lenne. Itt postavezető **Fröblich Róbertné**.

– Talán 980 lakosa van a településnek, a postán pedig öten dolgozunk – mutatja be „birodalmát” a posta vezetője. Két nyolcórás, egy négyórás dolgozónk van, a kézbesítők közül az egyik hét, a másik öt órában dolgozik.

■ *Mit vár el postavezetőként a szakszervezettől?*

– 1981 óta dolgozom a postánál, azóta tagja vagyok a szakszervezetnek is. Természetesen a hagyományos Postás Szakszervezetnek. Az elmúlt huszonegy évben sokat változott a világ, bizonyára a szakszervezetnek is sokat kellett változnia. Amit általában a munkavállalók – és nem csak a postára gondolok – szükségesnek érznek, minden szakszervezetnek határozottabb érdekvédelmet kell felmutatni a tagok érde-

kében. Azt hiszem, ez a tagmegtartás egyetlen lehetősége.

■ *Elég távol vannak itt mindentől. Van kapcsolata a szakszervezeti tisztviselővel?*

– Jó a kapcsolatom a szakszervezeti képviselőnkkel. Szakszervezeti titkár is voltam, amíg úgy két évvel ezelőtt a zirci körzetből öt másik kis faluval át nem kerültünk Győr-Moson-Sopron megyéhez. Az új helyzetben is van kapcsolatunk a szakszervezettel, telefonálunk, találkoztunk már személyesen is.

■ *Miben kellene erősebbnek mutatkoznia az érdekvédőknek?*

– A munkaruha-rendszer nem tetszik. Nem értem, miért nem lehetne megváltani pénzzel, vagy más módon a munkaruhat? Még el sem használtuk az előzőt, már itt a másik, aztán van amit nem is hordunk, mert nincs rá szükségünk. Gondolom, bárkit kérdez, a bér szóba kerül. Nagyon alacsony a postások fizetése, nincs arányban az elvégzett munkával és a felelősséggel.

■ *Olvassák a Postás Dolgozót?*

– Igen, és a szakma által adott tájékoztatásokat nagyon jól kiegészíti. Fontosnak tartjuk, hogy minél több vidéki kispostáról olvashassunk, mert jó, ha a végeken tudunk egymás gondjairól, és a megoldási lehetőségekről.

■ *Hogy tervezi, innen megy majd nyugdíjba?*

– Amikor postás lettem, így terveztem, biztos munkahelynek tűnt. Egyre gyakrabban olvassuk, hogy postát zártak be. Tehát nem azon múlik, hogy én mit tervezek.

Nyugdíjba mennék

Varga Lászlóné Veszprémvarsányban négyórás egyesített felvevő. A halkszavú, törekeny természetű asszonyon látszik a sokéves fáradtság. Húsz éve postás.

– Majdnem húsz éve, mert '86-ban jöttem ide dolgozni, és nem sokkal utána beléptem a szakszervezetbe is.

■ *Úgy látja, hogy a szakszervezet be-tölti azt a funkciót, amiért létrehozták?*

– Jó, hogy van. Nekünk például üdülési lehetőségünk is van. Utoljára négy éve voltunk Hévizben, a Postás Üdülőben.

■ *Ez szakszervezeti, vagy vállalati üdülés volt?*

– Tulajdonképpen nem is tudom, de ha a munkahely juttat ilyesmit, az is pozitívum. Azt viszont nagyon várnám, hogy a szakszervezetek kiharcolják a kedvezményes nyugdíjat. Én képtelen vagyok 62 éves koromig dolgozni, gyógyszerre élek. Ha lesz kedvezmény, ha nem, az egészségi állapotom 57 évesen nyugdíjba kényszerít.

■ *Ez a posta az, amit húsz éve megismert?*

– Amikor kezdtem, nem volt ilyen sokrétű a postai munka, ugyanakkor több megbecsülést kapott a postás. Más már ez a világ...

Elveszett a becsület

Somfalvi Józsefnének, a veszprémvarsányi posta egyesített felvevőjének is feltettük a kérdést: hogy milyennek szeretné látni a szakszervezetet?

– Nem gondolkodtam még ezen, pedig 1979 óta dolgozom a postán, és ugyanennyi ideje vagyok a Postás Szakszervezet tagja is. Sok olyan összefüggés lehet a háttérben, amit nem ismerek, hogy tulajdonképpen mi lenne számunkra jó, vagy minek van realitása. Abban biztos vagyok, hogy mindenki meglegedésére szolgálna, ha többet keresnénk. Ha ebben erősíteni tudná érdekvédelmesítő képességét a szakszervezet, biztos elégedett lenne a tagság.

■ *A pénz a legfontosabb?*

– Túl azon, hogy nehezen élünk fizetésünkkel, azért is fontos a pénz, mert ez lenne az egyetlen eszköz a teljesítmény, a tapasztalat elismerésére. Ma Magyarországon nincs becsülete a tapasztalt munkaezőnek, így a ténylegesen jól végzett munkának, a megbízható munkaezőnek sem. Mintha csak az lenne a lényeg, hogy olcsó legyen a munkavállaló. Ez a véleménye a régi dolgozóknak!

■ *Ebben tudna tenni a szakszervezet?*
– Meg kellene próbálnia, meg kellene találnia módot rá.

■ *Hátrányban érzi magát a városi kollégákkal szemben?*

– Nem tudom, milyen béreket kapnak a városiak, de szerintem nem lehet közöttünk sok különbség. Annak örülök, hogy sikerült elérni a 13. havi bér kifizetését, ilyen régen nem volt.

■ *Ha most állna pályaválasztás előtt, megint a postát választaná?*

– Igen! Nagyon szeretek az emberekkel foglalkozni, az emberek között dolgozni. Ennek a szakmának varázsa van. Jó érezni az emberek bizalmát, sokszor a magánéleti titkaikba is beavatnak. Ha tudunk segíteni, megtesszük, ha nem, megőrizzük titkaikat, és ezt ők is tudják.

■ *Szereti a Postás Dolgozót?*

– Érdekes, a kollégánok is azt olvassák szívesen, hogy az ország egy másik vidékén – mondjuk Nógrádban – hogy él a kisposta dolgozója, milyen problémái vannak. Sok közös gondunk van, de ahogy olvasom, vannak helyi sajátosságok is. Szerintem folytassák az Országjárást! Megjegyzem, a szakma lapjaitól is korrekt tájékoztatást kapunk, és ezt várjuk a szakszervezet lapjától is.

Időt az unokára!

Gyakran teszem fel postásoknak a kérdést: szereti-e a postát? Általában biztos vagyok a válaszban, hogy igen. Az utóbbi időben azonban egyre gyakrabban kapok bizonytalan igen, vagy határozott nemet a kérdésre. Hasonlóképp történt Láziban is, ahol Vaderna Istvánné postavezetővel beszélgettünk.

– Szeretem-e a postát? Néhány éve azt mondtam volna, hogy igen. Most azt mondom, már nem szeretem. Ez a posta már nem az, ahova dolgozni jöttem, már nem az, amit megszerettem. Nem is tudom pontosan elmagyarázni, hogy miért. Mások a feladatok, több a munka is, jöttek olyan feladatok, amelyekről azt gondolnánk, hogy nem tartozik a postai tevékenységek közé. Sok a munka, és elfáradtam.

■ *Az ügyfelek is így gondolják?*

– Sokan kérdezik, hogy mi a csudának kell ide könyv, vetőmag, meg biztosítás, mások pedig örülnek, hogy ez is van. Persze, az ügyfél minél teljesebb

kiszolgálása üzleti szempontból nagyon fontos, de kimerítő. Most becsukott egy bolt, várhatóan nő majd a kereskedelmi áru forgalma, elég sokat adtam el magokból, és feltöltő kártyákból.

■ *Lázinak 620 lakója van. Nem fél, hogy megszüntetik a postát, és mobilpostá lesz?*

– Akár félek, akár nem, ezeket a történeteket nem tudom befolyásolni. Azt viszont tudom, hogy ezt a munkát nem lehet 62 éves korig művelni. Szeretek az embereket, úgy tapasztaltam, hogy ők is szeretnek, mégis idegörlő hosszú éveken át ügyfelekkel foglalkozni, közben a felelősség is nagy. A szakszervezet tudom, hogy foglalkozik a nyugdíjkorhatár kérdésével, de szerintem az ablaknál ülők is rászolgálnak a kedvezményre.

■ *Mit csinálhatna jobban a szakszervezet?*

– Erre akkor tudnék válaszolni, ha pontosan tudnám, eddig mit csinált a szakszervezet. Nekem többnyire az volt a szakszervezet, hogy elmentünk kirándulni, voltunk színházban, voltam egyszer üdülni. Biztos az információm kevés, de szerintem bérügyekben kellene erősebben a dolgozók mellé állni.

■ *Azt mondja, kevés az információ. Kapják a Postás Dolgozót?*

– Kevés az időm, fáradt is vagyok. Azt azért mindannyian tudjuk, még ha tájékozatlanabbak is vagyunk, hogy működik az érdekvédelem.

■ *Mire vágyik igazán?*

– Szeretnék már nyugdíjba menni, akkor lesz egy kis szabadidőm, elvégezhetem a sok otthoni munkát a kertben, és többet törődhetnék az unokámmal.

Nincs, vagy elakadt?

Bakonyszombathelyen kilenc évvel ezelőtt jártunk utoljára. Mégis, mintha tegnap köszöntünk volna el Kuncze Kálmánné postavezetőtől. Az 1500 lakosú település postájának vezetője 29 éve postás, azóta tagja a szakszervezetnek.

– Amikor 1976-ban a postaforgalmiba kerültem, ez a posta még más volt. Azóta túlhajsolt, embertelenebb és felszínes lett. Az átalakításokban, a nagy komplex rendszerben, a nagy folyamatokban a végeken lévő ember elsikkad. Valakik bonyolult összefüggésekben gondolkoznak, végül a végrehajtó ember ottmarad a feladattal, amit természetesnek vesznek, hogy el is végez.

☞ Folytatás a 24. oldalon

Hírek

A szegénység kódolja a betegséget

Magyarországon a szegényebb régiókban általában rosszabb a lakosok egészségügyi állapota, mint az ország jobban prosperáló részein. A leszakadó társadalmi csoportok anyagi feltételei, beszűkült lehetőségeik rontják életésélyeiket és egészségi állapotukat.

Magyarországon az emberek egészségügyi állapotát jelentősen befolyásolja jövedelmük. A KSH idómérlegkutatásaiból kiderül, hogy az egyes korcsoportokban a kedvezőbb anyagi helyzetben lévők számottevően egészségesebbnek tartották magukat, mint a rosszabb anyagi helyzetűek. Sőt, a gazdagabbak idős koruk ellenére is jobb egészségi állapotról számoltak be, mint a szegényebb fiatalok. A kutatás egyik tanulsága, hogy azokon a területeken, ahol nagy a munkanélküliség és alacsony az átlagkereset, az emberek nem minden esetben tudnak egészséges életformát megvalósítani maguk és családjuk számára.

Ki lesz az év postása?

Pályázatot hirdetett a Magyar Posta Rt. az Év postása, az Év postavezetője, az Év kézbesítője, az Év értékesítője cím és a Hírlapszolgálatért érem elnyerésére. A pályázaton a társaság valamennyi teljes, valamint részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalója részt vehet.

A jelöltek személyére a munkatársak, szakmai közösségek tehetnek javaslatot jelölőlapok kitöltésével. Az Intranetről letöltött jelölőlapok a postaslada@posta.hu e-mail címre továbbíthatók. A jelölőlapok beküldési határideje: 2005. szeptember 2.

A jelölések előzsűrizését követően a szakmai zsűri tesz javaslatot a nyertes személyére. A javaslatokról a vezérigazgató dönt. A zsűri tagjai a humán erőforrás vezérigazgató-helyettes (egyben a zsűri elnöke), az üzleti vezérigazgató-helyettes, a KÜT elnök, a Postások Szakmai Egyesülete elnöke, a 2004. évi Év postása, a POSTÁS felelős szerkesztője lesznek. Az ünnepélyes eredményhirdetés a Postai Világnapi ünnepségen, 2005. október 7-én lesz. A jelölőlapok beküldői soroláson vesznek részt.

Hírek

Bokros Lajos a magyar gazdaságról

Bokros Lajos a magyar gazdaság jelenlegi állapotát vegyesnek értékelte a július 5-i Napkeltében. A volt miniszter szerint vannak jól teljesítő szektorok, melyek közé elsősorban szerinte a nagyvállalatok, a multinacionális vállalatok magyar leánycégei és az export orientált társaságok tartoznak, s vannak gyengén teljesítő szektorok, melyek közé a mezőgazdaság, idegenforgalom és az építőiparhoz tartozó kis- és középvállalatok tartoznak. Mindemellett az elmúlt időben jelentősen nőtt a munkanélküliség és a külső-belső pénzügyi egyensúllyal sem lehetünk elégedettek. A fentiek ellenére válságról nem beszélhetünk, így tűzoltó intézkedésekre sincs szükség. Sokkal inkább arról van szó, hogy a lehetőségeinkhez képest alulteljesítünk – erre példaként Bokros azt hozta fel, hogy az idén várható 3,6%-os magyar GDP növekedés az egyik legalacsonyabb mértékű lesz az EU-hoz tavaly csatlakozott országok között.

Jubbász Gyula

Nyári chanson

Nyáron daloltam,
őszre félretettem,
S most tünni nyár
tűzénél melegszenem...

Arany hold úszik türkisz égen,
Fekete fák az éjben,
Dalol a nyár szöke réten.

Ma a smaragd füvekre fekszem,
Az őszi bánattól menekszem,
Téli rontást vedli lelkem.

Ó, őszi álom, téli álom,
Kis életem, hosszú halálom,
Végasztalj, nyáréji álmodom.

Arany hold úszik türkisz égen,
Fekete fák az ében éjben,
Vágyam arany, sorsom ében.

Így daloltam vígan régesrég.

☞ ■ *Ha így megváltozott a postai szolgálat, akkor a szakszervezeti feladatoknak is meg kellett...*

– Igen, de úgy tűnik olyan változások is történtek, amelyek nem váltak a szakszervezet javára. Mintha koncentrálna volna a szakszervezet, ezzel együtt távolabb került a tagságától. Régebben többet tudtam a szakszervezetről, most a szakmáról tudok többet. Jó, időnként elmegyünk színházba, a kolléga segélyt kap, ha meghal valakije, vagy karácsonykor szaloncukrot kapunk. Jó ez, és fontos, de ez még nem érdekvédelem.

■ *Mit kellene tennie a szakszervezetnek, hogy elégedett legyen vele?*

– A szakma rámrakja a feladatokat. Egy nap alatt bármit meg kell tanulnom, és másnap már élesben csinálnom is kell. A szakszervezet előkészíthetné ezeket a feladatokat, felkészíthetné a dolgozókat, hogy mire készül a szakma, és minek kell megfelelni, lenne időnk értelmezni az elvárásokat.

■ *Gondolja, hogy a szakma tájékoztatja a szakszervezetet, és a tisztviselőknél múlik az előkészítetlenség?*

– Igaza lehet. A gazdasági irányítás rátelepszik mindenkire, nem nevezhetjük munkavállalóbarátnak a munkaadókat.

■ *Melyeket tartja azoknak a pontoknak, ahol haladéktalanul változtatni kellene?*

– Nem a mi postánkról beszélek, mert nincs okom panaszra, de nagyon sok ramaty állapotú posta van, ahol még WC és víz sincs. Bár nálunk is ki lehetne cserélni a kilencéves székot, a padlóval is gond van, a kézbesítők is megkapnák végre három év után a kerékpárját. Az is zavar, hogy dolgokat átsoroltak, például a télikabát védőruha lett, ami a körzeti iroda dolga, aztán amikor nem jött meg a téli cipő, megindult a rohangászás, hogy hol, milyen hiba történt. Szóval hatalmas tömegű anyag van, amivel dolgoznunk kell egy ilyen kis postán. Azt szeretném megérni, hogy rám vonatkozó utasítást kapjak! Kapok egy hatvanoldalas anyagot, amiből talán másfél vonatkozik rám. De először az egészet értelmezni kell, pedig nem is csinálom.

■ *Milyen a kapcsolata a szakszervezeti vezetőkkel?*

– Ez úgy működik, hogy ha a szakszervezet háza táján történik valami, például választás, akkor ők jönnek. Ha nekünk van bajunk, telefonálunk. Nem bújik el, megtaláljuk.

■ *Kap elég tájékoztatást a szakszervezettől az aktualitásokról?*

– Vajon azért nem kaptam információt, mert nincs, vagy azért mert elakadt? Azt például nem tudom, miként zajlottak a bértárgyalások, pedig a Postás Dolgozó biztos megírta. Csakhogy Bakonyszombathelyre ritkán jön a Postás Dolgozó.

■ *Mit követelne a kollégáknak, ha szakszervezeti vezető lenne?*

– A legfontosabb az lenne, hogy amit elérünk, kerüljön bele a Kollektív Szerveződésbe, mert akkor már biztos megkapják a dolgozók. Megjegyzem, akár mennyit kapnak a postások, azért megdolgoznak.

■ *Eredetileg nem bakonyszombathelyi, Bakonybánkról jár be. Jól érzi itt magát?*

– Persze, szeretnek az itteniek, én is szeretem őket, de a tervem ettől függetlenül az volt, hogy a nyugdíj előtti években visszamegyek Bakonybánkra kispostavezetőnek. Ez az elképzelésem füstbe ment, bezárták a postánkat.

Újság? Csak ritkán

Sulig Mihályné egyesített felvevő 1982-ben szegődött a postához. Azóta dolgozik Bakonyszombathelyen.

Milyen az ideális szakszervezet? – kérdeztük tőle.

– Rengeteget változott a posta 1982 óta. Őszintén szólva nem tudom, mennyit változott a szakszervezet ez idő alatt. Volt közben egy rendszerváltozás, számos átszervezés, szakmai változás, valahogy nem gondoltam bele, hogy mi lett közben a szakszervezettel. Pedig biztos, hogy változásokat élt át, mert így törvényszerű.

■ *Mire emlékszik a szakszervezetből?*

– A rendezvényekre, a családi üdülésekre emlékszem. A szakszervezettől azt várom el, hogy a dolgozók jobb anyagi és erkölcsi megbecsülésére kényszerítse a munkaadót. A szakma ugyanis nem törődik a munkavállalóval. A munka értékének megfelelő bért kellene kiharcolni, talán erősebb tisztviselőkre lenne ehhez szükség. Aztán, hogy ez mennyire megvalósítható..?

■ *Mennyire tud tájékozódni a Postás Szakszervezet ügyeiről, eredményeiről?*

– Gondolom, megfelelően tájékoztatja a tagságot a Postás Dolgozóban, de sajnos hozzánk nagyon ritkán jut el, ezért nem mondhatom, hogy tudok tájékozódni.

**Az Országjárás
Filipsz Borbála összeállítása**

A Magyar Királyság postaúthálózata 1846-ban

● **Szeben** Postakerület székhelye
 ○ **Esztergom** Postaállomás
 Pest-Budáról 12, 24, 36, 48, 60, illetve 72 óra alatt elérhető távolság
 — Főpostaút, heti 6-7-szer közlekedő postával
 — Főpostaút, heti 4-5-ször közlekedő postával
 — Főpostaút, heti 2-szer közlekedő postával
 — Mellékposta

Figyelemre méltó, hogy több, mint 150 évvel ezelőtt milyen gyorsan járt a posta

Látható, hogy pl. Kecskemétre, Balassagyarmatra olyan gyorsan eljuttott, hogy azt külön nem is jelölik. Szekszárd és Mezőkövesd bizony már távolabb esett s a küldeménynek az odaváló eljuttatásához 12 óra is kellett. 24 órára volt szükség Pozsonyba, Körmend-
 re, Pécsre, Hajdúszoboszlóra való érkeztetéshez. Sopron, Kassa, Gyula 36 órába teltet, Zágráb, Bécs 48 órába. De 72 óra alatt az igen nehéz terep-
 viszonyokat is leküzdve (Dinári-hegység) Fiuméba s vele a neveze-
 tes adriai üdülőhelyre, Abbáziába is eljuttott a posta.

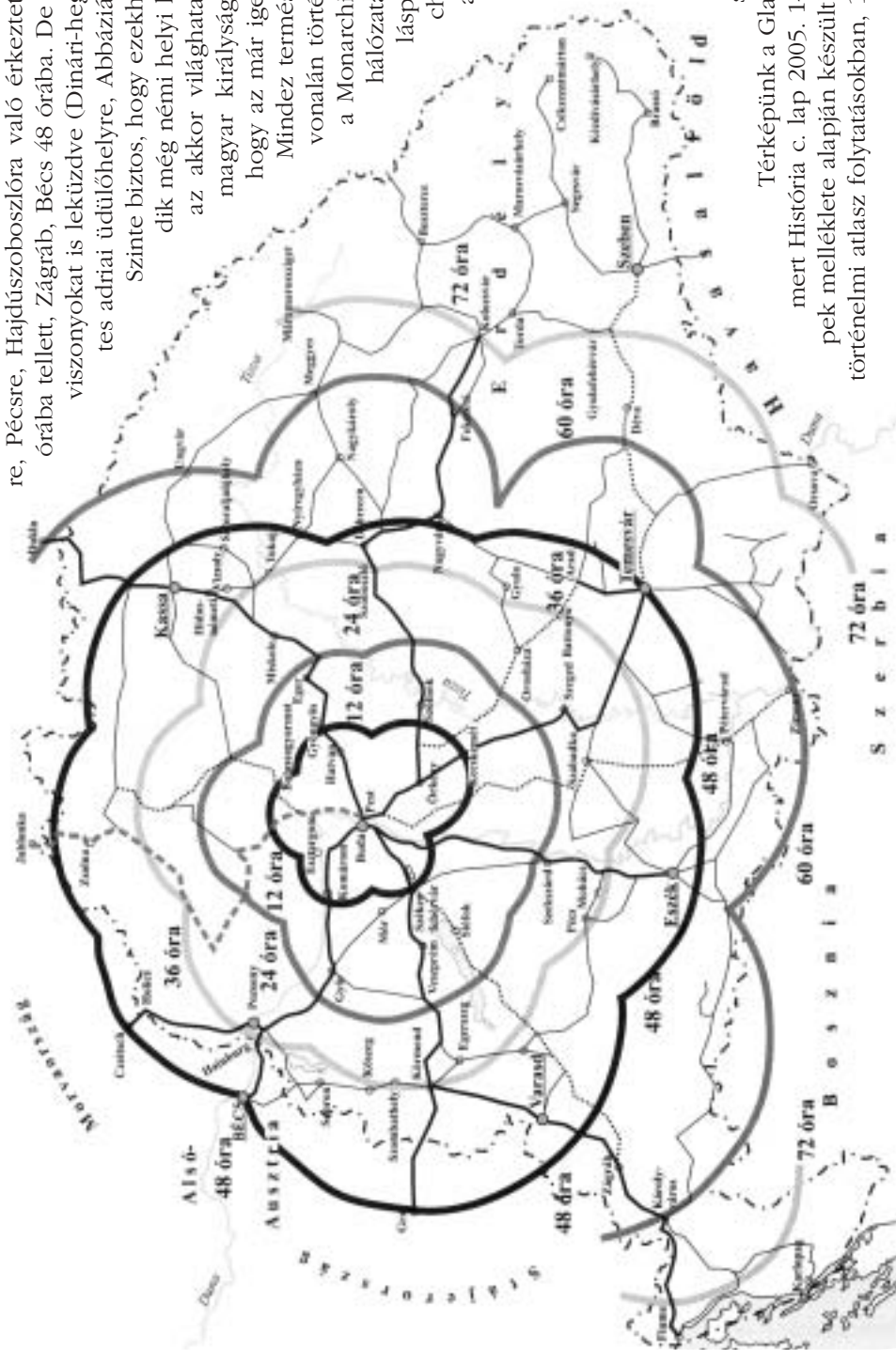
Szinte biztos, hogy ezekhez az időtartamokhoz hozzáadódik még némi helyi kézbesítési idő, azonban ismerve az akkor világhatalomnak számító Császárság (és magyar királyság) fegyelmét, valószínűsíthetjük, hogy az már igen kevés volt.

Mindez természetesen annak a kornak a színvonalán történt mikor még pl. nem volt meg a Monarchia rendkívül jól szervezett vasút-
 hálózata. S helyezkedhetünk nemzeti ál-
 láspontra is, e szerint: 1839-ben Szé-
 chenyi és Wesselényi skót barátja
 a magyar arisztokraták ajánlásá-
 nak megfelelően úgynevezett
 gyorssekérrel, parasztok uta-
 zókocsijával járta be Magyaror-
 szágot, mivel azokkal köztu-
 domásúan gyorsan és kényel-
 mesen lehetett utazni.

Mindez nem most volt, nem a mai szervezettséget, nem a mai színvonalat tükrözi.

Térképünk a Glatz Ferenc által szerkesztett közis-
 mert História c. lap 2005. 1-2. évi számának Históriai térké-
 pek melléklete alapján készült (Historiai térképek XIV., Magyar történelmi atlasz folytatásokban, 1. o.).

Pós Tamás

60 éves a Postás Szakszervezet V.

Nők a Postás Szakszervezet élén

Besenyei Miklós halála után, szakszerveztünk történetében először került nő a szakszervezet élére: Csáki Lászlóné lett az új főtitkár. A SZOT szervezési és káderosztályáról – két évtized után – a Postás Szakszervezethez visszakérült Csáki Lászlóné, a *Postás Dolgozó* 1980. júliusi számában nyilatkozott terveiről: *„Ami pedig a személyes feladatomat illeti, arról azt mondhatom, hogy folytatom ott, ahol az elődöm, Besenyei Miklós elvtárs abbahagyta. Az általa vezetett testület révén elért eredményeket szeretném gyarapítani, szintén a vezető testületre és a tagságra támaszkodva. A legközelebbi teendőink közé sorolom a Postások Szakszervezete XI. Kongresszusának előkészítését és a posta VI. ötéves tervének előkészítésében való közreműködést, utána pedig a kongresszusi határozat végrehajtásának a megszerzése lesz a legfőbb dolgunk.”*

1980-ban október 25–26-án került sor a Postások Szakszervezetének XI. Kongresszusára, ahol a következő öt évre Csáki Lászlónét választották meg főtitkárrá. Munkáját, a 85 központi vezetőségi tag mellett, a héttagú Számvizsgáló Bizottság segítette. Az itt elfogadott kongresszusi határozat végrehajtása érdekében a szakszervezet vezetősége elsőrendű célként tűzte ki, hogy *„a dolgozók mozgósításával, a szakszervezeti mozgalom sajátos eszközeivel segítsük a posta VI. ötéves tervének végrehajtását. E céllal összhangban legfontosabb feladatunknak tekintettük – s napjainkban is az – hogy segítsük a szolgáltatások mennyiségi és minőségi színvonalának megtartását és helyenkénti emelését: a gazdálkodás eredményességének javítását és a takarékoskást.”* – nyilatkozta 1985 augusztusában Péntek Petronella, a központi vezetőség titkára.

A VI. ötéves terv idején történt meg a Magyar Posta nagymérvű átszervezése. Az 1981-ben elindított folyamat első lépéseként 1983-ban a posta kivált a

Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium szervezetéből, és 1983. július 1-jétől önálló népgazdasági ágazatként működött egészen 1989. január 1-jéig. Az önállóvá válás előkészítési munkálatai során, a különböző javaslatokat, majd a végleges szervezeti elképzeléseket a posta vezetősége és hat fórum, köztük a Postások Szakszervezetének elnöksége valamint központi vezetősége tárgyalta meg és hagyta jóvá.

Egy érdekes, s talán sokak által mára már feledésbe merült epizód a – Postások Szakszervezete által támogatott – gyermekek nyári táborozásáról: 1983 tavaszán a SZOT Ifjúsági Bizottsága, a Művelődési Minisztérium, az Állami Ifjúsági Bizottság felhívást adott ki a szakszervezetek részére, az iskoláskorú gyermekek tartalmas nyári táborozásának megszervezésére. Ehhez a felhíváshoz csatlakozott a Postások Szakszervezete is és a TSZB titkárok segítségével több postai szervezeti egység szervezett egy- és kéthetes nyári tábort dolgozóik gyermekeinek. Tudomásom szerint több éven keresztül jól működtek ezek a táborok, s azon túlmenően, hogy rövid időre megoldották a szülők nyári gyermekelhelyezési gondjait, a gyermekeknek gazdag élményanyagot biztosítottak.

1986. január 11–12 között Budapesten a Cházár András utcai székházban került sor a Postások Szakszervezete XII. Kongresszusának a megtartására. A XI. kongresszus óta végzett munkáról a központi vezetőségnek kellett számot adni. Most idézzünk fel néhány mondatot az ott elhangzottakból: *Szakszerveztünk különböző szintű választott testületei, aktivistái következetesen és eredményesen tevékenykedtek a kongresszus határozatainak a megvalósításán. A nehezedeő gazdasági környezetben is azon dolgoztak, hogy megőrizzék a vívmányokat és a lehetőségek felkutatásával előmozdítsák a postás dolgozók legégetőbb gondjainak enyhítését. Mindezt a tagság-*

gal szoros kapcsolatban, részvételükkel és az egyes kérdések helyes és szükséges rangsorolásával végezték el. Hozzájárultak a társadalom és a posta gazdasági céljainak a megvalósításához, segítették a szolgáltatás javítását, mozgósították a feladatok végrehajtására. Eredményesen képviselték és védtek a tagság érdekeit, dolgoztak a postás dolgozók társadalmi megbecsülésének, elismerésének növeléséért, fő gondjainak megoldásáért.

A XII. Kongresszuson Gricserné Heszky Enikót a Miskolci Postaigazgatóság távközlési és műszaki igazgató-helyettesét, a központi bizottság egyik volt tagját választották meg a küldöttek a Postások Szakszervezetének főtitkárává. A *Postás Dolgozó* 1986. februári számában így nyilatkozott terveiről: *Szakvezetőként is azt tartottam fontosnak, hogy a postai és távközlési szolgáltatásokban sokkal gyorsabb műszaki-technikai fejlesztésre kell törekednünk, de a legkorszerűbb technika sem ér semmit, ha nincs ott mellette a munkáját szerető és értő ember. Ezért a postás dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása, munkájának megbecsülése, egyúttal a tagság nevelése és mozgósítása legalább olyan fontos feladat, mint a fejlesztés ütemének gyorsítása. A Postások Szakszervezete eddig is ezt az álláspontot képviselte, és továbbra is ezen az úton kell előrehaladunk. Tebát főtitkárként én a folyamatossághoz szeretnék hozzájárulni.*

Nehéz időszakban került az új főtitkár a szakszervezet élére. A posta államtitkári szinten való képviselése 1989. január 1-jével megszűnt. Tóth Illés államtitkár, a posta elnöke nyugdíjba vonult. 1988 novemberétől Köteles Zoltánt nevezték ki a posta új elnö-

Az 1986. évi alapszervi titkári találkozó

A HTIg és a PRTMIg közös gyermektáboroztatása

kévé. Januártól megalakult a Közlekedési, Hírközlési és Építési Minisztérium. Az új minisztérium felállításával változott a posta szervezete is, különváltak az államigazgatási és a vállalati feladatok. Az új postatörvény elfogadásra várt. 1989 januárjában nagymértékű ár-emelések voltak: felemelték a hírlapok árát, februártól pedig egyes postai és távközlési szolgáltatások ára lett magasabb. A *Postás Dolgozó* 1989. januári számában Rácz Judit újságíró azon kérdésére, hogy „Mindez azt jelenti, hogy a szakszervezeti tevékenységben is változtatásokra van szükség?” a főtítkár azt válaszolta: „Igen. A szakszervezeti tagság természetes és jogos igénye, hogy az érdekvédelem, az érdekképviselet még erőteljesebb, határozottabb legyen. A Postások Szakszervezete – feltehetően azért, mert a felszabadulás után az elsők között alakult meg, demokratikusan, a ma divatos szót használva: alulról építkezve – ragaszkodik az egységhez most is. Tavaly a tagsági viták sorozatát végighallgatva megerősödött az az egyöntetű vélemény: a tagság nem akar szétválni, viszont jogot formál az egységes képviselet mellett mindarra a differenciált szakmai képviseletre is, amellyel egy erős szakszervezet rendelkezhet.”

1989. november 25–26-án a posta átszervezéséről ülészttek Balatonfüreden a Postások Szakszervezetének vezetőségi tagjai, valamint titkárai. Itt heves vita után – ahogy akkor a *Postás Dolgozó* írta: *Hosszú csatározások az utódvállalatok működőképességéért* – a jelenlévők határozatot hoztak a posta átszervezéséről, és a szakszervezeti jogok ideiglenes gyakorlásáról: *Az alapszervezeti titkárokkal kibővített központi vezetőség nem az átszervezés ellen, hanem annak jelenleg kialakult módszere miatt tiltakozik. Elfogadhatatlannak tartja, hogy a létrehozandó három*

nagyvállalat működőképességének garanciái nélkül megkezdődtek a konkrét szervezetekre és személyekre szóló átszervezési munkák. ... Ha az átszervezést a működési feltételek nélkül és a szakszervezeti jogok gyakorlásának figyelmen kívül hagyásával mégis folytatják, a központi vezetőség jogosnak tartja és támogatja akár a legvégső eszköz igénybevételét is a postás dolgozók jogos érdekeinek érvényesítése céljából.

A Magyar Posta 1990. január 1-jei hatállyal új szervezeti formában működik, amelynek előkészítése folyamatosan történik. A szakszervezetei választások csak a központi vezetőség decemberi ülését követően kezdődhetnek, miután a központi vezetőség elfogadta az új alapszabály tervezetét. A szakszervezeti kongresszusra 1990. második negyedévében kerül sor. A jelenleg működő szakszervezeti testületek minden szinten (alap-, közép- és felsőszinten) teljeskörűen gyakorolhatják jogaikat, mindaddig, amíg a választások során az új testületeket kialakítják. A három nagyvállalatot érintő közös, illetve az egyes vállalatok egészét érintő kérdésekben a választásokig átmenetileg a központi vezetőség és az elnökség gyakorolja a jogokat.

Amint az köztudott – hisz napjainkban is így van – 1990. január 1-jével a Magyar Posta – mely a hírközlés valamennyi területét (hagyományos: levél, csomag, hírlap; vezetékes és vezeték nélküli hírközlés) magába foglalta eddigi szervezeti formájában megszűnt. Azt, hogy az addig egységes szakszervezet a későbbiekben hogyan működött tovább, már közelmúltunk eseményei közé tartozik, és érdemes vele részletesebben foglalkozni. Következő számainkban a szétválás után kialakult helyzettel ismertetem meg olvasóinkat.

Rákóczi Margit

Hírek

Bérekben lemaradtunk

A nyugat-európainál gyorsabban bővül a kelet-európai gazdaság, de az itt lakók még a negyedét sem keresik meg a nyugat-európai átlagbéreknek. A második félévben magához térő lengyel, cseh és magyar gazdaság növekedése akár négyszeresét is kiteheti az eurózóna országaiban tapasztalható lanya növekedésnek – írta tanulmányában a Bloomberg.

A szakszervezetek szerint is a se-reghajtók közé szorult Magyarország a bérek terén az Európai Unióban. Az MSZOSZ elemzése szerint már csak a balti államokban rosszabbak a keresetek. A magyarok keresetének vásárlóereje a 25 uniós tagállam átlagának egyötödét teszik ki euróban számolva.

Már csak a balti államokban alacsonyabbak az unió új tagországai közül a vásárlóerő paritáson számított keresetek, mint Magyarországon – figyelmeztet rá a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének elemzése. A szakszervezeti szövetség szerint a cseh, a lengyel és a szlovák keresetek egyaránt magasabbak vásárlóerő paritáson, mint Magyarországon.

A vártnál rosszabb az inflációs adat

A fogyasztói árak az idén májusban 0,6 százalékkal nőttek az egy hónappal korábbihoz képest, és 3,6 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbi szintet – közölte a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). Az elemzők májusra 3,38 százalékos körüli 12 havi és 0,388 százalékos havi inflációt vártak. Májusban a szezonálisan kiigazított „alapdrágulás” 0,1 százalékos volt, a maginfláció 2004 májusához viszonyítva 2,2 százalékos tette ki. Az év első öt hónapjában 3,6 százalékkal emelkedtek az árak.

Az idén áprilisban a fogyasztói árak 0,8 százalékkal nőttek az egy hónappal korábbihoz képest, és 3,9 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbi szintet. Tavaly májusban 7,6 százalékkal emelkedtek az árak 2003 azonos időszakához viszonyítva.

Requiem egy kisfiúért és az édesanyjáért

A történet azzal kezdődött, amikor *Lantai Erzsébet* – mi csak Böbének hívjuk – 20 évesen 1993. december 20-án elszegődött a postához rendszeres helyettesnek. A mindösszesen 156 cm-es kunszentmiklósi kislány pörgős stílusával, kedvességével kacagásával gyorsan lebilincselte kollégáit és a falvak lakosait Kunszentmiklós környékén, ahol a munkáját végezte. Teltek az évek, s hírül kapták, hogy szerelmes, majd férjhez megy. A fiú közel két méteres csendes, mosolygós legény *Kvasz Gábor* lett a párja. Az esküvőn szép számmal postások is jelen voltak 1998. szeptember 5-én. A fiatalok nagyon vágytak kishabára, boldogok voltak, amikor 1999. év végére Böbe várandós lett. 3 hónappal később influenzavírusától magas lett a láza, a terhesség miatt antibiotikumot nem kaphatott, így a terhesség megszakadt. Nyár végére újból terhes lett. A várandósság szépen zajlott, de a vége felé terhességi mérgezésben szenvedett. A méreganyag mennyisége háromszorosa volt a megengedettnek. Így a budapesti Péterfy Sándor Utcai Kórházban a mellette konzíliumot tartó hét orvos úgy döntött, nem várják meg a szülés beindulását, császármetszést hajtanak végre 2001. április 20-án. A műtét megtörtént a műtőasztal mellett ott ült a férj karján a 4000 grammos 53 cm-es babával, amikor Böbe érezte, hogy fehér köd ereszkedik a szeme elé, s csak annyit mondott megfull... és elveszítette eszméletét. Az orvosok újra élesztették.

***

Ezután már szépen, boldogan teltek a napok, hetek, hónapok. Márk rengeteg örömet okozott kedvességével-bábjával szüleinek, majd később óvónőknek, óvodai társaknak.

.... szerette esténként a csillagokat nézni. A kedvence a legfényesebb sarkcsillag volt. Mondta „játod, anyucikám, hogy csijjog az a csijjag?”

..... édesapja kamionon dolgozik. A gyes ideje alatt belföldi fuvarok alkalmával néhányszor a család együtt utazott. A kavicsbányában Márk csodálattal nézte a hatalmas markolókat, gépeket. A kívánságai hasonló játékok voltak, amelyekkel órákon át egyedül eljátszozott.

.....az óvodába szinte két félnap után már egyedül ott lehetett hagyni, mert időben felkészítették rá. Fegyelmezett,

szófogadó volt. Egy napon új kis gyermek került az óvodába és nagyon keservesen sírt. Odament a sírós kicsihez megfogta a kezét „gyeje vejem, nézd itt milyen sok játék van, gyeje, játszaj.”

.... óvodai ünnepeken, bátran szerepelt, s mivel a legfiatalabb gyerekek egyike volt, így a többi kicsinek is batorságot adott a szerepléshez.

***

Az óvodás időszak hozott egy kis keserűséget is. Nagyon sokszor begyulladt a mandulája, valamint az orrmandulája is megnagyobbodott. Már az antibiotikumok sem fejtettek ki igazi gyógyító hatást, a láztalan állapotban is duzzadtak maradtak a mandulák. A gyermekorvos tanácsára bejelentkeztek a kecskeméti kórházba mandulaműtetre. Azt az orvost választották, aki nagyon sok és sikeres műtétet hajtott eddig végre. A műtét napja 2005. április 13., szerda.

Böbe így emlékezik vissza élete legfájdalmasabb eseményére:

„Szorongással vártam ezt a napot, nagyon rossz előérzetem volt. Márk kiválasztotta kedvenc pizzamáját, papucsát, néhány játékot, csinosra nyírtuk a frizuráját levágtuk a körmeit és így felkészülve indultak a műtetre. A kórházfolyosón várakoztunk a műtő előtt a beavatkozás ideje alatt. Kijött a műtőorvos, mondta minden rendben zajlott, pár perc múlva hozzák Márkot is, majd elment. Már 20 perc eltelt s még mindig nem hozták ki a kisfiamat. Szaladtam az orvos után, még mindig nem hozták ki, mondtam neki kétségbeesve. Az orvos visszajött.”

(Később tudtam meg, hogy ébredés előtt kivették a torkából a tubust, s amikor ébredezett egy férfi hüvelykujnyi orrmandula darab lecsúszott a légcsövén. Mindkét tüdőt elzárta, így a kisfiam megfulladt. Az oxigénhiány miatt megduzzadt az agy, s mivel a koponya nem tágul, ezért a csigolyák közé beékelődött a kisagy. Agyhalál állt be, a szíve is megállt.)

A műtőben megpróbálták újraélesztetni, a szív működést beindítani. Oxigént adtak neki, de a légút elzáródása miatt túl nagy nyomást kellett alkalmazni s ezért szétrobbant a tüdeje. Az egész kis teste óriásira felduzzadt. A bőréhez, amikor hozzáérhettem úgy ropogott, mint télen a hó. A légmellet megszüntették úgy, hogy a bordák közé beszúrtak és kiszívták a testéből a levegőt. Ezt

követően került fel az intenzív osztályra. Ott gégemetszést végeztek, s ekkor találták meg a szövet darabot, amelyet korábban belélegzett. Ekkor a kisfiam már halott volt. Újra élesztették a testét, gépeket kapcsoltak rá, 185/115-ös vérnyomással, 200-as pulzussal feküdt az én kicsi gyermekem. Az orvosok azt állították, hogy mesterségesen altatják, mert pihennie kell. A kis test táplálása a kéz majd a lábfejébe szúrt kanülökön keresztül történt. A férjemmel a következő napokon egy percre sem hagytuk egyedül kisfiunkat. Ápoltuk, mintha tanult ápolók lennénk. Óránként kellett műkönyveket cseppenteni a szeméibe. A kis test a gépek segítségével szépen regenerálódott. A sebek a torkában és szájában is szinte két nap alatt begyógyultak. A nyelve alatt fogak környékét speciális fertőtlenítő kendőkkel töröltgettük naponta többször a férjem vagy én.

***

Még hittük, mert hinni akartuk, hogy csoda történhet, hogy Márk felépül. Kértük az osztályvezető főorvost, hogy szállítsák fel Márkot Budapestre a Bethesda Kórházba. Április 18-án hétfőn a főorvos mosolyogva közölte (biztosan tudta, hogy Márk halott), szépen stabilizálódott Márk állapota, így úgy döntöttek, hogy másnap mentővel Budapestre szállítják. Budapesten először a Heim Pál Kórházba mentünk, ahol koponya CT-t készíttettek. Amikor a vizsgálat megtörtént az orvos lehajtott fejjel, a hangjában nagy szomorúsággal közölte, a kisfiunk agyhalott. Gépek segítségével a teste valamennyi ideig életben tartható.

Nem tudom elmondani azt a kétségbeesést, fájdalmat, amit akkor éreztem. A tény, hogy a kisfiam már csak napokat él, tonnás súlyként nehezedett rám. A Bethesdában a főorvos mondta, hogy Márk valamennyi belső szerve, még a tüdeje is ép, regenerálódott. Óvatosan megjegyezte, hogy nagyon sok kisgyermek vár transzplantátumra.

2005. április 20-án szerdán, Márk negyedik születésnapján borzasztó fájdalommal elbúcsúztunk kisfiunktól, akit most láttunk életében utoljára. Még élő kicsi testéből eltávolították a csecsemőmirigyét, lépét, máját, veséit, tüdejét, retináját, ... *hogy másik gyermekek tovább élhessenek*, ezután lekapcsolták a gépekről...

B. N. K.

„Mró lacsho roma!” – Én jó cigányom!

– A főherceg cigány levelezése

AZ élő, színes és kifejező cigány nyelv nagyon kevés írásos anyagot mutat fel. Ennek okát beszélőinek rossz társadalmi helyzetében, évszázados kulturális háttérbe szorulásában kereshetjük. Ezért örömmel fogadta az olvasóközönség a **Romane Lila – Cigány levelek – Rromani Letters** című háromnyelvű kiadványt, amelyet a Fővárosi Önkormányzat Cigány Ház jelentetett meg **Réz-műves Melinda** szerkesztésében, az Oktatási Minisztérium Közoktatás-fejlesztési Főosztályának támogatásával **József főherceg XIX. századi cigány nyelvű levelezésével**.

Ma már kevesen ismerik **József** főherceget, roma kapcsolatait még kevésbé. Ki volt a Habsburgok Magyarországon élő ágának ez a kiváló sarja?

József Károly Lajos főherceg, magyar királyi herceg, lovassági tábornok, a honvédség főparancsnoka (1833–1905) még fiatal korában a 60. gyalogezred cigány katonáitól megtanulta nyelvüket. (Nem volt ritka ekkor a cigány rekruta, Petőfi is egy cigány bajtársával osztotta meg a pricscet!) A tudományos érdeklődésű főherceg – növénytantannal is foglalkozott – megismerte a cigány nyelvtant is, ő írta az első magyar–cigány szótárt, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia adott ki. Becsülte és támogatta ezt a nagyon rossz helyzetben lévő, akkor még nagyrészt nomád kisebbséget, környezetét is erre ösztönözte, **Mária** leányával cigányul levelezett, ösztönözve őt a nótaszerzésre – amelyekről kikérte a primások véleményét. Alcsúti, bánhidi és egyéb birtokain próbálta letelepíteni őket, ahol a cigányok 50 krajcár napidíjat kaptak fejenként és az élelmiszert pottom áron osztogatták közöttük. Szolgálatába fogadta a 18 éves Fehér me-

gyei **Kolompár Gyurka** vajdát, aki nagy segítségére volt a szervezésben. Iskolát is alapított, ahol korkülönbség nélkül kötelező volt a tanulás. Elszigetelt kísérlete a kor viszonyai között állami és társadalmi támogatás híján nem jártak sikerrel, de a cigányok atyjukként tisztelték és megőrizték emlékét. Azt, hogy ő volt a Margitsziget kifejlesztője és az országos túzóltóság megalkotója kevesen tudják, de a „cigány főherceg” neve ma is jól cseng. Romákkal fenntartott baráti viszonyának bizonyítéka a most megjelent levelezéskötet, amelyben főleg hozzá írnak tiszteletteljes leveleket, de a főherceg válaszai udvariasságról és szeretetről tanúskodnak. Bizony sok a romákkal lenézően érintkező-beszélő honfitársunk elolvashatná ezeket, talán tanulságos lenne számukra, hogyan kezelte ez a XIX. századi főúr cigány barátait!

„Mró lacsho roma! Én jó Cigányom” – így kezdődnek levelei, tartalmuk kedves, hangjuk meleg, az ésszerű kéréseket teljesítő. Védencei rajongva írnak neki, meghívják násznapra, amit a képmelléklet szerint a főherceg el is fogad, megköszönik pártfogását, adományait.

Szerepel a levélírók között a korabeli magyar zenei élet sok ismert alakja, de egyszerű, szegény romák is. Különböző cigány dialektusokban íródtak, a legtöbb az ún. kárpáti nyelvjárársban.

Felnőtt olvasók mellett diákok számára is hasznos a könyv – és a mellékelt CD – megismerése, tanulmányozható belőle a XIX. századvégi Magyarország társadalmi helyzete, gondolkodása. Mivel napjainkban megélnék a roma nyelvek tanulása, sokan államvizsgáznak ezekből – számukra különösen hasznos a kötet forgatása.

Az angol fordítás határainkon túlra is eljuttathatja az érdekes könyvet – amelyet mindenkinek érdemes elolvasni!

Róbert Péter

Hírek

Mentális járvány fenyeget a munkahelyeken

Magas a menedzsereket érő munkahelyi stressz, ám a vállalkozóknak – talán mert a maguk gazdái – e tekintetben jók a mutatói – derült ki a Semmelweis Egyetem felméréséből. **Kopp Mária** professzor szerint a 12600 fővel végzett vizsgálatukból kiderült: hihetetlen különbségek vannak az ország egyes régióiban az embereket ért stressz miatt a kistérségek kárára. Megfigyelték, hogy az alacsonyabb rétegbe tartozóktól fölfelé haladva javul a helyzet.

A krónikus stressz miatt mentális járvány fenyeget a munkahelyeken, emiatt nő az aktív korúak szív-érrendszeri halálozása. Az Európai Unió 15 tagállamában 2002-ben a stressz által okozott gazdasági kár húszmilliárd euró volt, ezért döntöttek arról, hogy 2006-ig meg kell valósítani az egészséget támogató munkahelyek programját, amelyhez vezetésre alkalmas főnökök kellene. E munkahely jellemzői: a dolgozók tisztellete, különbözőségük elismerése, autonómiájuk elfogadása, a folyamatos tanulás, a változások kezelése, a nem alacsony és nem túlzott terhelés.

Az MSZOSZ támogatja a munka világa programot

Számos, a szakszervezetek által sürgetett intézkedést tartalmaz a kormány szálplés programja, amelynek a munka világát érintő intézkedéseit az MSZOSZ is támogatja. **Wittich Tamás**, a tömörülés elnöke ezek közé sorolta, hogy a kormány érdemi lépéseket tervez a munkaügyi ellenőrzés erősítése érdekében.

Az érdekvédő hangsúlyozta, hogy legalább százzal bővítsék a felügyelő létszámát. A tapasztalatok szerint ugyanis a körülbelül kétszáz ellenőr évente legföljebb az összesen 800 ezer vállalkozás csupán öt százalékához jut el. Bekerült a szálplés csomagba az a szakszervezeti kérés is, miszerint a különféle állami támogatások odaítélésénél vagy a pályázatok elbírálásánál elsődleges szempont legyen a rendezett munkaügyi kapcsolat. Az úgynevezett Start programot a szakszervezetek azért helyeslik, mert megállíthatja a pályakezdő fiatalok körében a munkanélküliség növekedését.

Akar munkavédelmis lenni?

– kérdezte postavezetője egykor Bicskeiné Nagy Kingától –

A negyedszázaddal ezelőtt feltett kérdésre a csinos fiatal lány rövid habozás után igennel felelt, és hamarosan el is végezte az előírt tanfolyamot. Jelenleg a kecskeméti 1-es posta munkavédelmi ügyintézője, de emellett ellát egy másik nagy felelősséggel járó feladatot is: a körzet szakszervezeti titkáráként negyven postahivatal munkavállalóinak érdekvédelmét szervezi a Dunától a Tiszáig.

Másokért dolgozni

■ *Mióta vagy postás, és miért lettél az, és egyáltalán: miért vagy még mindig postás?*

– 1979. július 23-án kezdtem a postánál, édesapám unszolására. Az előző munkahelyemet otthagytam az érettségi után egy évvel, és nyári szünetet akartam kivenni magamnak. Anyukám meg mondta, hogy kislányom, dolgozni kellene. Akkor még létezett a közveszélyes munkakerülés. Ürese-dés volt a lakóhelyemen a postán, és ott kezdtem dolgozni. Néhány hónap után eljöttem ide, és 1980 áprilisától itt dolgozom az 1. postán, Kecskeméten. Miért maradtam postás? Két vezetővel ezelőtt volt itt egy fantasztikus ember, *Novok Rostás Sándor*, aki ezt a hivatalt vezette, és ő mondta, hogy minden fiatalnak tanulnia kell. Tímeát a mostani vezetőt is ő küldte tanulni, nem engedte, hogy elmenjen a postától, mert ő is el akart menni, akárcsak én. Azt mondta, hogy járjunk iskolába. Tímea diplomás lett, én felsőfokú postaforgalmi végzettséget szereztem. Pár év múlva azt mondja nekem a postavezető: akar maga munkavédelmis lenni? Mi annak a dolga? – kérdeztem. Majd megtanulja! – felelte. Beiskolázott, és munkavédelmi technikus lettem.

■ *Miért nem mentél felsőbb végzettséget adó képzésre?*

– Nem vágytam vezetői babérokra. A munkavédelem olyan terület, amely hozzám emberileg közel áll. Segíthetek másokon, odafigyelhetek a munkakörülményekre. Sokszor beszélgettünk a védőeszközök hiányosságáról, és mint érdekvédőnek, és munkavédelmisnek ez számomra kétszeresen is megoldásra váró gondot jelent. A szakmai vezetők mindig jó partnerek voltak itt. Ha valamit észrevételeztem, mindig rábólintottak, hogy igazam van, jó hogy észrevetted, vagy ők veték észre, és szóltak, nézzük meg, és

közösen oldottuk meg a problémát. Azért maradtam itt, mert másokért dolgozhatom.

■ *Hallottam már olyat, hogy a munkavédelmi felelős szavát tett valamit, és munkahelyi hátrány érte. Volt-e már konfliktusod, egy-egy észrevételed kapcsán?*

– Nekem nagyon nagy szerencsém van, mert mindig jó szakmai vezetőm volt. Az igazgatóság munkavédelmi vezetője *Thüróczy Zsoltné* mindig odafigyelt a munkánkra. Nyugodtan mondhatom, hogy *Gyimesiné dr. Etzedy Saroltának* is szívügye volt a munkavédelem, a munka biztonsága, a munkahelyek biztonságossága.

Bátor munkavédelmisek

■ *Végre valami jót is hallok! Te agilis érdekvédő vagy, aki munkavédelmisként is szigorúnak tűnsz. Gondolom sokszor teszel észrevételt. Érsz el eredményeket?*

– Soha nem ért retorzió, ha föl-tártam a hibákat. Nekem az volt a dolgom, hogy a megye összes kispostáinak a munkavédelmi tevékenységét koordináljam, ellenőrizsem. Ha felírtam, hogy mit kell megszüntetni a munkakörülményekkel kapcsolatban, az igazgató asszony elsőnek nézte át, nem csak az én írásomat, hanem minden munkavédelmis kollégámét. Ha a munkavédelem jogosan kifogásolt valamit, akkor azt a beruházási tervbe felvették. Büszkén mondhatom, hogy a megyében a szociális ellátottság mindenhol európai szintű, amit nem sok megye mondhat el. Mindenhol biztosított az angol WC, a meleg vizes kézmosási lehetőség. Egyetlen hely kivételével, ahol ez nem megoldható. Központi fűtés van, még a kispostákon is.

■ *Azzal, hogy a munkavédelmi képviselők megválasztása megtörtént, hatékonyabb lesz a munkavédelem?*

– Azokon a területeken, ahol nem volt ilyen munkaköri leosztás, mint a

szegedi területen, ahol a munkavédelmisek járták a kispostákat, ott biztos, hogy nagy szükség van rájuk. Ezeknek az embereknek joguk lesz ellenőrizni, és a munkakörülmények jobbításáért szót emelni. Ha bátrak, és a szakszervezet megfelelően felkészíti őket, hogy eredményesen dolgozzanak majd. Ezzel az én feladatköröm is átalakul, mert csak a körzetemen belül tudok majd munkavédelmi tevékenységet ellátni, a többi terület már nem tartozik hozzám.

A szakszervezet nem öncélú

■ *A szakszervezeti munkával mikor kerültél kapcsolatba? Nem tartod ezt a munkádat szélmalombarcnak?*

– Szélmalomharc akkor lenne, ha semmi nem valósulna meg abból, amit mi szeretnénk. Végül is nem öncélú a szakszervezet, az érdekvédelem, mert a munkáltatónak is az az érdeke, hogy jó körülmények között, egészségesnek maradó munkatársai legyenek. Tehát ez a közös cél. Tulajdonképpen a jó bérnek is egyfajta munkáltató cél-nak kell lennie.

■ *Kellene!*

– Én úgy gondolom, hogy az is, mert a mostani bértárgyalások kicsit ezt is tükrözték, főleg a keleti régióban. A bérek nagyon elmaradtak egyes körzetekben, és bértömeget enged-tünk át a rosszabbul megfizetett területeknek. Kecskeméten is kitűztük a kékszalagot, és lemondunk a javukra. A munkáltató is azt szeretne volna, és

mi is úgy gondoltuk, hogy ahol 70 ezres átlagbér alatt vannak, ott nagyon rosszul keresnek az emberek.

■ *Mióta vagy szakszervezeti tag?*

– 1979 óta, ahogy beléptem a postához, s 1990 óta vagyok titkár. Az elődöm beteg lett és akkor *Maróti László* a kerület szakszervezeti titkára eljött Szegedről, és akkor *Novok Rostás Sándor* postavezetővel megbeszélték, hogy ki lenne erre a feladatra a legalkalmasabb. Már a rendszerváltás után voltunk, és én voltam az utolsó KISZ-titkár a postán, így aztán itt maradtam minden közfeladat nélkül. Azt mondták, hogy a Kinga jó lesz, mert ő ugyanis szeret a többiekért dolgozni. Tulajdonképpen ez akkor nem választott feladat volt, hanem kooptálással megbíztak. A választáson maradtam, és azóta minden egyes választáskor a tagság megerősít, pedig mindig szoktam magam ellen indítani mást is.

Fontos a szolidaritás

■ *Meglehetősen önző társadalomban élünk a szolidaritás nemigen értékrend az emberek nagy részénél, s akkor te fontosnak tartod, hogy a közösség érdekében szakszervezeti munkát végezzél. Miért?*

– Úgy érzem, szükség van ilyen emberekre is, akik úgy érzik, hogy az érdekegyeztetés szemtől szembeni formájára szükség van. Ezt is fel kell valakinek vállalni. Fontos a szolidaritás is, mert nagy cégnél dolgozunk, egy család vagyunk. Újabban szeretnék belőlünk ezt a szemléletet kiüldözni, hogy mi munkahely vagyunk és kizárólag üzleti alapon működjön a Magyar Posta is. Amikor összejövünk egy-egy rendezvényen családostól, Tímeának volt a kezdeményezése a családinap, akkor sokan vagyunk, és jól érezzük magunkat. Jöttek a gyerekek is origamizni, festeni. Ilyenkor döbbenünk rá, hogy a postásoknak fontos az együvé tartozás. Vagy itt van a postás-mikulás. Az Ifjúsági Házal együtt csináltuk, színházi előadást néztünk, több mint száz kisgyerek volt a rendezvényen a szüleikkel együtt. A szolidaritáshoz ez is hozzátartozik, hiszen ilyenkor találkozom emberekkel, akikkel tudok beszélgetni a munkahelyi, de még az otthoni problémájukról is.

■ *Nem árt a szakszervezeti munkának, hogy ilyen jó viszonyban vagy a főnököddel, hiszen régóta dolgoztok együtt, és jól ismeritek egymást?*

– Talán könnyebb is, mert tudjuk, hogy a másiknak mi az elgondolása. Tímea jó vezető. Nincsenek konfliktusaim vele, könnyű vele dolgozni, majdnem húsz éve ismerjük egymást, együtt kezdtük kispostásként. Ha az ember jól ismeri a másikat, könnyebb az együttműködés. Hasonlóak vagyunk abban is, hogy neki is nagy szíve van, szeretjük a postást és a postát.

■ *Akkor neked itt már nem kell harcolnod?*

– Tímeával nem. Volt már olyan vezetőm, akivel a port néha össze kellett rúgnom! Nem szerettük egymást, sokat veszekedtünk. Nem volt egyszerű. Nem jó, ha az ember úgy jön be, hogy újabb konfliktusra számít.

■ *Miért van az, hogy a választmányi üléseken szokimondóbb, harcosabb vagy?*

– Mert ott szükség van a harcra, itt pedig nincs. Nem minden döntéssel értek egyet, s ők nem akarnak mindent jól látni. Kidolgoztam pl. a választható béren kívüli juttatások bevezetése kapcsán, hogy mennyi ember jár rosszabbul a tavalyihoz képest. Ennek hangot kell adni, mert a tavalyihoz képest 20-40 ezer forinttal kevesebb a juttatás. Azt szerettem volna, hogy nyíljon ki mindenkinek a szeme, számoljanak utána! És akkor lesöprik mosolyogva az asztalról, hogy a 4-7 órát dolgozók ne kapjanak annyi béren kívüli juttatást, mint a nyolcórások. Az előző évben óraelfoglaltságtól függetlenül egyformán kaptunk juttatást, és én mint érdekvédő és szolidáris ember borzasztóan haragudtam érte, hogy a négyórás most már a felét kapja majd.

■ *Miért döntött így a vezetés?*

– Ők racionálisak. Józanul látják, hogy a nyolcórás dolgozó több bevételt hoz a postának, ezért több választott béren kívüli juttatás is járjon neki. De akkor ne mondjuk rá, hogy ez szociális, se azt, hogy jóléti. Ez csak választható béren kívüli juttatás, és nem szociális és jóléti. A nagyon jól kereső menedzsment ugyanúgy megkapja a százezret, mint az 58 ezer forintért dolgozó kollégám a néhány ezret. Ha ez szociális lenne, akkor a bér alapján nem mindenkinek járna.

■ *Itt Kecskeméten hányan jártak rosszul emiatt?*

– Itt az 1-esben nincsenek részmunkaidősök, itt többségében nyolcórások vannak. A körzetben igen, mert le kellett a létszámokat építeni, de úgy, hogy óraszámot csökkentünk. Nem

biztos, hogy a tevékenység kevesebb lesz, vagy nem olyan mértékben, ahogy főnről látják. Ha Tímea vagy én kint járunk a postáink között, láthatjuk, hogy nem dolgoznak kevesebbet.

Vezérigazgató, mint jó király

■ *Nemrég volt egy éles hangú értekezlet, ahol a vezérigazgató meglehetősen kemény kritikát kapott. Mondta is, hogyha ő ilyen rossz vezető, akkor le kellene váltani. Hogyan látod innen Krupanics vezérigazgató óta a felső vezetés tevékenységét, mennyire akadályozza, vagy segíti a ti munkátokat a Magyar Posta vezetése?*

– A felső vezetés tevékenysége csak áttételesen jut el hozzánk. Igazgatósági döntések érvényesülnek itt jobbra. A feladatokat leosztják régiókra, és az ottani illetékes osztályok adják tovább azokat. *Krupanics*, és *Varjú* vezérigazgató urakról nem szándékozom egyetlen jó szót sem mondani. Rosszat nem akarok. Nem szeretem a hiú embereket, és ők nagyon azok voltak. *Kalmár* vezérigazgató bemutatkozása nagyon tetszett, és azt hiszem, hogy az ő emberi mentalitásában volt nagyon sok pozitívum. Lehet rá nagyon sok rosszát mondani. Én nem láttam a munkáját, nem tudok róla véleményt mondani, de az tetszett, hogy azt mondta az első találkozáskor, hogy nem azt várják tőlem, ugye hogy ígérsek? Három napja vagyok vezérigazgató, majd megnézzük, mit lehet a postából kihozni. Tetszett az is, hogy nem széles mellel akarta a világot megváltani. *Szabó Pál* vezérigazgató úr más típusú ember. Nagyon kemény, nagyon határozott. Volt már néhány kisebb csoportos találkozásunk, és én úgy gondolom, hogy ő nagyon jót akar. Inkább attól tartok, vannak olyan közvetlen munkatársai, akik elhallgatják előle az információkat. Lehet, hogy éppen emiatt megy ki sokszor a postákra, hogy közvetlenül gyűjtsön információt.

■ *Ez a jó király elmélet! Nem a cár rossz, hanem akik körülveszik!*

– Ő a jó királyok közé tartozik, én így gondolom. Volt rá példa, hogy egy megbeszélésen megdöbbenve hallott tőlünk, titkároktól számára teljesen ismeretlen információkat. Fültnúja voltam, hogy kifelé menet szemrehányóan kérdezte a vezetőktől: „Ezekről én miért nem tudok!” Ez a hozzáállás nekem nagyon tetszett!

(Folytatás a következő számban)

Hírek

Inkább házasság, mint posta

A Reader's Digest olvasói a Nokia, a Visa, a Colgate, a Nivea és Canon márkákat tartják megbízhatóbbnak – derül ki a magazin 14 európai országra kiterjedő felméréséből, melyet a NAPI Online tett közzé. Az olvasók négy kritérium – minőség, ár, termékimázs, fogyasztói igények kielégítése – alapján osztályozták 35 termék-kategória márkáit.

Az Európai Megbízható Márkák nevet viselő felmérésben közel 25 ezer kérdőívet töltöttek ki a Reader's Digest olvasói. A Nokia továbbra is az élen szerepel. Az üdítőitalok versenyében Magyarországon a Theodora lett az első, immár másodsor. Az autómárkák között már nagyobb a megosztottság: a hollandoknál és a magyaroknál az Opel volt a nyerő. A hazai szavazók véleménye alapján a biztosítók versenyét az Allianz Hungária, a bankokét pedig az OTP nyerte. A magyarok a Sonyt tartják a legmegbízhatóbb szórakoztató elektronikai márkának, a médiumok közül az RTL Klubot és a Sláger Rádiót kedvelik a leginkább.

Az európai élet jellemzőinek vizsgálata során igen meglepő eredmények születtek. Az európai országokban a legnagyobb arányban a házasság intézményében bíznak az olvasók, annak ellenére, hogy a 14 országból mindössze négyben végzett az élen. Ugyancsak négy országban győzött a posta. Magyarországon felcserélődött a múlt évi sorrend, a tavalyi nyertes postát a házasság letaszította az első helyről. Szintén meglepő, hogy Svájc az egyedüli olyan ország, ahol a tömegközlekedés érte el a legjobb eredményt.

POSTÁS a pódiumon

– bemutatkozik Hajzer Judit

A postai élet mindig sokszínű volt, a sport, a kultúra az elmúlt évtizedekben jellemező volt a postára. Ha most ez a közösségi lét nem is olyan virágzó, mint egykor, azért mindig akadnak postások, akik a művészetet, a kultúrát választják szabadidős elfoglaltságként, miként ezt teszi Hajzer Judit ügyviteli alkalmazott, aki 1991 óta postás, két éve szakszervezetis, és emellett rendszeresen szaval, és színdarabokban játszik.

– Gyerekkoromtól szeretem az irodalmat. Az olvasás szeretete talán édesapámtól ered, mert most is folyton olvas. Berettyóújfalu születtem és ott a '70-es években az Elzett Művekben alakult egy Bocskai komplex szocialista brigád, amit művész brigádnak hívtak, mert egy közösségbe kerültek a fizikai munkások, a szellemi dolgozók. Tizenhét éven keresztül szerveztük a Bihari vers- és prózamondó versenyt. Ez még akkoriban Budapesten is ismert volt, onnan is jöttek zsűritagok. Egészen Óberhauser Laci bácsi haláláig, aki ezt megálmodta, működött a verseny. Ő nem helyi születésű volt, de 17 évig Berettyóújfalu kultúrájáért dolgozott rendületlenül. Éppen most szervezünk emlékére egy műsort, amiben fellép Kálloy-Molnár Péter barátom, aki színész lett, és Laci bácsi indította el, Molnár Laci szintén színész lett, és Balmazújvárosból indult, Szolnokon játszik.

■ **Mit jelent neked a vers, a költészet?**

– Mindig a megnyugvást. Ha már úgy érzem, hogy már szétrobbanok, akkor egy József Attilát, egy Adyt leemelek a polcra, és egy-két óráig forgatom, és teljesen más világba kerülök át, ki tudom zárni magamból a külvilágot, és csak ők vannak.

■ **Ha most egy négy soros mottót kérnék, mit választanál?**

– Kapásból Szilágyi Domokost. „Szégyen a szó, ha nem igaz./ Szégyen a vers, ha nem vigasz./ Igaz vagyok, szégyentelen./ akárcsak a történelem.”

■ **Mit jelent a versmondás?**

– Egészen más, amikor átadom a közönségnek a vers üzenetét, akkor már pszichofizikai teljesítményt végzek. Van akinek tesszik, van akinek nem, mert ez felfogás kér-

dése, de én át szeretem élni a verseket, miként a szerepeimet is, amikor játszom.

■ **A költészet üzenetét, ami egyfajta erkölcsi tartást követel az embertől, mennyire lehet a hétköznapiakban megkövetelni magunktól. Az én legnagyobb problémám az, hogy naponta kell megalkudnunk, és felelőnk ezeket az értékeket, hogyha meg akarunk élni? Te hogyan éled meg mindezt?**

– Nagyon nehezen, de mindig megpróbálok a határon belül maradni, ha csak lehet, és itt hála Istennek lehet, mert végtelesen rendes munkatársak között dolgozom. A régebbi helyemen is így volt, tehát igazából nem nagyon kellett soha úgy megalkudnom, hogy ne tudjak a tükörbe nézni. Most az Antigonéban játszom, és pontosan azért vettük elő, hogy miként lehet valaki Antigoné, miközben a hatalom a gyávaságra épít, és bátornak kell lenni ahhoz, hogy az ember az erkölcsi parancsokat betartsa.

■ **Miért választasz olyan költőket, akiket a közvélemény kevésbé ismer?**

– Nem divatköltőket, nem közismert költőket szavalok, de mindegyiküknek közismertnek kellene lenniük, mert jó költők. Nem is baj, hogy ez így van, mert akkor elszajkóznák őket. Miért? Mert igazából nekem a költők azt mondják el, amit mondani szeretnék, de a saját szavaimmal nem tudom kifejezni. Ők megírják, amit ők éreznek, gondolnak, és én talán el tudom úgy mondani, hogy megértsék az emberek. Kifejezik azt amit érzek, és gondolok.

■ **Ki a kedvenc költőid, íróid?**

– Szilágyi Domokos, József Attila, Ady, Kosztolányi, akik így hirtelen eszembe jutnak, de rengetegen vannak. Prózaírók közül Móricz áll igazán közel hozzám. Sajnos nagyon kevés időt tudok az irodalomra fordítani, prózaolvasásra már alig jut időm.

■ **Nagy bánatod, hogy nem lettél hivatásos színész?**

– Nem, egyáltalán nem, és nem is szeretnék hivatásos színész lenni. Verset 15 éves koromtól mondok, de a színészetel csak akkor kezdtem foglalkozni, amikor idejöttem, harmincévesen, másfél éve. Így is szeretném csinálni továbbra is. Ez így jó.

U. A.

Közös lónak...?

A muzeális négy lábú

A Postai és Távközlési Múzeumi Alapítvány az elmúlt év őszén változtatott nevet, Hírközlési Múzeumi Alapítványnak hívják ezentúl. Az alapítók részvétele kezdettől: MATÁV 50%, Magyar Posta 30%, Antenna Hungária 20%. A nevek sorában viszont éppen a múlt hónapban szintén beállott egy változás: a MATÁV-nak május 7-e óta Magyar Telekom Rt. megszólítás dukál.

Létrehozása óta a korábbi két önálló múzeum (a budapesti *Postamúzeum* és a *Bélyegmúzeum*) és a három kiállítóhely (*Nagyvázsony*, *Balatonszemes*, *Ópusztaszer*) fokozatosan és örvendetesen megszorodott. Már mint azok öröme, akiknek számít a szakma és a vállalat múltjának megőrzése az utókor számára (sejthetően akadnak olyanok, akiknek csupán további plusz költséghelyet jelent egy múzeum – semmi többet).

Először a világörökségbe befogadott *Hollókő* ófalujában nyílt meg a Postamúzeum 1990-ben, majd esztendővel később az egykori budavári Várközpont épületében kialakított *Telefónia Múzeum* a távközlés legszebb hazai bemutatóhelye született meg. Ezt követte a működését beszüntetett diósi rádióállomáson létrehozott *Rádió- és Televíziómúzeum*, valamint a Debreceni Postaigazgatóság épületének földszintjén a *Deliszás Kiállítóterem* megnyitása 1995-ben. Három évvel ezután a Miskolci Postaigazgatóság épületének díszé lett a *Postakürt Galéria*, 2000-ben pedig a Pécsi Távközlési Igazgatóság gazdagodott az állandó távközlés-történeti kiállításnak otthont adó *Telegalériával*.

Az előzőekben bemutatott két közös alapítvánnyal ellentétben tehát a múzeum nem kényszerült eddig a már meghódított területek feladására, sőt! (A felsorolt saját kiállítóhelyeken túl 2004-ben Kőszegen, egy magánvállalkozás által biztosított helyen, felkérésre mini postamúzeumot hozott létre, az idén pedig a keszthelyi Festetics-kastély felújított istállójában berendezett járműtörténeti tárlathoz csatalkozott postai csomagszállító eszközeivel.)

Gondjai ezzel együtt is akadnak. Nem is csekélyek. Finanszírozási oldalról: az

alapítók a működéshez szükséges költségekre folyósított támogatást az elmúlt évben „befagyasztották”, holott az infláció még távol van a nullaponttól. Tetejébe az Antenna Hungária Rt. ez évre nyolcmillióval csökkentette a hozzájárulását. Az elért színvonal megőrzésére, illetve a változó világ által kikényszerített fejlesztésekre (pl. múzeumi informatika, virtuális megjelenés a világhálón), állagmegóvásra pályázatokkal próbálnak pótlólagos forrásokhoz jutni.

A meglévő kiállítóhelyek hálózata különböző tulajdonú ingatlanokban „lakik”. Ezek stabilitása okozza a legtöbb fejfájást az alapítványért dolgozóknak. Egy éve a Terézvárosi Önkormányzat eladta az Andrássy út 3. alatti Saxlehner-palotát, amelynek legnagyobb bérlője a Postamúzeum (erről a Postás Dolgozó áprilisi számában olvashattak részletesebben). Új fejlemény, hogy néhány hete a Fővárosi Bíróság befogadta az adásvételi szerződés megsemmisítésére benyújtott kérelmet, vagyis lesz „meccs”, a titokzatos vevők nem jutnak hozzá „erőnyerőként” a több milliárdot érő házhoz háromszázegynéhány millióért. Rezzgett a lécs egy időben a Telefónia Múzeum felett is, ám az ott terjeszkedni kívánó tulajdonos, a Magyar Tudományos Akadémia belátta, a régi telefon-

központ szinte bele van gyökerezve az építménybe, sokat nem kezdhetne vele. A diósi múzeum területének egy részét vagy akár az egész telket eladná az Antenna Hungária Rt. lakópark építésére – ez a hír járja. A szabadtéri rész kiállítási célokra még fel nem használt hányadát már el is kerítették szögesdróttal – erősítendő az aggodalmakat.

A lét vagy nem lét kérdéséhez képest a Bélyegmúzeum helyszüke szinte elenyészőnek látszik, pedig nem az. A jelenlegi helyén 65 éve üzemelő intézmény kinőtte az annak idején tágasnak tűnt teret. Olyan mennyiségben érkeznek a világ minden tájáról a bélyegek és egyéb filatéliai anyagok, hogy a gyarapodási naplóban több tétel szerepel, mint hazánk összes múzeumának éves gyarapodása. S ez akkor is sok, ha egy-egy bélyeg nagyon kis helyet foglal el. Terjeszkedni pedig az elmúlt évek, évtizedek szóbeli ígéretei, írásbeli megállapodásai ellenére sem sikerült a nagy szomszéd, a Dob utcában székelő mindenkori minisztérium, most éppen az IHM rovására.

A fenyegető jelek mellett egy újabb hírközlési ág megmentésének esélye is látótávolságba került. A *Taliándörögdi űrtávközlési Allomást* a rohamosan fejlődő technika muzeális objektummá tette. A korábbi üzemeltető MATÁV feltehetően nem tudta értékesíteni, ezért elképzelhető, hogy az alapítvány kezelésébe fogja adni. A honi technikatörténet igazi kuriózzummal gazdagodna, ha így történne.

Szabó Jenő

Az ETTU kupa „HAZATÉRT”

Hiába, no, a Róna utcában van a legjobb helyen a második legrangosabb európai asztalitenisz trófea. Csupán egy évig kellett nélkülözniük a klub székházában megfordulóknak a méretes serleget. 2000 és 2003 után harmadszor vehette birtokba a nagy menetelés végén a Postás-MATÁV SE női csapata.

A tavaly ősszel indult kupasorozat fináléjában egy „echte” spanyol gárda várt a zuglóiakra. Egy kínai, egy délvidéki magyar (a Postásban valamikor már szerepelt *Erdélyi Szilvia*) és egy román idegenlégiós alkotta trióval kellett felvenniük a küzdelmet a mieinknek. No, persze, ők sem mentek a szomszédba erősítésért, mivelhogy annál kicsit távolabbról jött a

segítség. *Jie-Schöpp* régóta Németországban él, oda házasodott kínai állt asztalhoz két magyar, *Élló Vivien* és *Kertai Rita* mellett.

Az első összecsapásra idegenben került sor. Ott magabiztos, 3-1-es győzelmet arattak a magyarok, s a pesti visszavágó formalitásnak tűnt. Végül az is lett, bár, a számszerű összesített eredmény nem ezt sugallja. Itt a Relesa Galvane Cartagena triója nyert 3-2-re, de 2-0-s hazai vezetést után, akik már nem tudtak koncentrálni, mihelyt megszerezték a kupa elnyeréséhez szükséges második mérkőzést.

Rostás Gábor vezetőedző-klubelnök hármas célkitűzéséből tehát a második is teljesült. A Szuperliga után az ETTU-kupa is az övék. Lapzártánk utánra maradt a leginkább áhított, az eddig még soha el nem hódított cím, a magyar csapatbajnoki elsőség. Ehhez azonban rontaniuk kell a Statisztika páratlan statisztikáján...

Sz. J.

Nyár hava

☞ A 2. oldal folytatása

gal vetélkedtek a feketézőkért. Meg akarták mutatni nekik, hogy mit jelent az a munka, amit éhesen, lerongyoltan végeznek, és amiből az infláció haszonlesői óriási vagytonokat szereztek. A Martinban *Lalátka János* gödrös vette kezelés alá a feketézőket. Amikor a daru leengedte a nagy hőseget árasztó kokillákat, nekik kellett a horgokat beakasztva, az öntecsekről a kokilla lehúzást elvégezni. A kövér spekulánsokról ömlött a veríték. *Lichmann Sándor*, az Ügetőpálya legnagyobb dollár feladója, lótulajdonos és gyáros, mellette *Lippai*, a cukorcsempész támolygott a hőségben. *Hollay* a körüti aranybevéltő, riadtan próbált menekülni, amikor a nagykalapács ütése alatt megremegett a föld. *Hollay* és *Lichmann*, ott helyben felajánlottak négy kiló aranyat a Nemzeti Segély javára, csak a Martinból elengedjék őket.” A Csepel története című, 1964-ben megjelent munka egyik szerzője ehhez annyi magyarázatot fűz, hogy: „A feketézők munkába állításával a munkások elégedetlenségét igyekeztek levezetni és megijeszteni az infláció haszonélvezőit. Kétségtelen történetek túlkapások is, amit a Kisgazdapárt megpróbált megnyergelni és kihasználni. Kommunista erőszakról és terrortól írtak. Később az üzemi bizottság maga is kérte, hogy minél előbb vigyék el ezeket az elemeket, mert csak csődületet okoznak és feltartják a munkát.”

Érdeemes megfogadni, amit A Jó Egészség Naptára 1927-ben tanácsol júliusra: „Ha a gyermek nem tanulja, a felnőtt majd nem is tudja. Az egészséges életmódnak, az egészségápolásnak elveit már a szülői házban, mint fogékony lelkű gyermeknek kell elsajátítanunk. Ki mint vet, úgy arat. A mértéktelenséggel, a kicsapongásokkal a betegség magát vetjük el s későbbi életünkben kénytelenek leszünk a nyomor és betegség szűrő töviseit aratni.”

AZ 1940-es Kincses Kalendárium meglehetősen ünneprontó módon a befizetendő adó részletére figyelmezteti a nyaralókat. „A 48–240 pengőig terjedő havi forgalmiadó-átalány egy hatodának lerovása bélyegeken du. 6-ig. A községi tűzoltási járulék az I. negyedévi díjbevételek után.” A Kincses Kalendárium 1985-ben pedig 1945 eseményeit idézi, ami 60 év után igencsak tanulságos: „Negyven éve történt” címmel: „Vigyázat, hamisítvány!

Lelketlen árusok vizezik a bort! Levezni lehet a Szovjetunióban lévő hadifoglyokkal. Budapesten bevezették a dohányjegyet. Megalapították a Munka Hőse kitüntetését. Megkezdődött a potsdami értekezlet: Magyarország is szóba kerül a háromhatalmi konferencián. Javul a húsellátás: szovjet segélyként 2500 élő marha érkezett a fővárosba. Kenőolaj hiánya miatt leálltak a Dunántúlra küldött traktorok. 170 traktorhoz a helyi szovjet parancsnokságok előzékenyen üzemanyagot adtak. Megszűntek a magán-vadászterületek. A Földművelésügyi Minisztérium közli: nagyszabású tervek készülnek a szikes és homokos talajok feljavítására. Tudósítójelenti: Prágában izzó a gyűlölet a németek ellen... és nincs feketepiac! Az európai nagy termelési versenyben csak minőségi árukkal juthatunk el a külföldi piacokra. A városi lakások ablakait – takarékoság miatt – tilos duplán beüvegeztetni! Potsdamból jelentik: A háromhatalmi konferencia elhatározta a békeszerződés előkészítését Magyarországgal! Japán béketapogatózására – kétezer amerikai repülőgép napokon át, támadta Japánt. A kisgazdák tiltakoznak a soraikba férközött fasiszta banditizmus ellen. Be kell jelenteni adózásra a sör-, az öngyújtó- és a sacharinkészleteket.”

Eddig sem hagytam ki, most is ajánlom az 1804-ből való Ujj és Ó Kalendárium rigmusát, amit viszont Az Est 1928-as Hármaskönyve idéz: „Mit mond a csízió?/ Kaszával, Sarlóval dolgoznak ez hóba:/ Ne heverj hát te-is (menj) az aratóba:/ De más búzájába ne vágjad sarlódat,/ Tsak az hól vetettél, ott taposd tarlódat.” Végül pedig ne feledkezzünk meg az udvariasságról, s arról, hogy a dicséret, akárki mondja is jól esik. Persze az 1986-os Ludas Matyi Évkönyve szerint van kivétel: „– Szép, kényelmes lakása van! – mondta elismerően a betörő, miközben hozzákötözte a lakót a chippendale-székhez.”

Augusztus

Augusztus, a Nyárutó, az Új kenyér hava, a Kisasszony hava. A római naptárban az év hatodik hónapja, a sextilis, melyet Octavianus Augustus császár a szenátus által a maga nevére nevezetett. A név az augeo igére emlékeztet s jelentése: az ország gyarapítója. A későbbi római császárok is viselték e címet, sőt néha nejeiket is megajándékozták vele, Augusta. Kedvenc naptáram, az 1839-ben megjelent Fűskuti Landerer Új Historiai Kalendárium-a egy rossz, de a korra jellemző rigmust közöl:

„Minden gazda most már sűrögve hordjabe/ Búza keresetj tarlóról a' csűrbe/ A' szérőt tisztítja, az ágyat megveti/ Mellybe a nyomtató lovat bévezei/ Más félen pedig a' rozst csépelgeti/ 'S az egész hónapot illy munkában tölti.” Egy 1984-es harmadik osztályos tankönyvben pedig azt olvasom, hogy augusztus 15-től kezdve egészen szeptember nyolcadikáig szedik a gyógyfüveket és magvakat. Egyébként, ha már 15-ét említettük. Érdeemes megemlékeznünk a Nagybaldogasszony, Mária mennybemenetelének emlékűnnepéről. Az Est Hármaskönyvének 1928-as kalendáriuma így ír erről: „Régi legendák szerint Szűz Mária nem halt meg, hanem testét is mennybe vitték az angyalok. XIV. Benedek (pápa) szerint 'ez nem hitcikkely, hanem kegyes és valószínű vélemény, amelytől eltérni nem csupán istentelen és bűnös dolog, hanem egyszersmind bolondság és oktaltság.”

Az 1958-as Képes Kálvin Kalendárium ezt verset közli a hónapról: „Te gazdag, érett nyárközép,/ hozod a dinnye dús ízét./ De néha már az ősz izen/ egy hulló levél röptiben./ Talló likából fúj a szél,/ Fecskék a mélykék ég alatt/ Repülő próbát tartanak.” ☞

Hordalék

A mi szoknyánk!

Valamikor komoly súlya volt a „barát” szónak. Voltak haverok, jó sokan, de a barát ritka volt, mint a fehér holló. Mostanában azonban egyre több barátunk van.

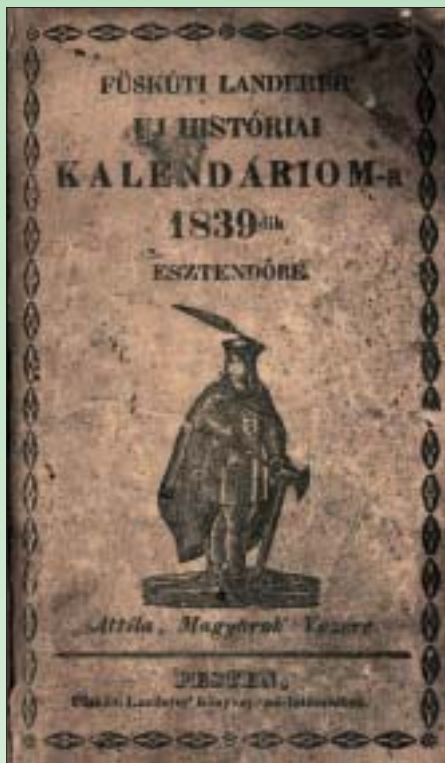
Olvasom az interneten – egy gombra írták –, hogy nyomtatóbarát verzió. Én már tudom mi ez, de az újonc mire gondol? Online megtöltik vajon a patronit? Munkavállalóbarát munkahely? Hurrá, meghív a góré egy sörre! Az ügyfélbarát hivatalból csak a

második kérdés után kezdenek kiutálni, a felhasználóbarát szoftver pedig bizonyára kifizeti saját magát.

A napokban panaszkodott egy vidéki kisposta vezetője, hogy nagyon utálja ezt a szoknyát, mert csípős az anyaga, tapad is. Folyton felcsúszik a nyakába, fél órát tornászik, mire megigazítja, ha fel akar állni.

Hurrá, a posta „ruhásai” feltalálták az ügyfélbarát szoknyát!

kisef

☞ A Képes Kálvin Kalendarium pedig 1959-ben ezt a Kovács Imre verset közli: „Kenyér// Hosszú az út, míg odáig elér/ A búzaszem, hogy illatos kenyér/ lehet belőle sok-sok éhezőnek/ Halálba szórt szemek kalászbá nőnek//Éles kaszával aratják, lemetszik,/ Zúgó cséplőgépen áteresztik,/ Malom kánjában liszt lesz, jófehér...// Ó, mennyi kín s még mindig nem kenyér!/ Dagasztják, tiszta kovász járja át,/ Túri kemence hőfokát.../ Csak így kerülhet végre, valahára/ Áldásként sok-sok élet asztalára. – ...Uram, megvallom nagyon fáj nekem,/ Hogy megtagadjam önző életem,/ De mégis kérek: munkálj engemet,/ Sokak számára áldás hadd legyenek!”

E hónapot a Kánikula Havának is tartják és a nap a Szűz jegyébe lép – olvashatjuk a Szabad Szó 1931-es Naptárában. És mit jövendől a százéves naptár? A hónap meleggel kezd, azután barátságosan az időjárás, 11-ig sokszor esik. 17-től nyomasztó a hőség, végre zivatarok, utána a levegő némileg lehűl. Azt is írja a kalendarium, hogy a Szabad Szó feleslegessé teszi a drága napilapok olvasását. De hol van ma a Szabad Szó? Csak a drága napilapok maradtak. Ugyancsak ez a naptár ajánlja: „Fáj valamije? Nem érzi jól magát? Hanyatlik ereje? Nem tud dolgozni? Nem alszik jól? Segít a Diána Sósorszesz!” A Szabad Szó időjárás előrejelzését erősíti meg a Légrádi testvérek 1940-es Naptára: Herschel szerint 1–10-ig meleg, szép idő, 10–17 változó, száraz, meleg, 17-től kellemes napsütés, 25-től kellemetlen száraz meleg, hó végéig futó záporok. Közbevetőleg, valamit már sejtethetett a háború borzalmairól az a

Új kenyér hava

kereskedő, aki Haidekker gázálcot és óvóhelyet ajánlott. Vajon megérhette, hogy mennyire segített? A Képes Friss Naptár, azaz Friss Újság kalendariumában ez a klapanca, azaz versszerűség olvasható a nyárról: „Kasza-sarlópengést elhozza Péter-Pál,/ Jégverés-zivatar telehombárt talál./ Tűz ellen, jég ellen, aki biztosított,/ Reménytelen könnyet hiába nem ontott./ A takarmányokra bőven gondolatok,/ Szénából-szalmából kazlakat rakjatok.” Radnóti Miklós költőien fogalmaz:

Augusztus// A harsány napsütésben/ Oly csapzott már a rét/ És sárgáll már a lomb közt/ A szép aranyánét./ Mókus sívít már és büszke/ Vadgesztenyén is szúr a tüske.

AZ Országos Református Szeretetszövetség naptárának szerkesztője nem földi kincseket ajánl: „Gyűjtsetek kincseket a mennyben, ahol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti, és ahol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják. Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.” (Mt. 6. 20–21.)

A Jóegészség Naptára 1927-ben természetesen, hogy a túlzásmentességet ajánlja: „A mértékletesség nagy elvén alapszanak az egészség legfőbb szabályai. Életmódunkban mindenkor az arany középútat tartsuk szem előtt. Friss víz, jó kenyér mindennél többet ér. Ne feledjük, hogy nem abból élünk úgy sem, amit megszünk, hanem amit megemésztünk.”

A magyarság számára ez a hónap többszörösen is gyászos emlékeket idéz. 1526. augusztus 29-én, a mohácsi csataterén megsemmisítő vereséget szenved a magyar sereg a töröktől. Erre az eseményre és Kisfaludy Károlyra, a Mohács című szívszorogatóan szép vers szerzőjére emlékezik Hegedüs Géza a Kincses Kalendarium 1982-es évkönyvében megjelentetett versében: „Hős vértől pirosult gyásztér volt mindig a múltunk/ s nemzeti nagylétünk hangja: a szépszavú vers./ Holló szárnyaival lebegő veszedelmeket élünk,/ vágva a szent eszmék lelkesítő gyönyörét./ Tudjuk: a volt az volt, de az emlék példa legyen most/ s vallva a tennivalót, nézzen előre szemünk.” Tizenöt évre rá, a törökök csellel elfoglalják Budát. 1848. augusztus 13-án teszi le Görgey és serege Világosnál a fegyvert az orosz hadsereg előtt. 1919.

augusztus elsején vonulnak be a román csapatok a fővárosba és Csepelre. A Csepel Művekből rengeteg értéket elrabolnak.

Augusztus 20-án emlékezünk meg államalkotó Szent István királyunkról, aki vérrel és vassal, erőszakkal és idegen segítséggel megerősítette apja, Géza fejedelem művét, a keresztény Magyarországot. El kellene gondolkodnunk, vajon szükségszerű-e, hogy a jó célokat erővel, kegyetlenséggel erőszakoljuk ki. Az eredmény mindent igazol?

És végül, mit mond a Csízio, azaz a jóslatok és álmofejtéseket is tartalmazó naptár, no meg a csízioval, ésszel, értelemmel megáldott ember? Az Est 1928-ban megjelent hármaskönyvének szerkesztője talált nekünk egy tanácsot az Ujj és Ó Kalendarium 1799-re című kiadványban. Ő idézi a XVIII. századi szerzőt, mi őt, és remélhetőleg majd bennünket is idéz egy kíváncsi újdondász. Mert így hagyományozódik a kultúra. „Az Égi madarak nem szántanak sem vetnek,/ Mégis a' máséből ki-elégítettnek./ Hát az emberek közt hányan találtatnak,/ Kik vetés nélkül is eleget aratnak!”

Udvarhelyi András

(Grafikák: Lacza Márta,
Dékány Ágoston)

Lengyel Géza

Augusztus

*Hol már a tavasznak üde zöldje? –
szénaillattól részegen
sáskák kővályognak, szállnak
az újrakaszált réteken.*

*Forró, tikkasztó kánikulában
az erdő is lecsendesült –
fáradt vendég, – egy bogáncsra
pihenni rókalepke ült.*

*Most jólesik fürdőzés, ivászat, – mily
jól esik a kerti pad
s ott álmodozva találgatni
mit burukkol örvösgalamb!*

*Sűrű méz foly bázaink falára,
nem rezdül fű, nyárfalevél, –
István király ünnepére
asztalon az első kenyér –
megszegve a szentelt kenyér.*

Félezer éve divat a SÁNCOLÁS...

Timur Lenk, a Nagy Kán (1336–1405) hadba vonulásakor állítólag mindig egy óriási sakktablához hasonló alkotmányban utazott s haditanácskozásain sokszor sakkozott. Nem szeretett veszíteni s egy alkalommal a matból normál lépés helyett a tábla közepéről a szélére menekült a királyával. Kijelentette, hogy új találmánya néki szabad, de követői is megtehetik mostantól. Ennek több, mint hatszáz éve és a sáncolás ugyan a zsarnok kitalációjával kezdődött, de a mai napig hatásosan megelőzi a bajokat. Példajátszmánk kitűnő adalék a témára: Nikolov hanyagolja Timur Lenk szabaddalmát, inkább Réti Richárd mondásának hódol, mely szerint: a sáncolás idővesztés. Timur nagy ötlete a középkorban vált elfogadottá, bár sokáig csak hosszú menekülő lépésként alkalmaz-

ták. (Olasz rochádként Ke1-h1 és Bh1-e1 cserével.)

Cseparinov, I (2621) – Nikolov, S (2394)

69. Bolgár Bajnokság, Pleven 2005. június 1.

Szicíliai védelem (B48)

1. e4 c5 2. Hf3 e6 3. d4 cxd4 4. Hxd4 Hc6 5. Hc3 Vc7 6. Fe3 a6 7. Vd2 b5 8. 0–0–0 Hf6 9. Ff4 Vb6 10. Hb3 Hg4 11. h3! Hge5 12. Kb1 d6 13. Fe3 Vb7 14. Ka1 Bb8 15. Hd4 Ha5 16. f4 Hec4 17. Fxc4 Hxc4 18. Vd3 Hxe3 19. Vxe3 Fe7 20. g4 b4 21. Hce2 Vb6 22. Vf3 g6 23. h4 e5

Szárnytamadást a középben kell ellensúlyozni – ha lehet.

24. Hb3 a5 25. h5 Bf8 26. hxg6 hxg6 27. Hbc1 a4 28. f5 gxf5 29. gxf5 Vc6

30. Kb1! Bb5 31. Hd3 Fb7 32. f6! Fd8 33. Hg3 a3 34. Hf5 Fc7 35. Vg3 Vxe4 36. Hg7+ Kd8 (Timur e sakkra talán a8-ra ugrott volna el s ellenfele nem mert volna tiltakozni...)

Gyönyörű tájkép: szerencsénk volt, nem Timur az ellenfél s most jöhet a huszár-sakk a karzatnak.

37. He6+!! fxe6 38. Vg7 1–0.

A sáncolás elmulasztása mellett, a játszmában a huszárok és futók harcát is illusztrálja. Hát igen, itt a mongol lovasok uralták a harcmezőket.

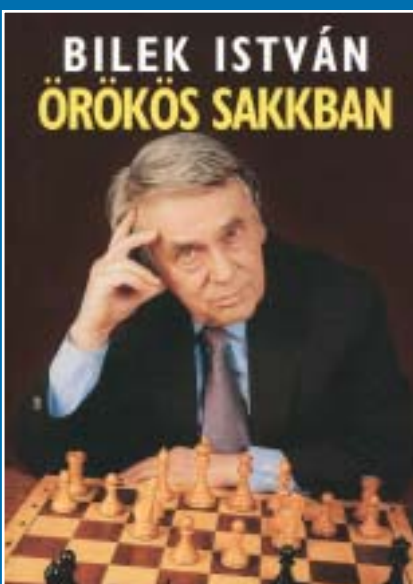
Tamerlán világhódító sánta és félszemű volt, hiú zsarnokként egy olasz festőt bízott meg, hogy az utókor számára örökítse meg személyét. A festő a halálos felkérést sápadtan köszönte, de zseniális ötlettel teljesítette a megbízást a Nagy Kán megelégedésére. A képen Timur féltérde ereszkedvén, bal szemét hunyorítva, az örökkévalóságot célozta meg...

*	ÖRKÉNY ISTVÁN DRAMÁJA	SPANYOL ÉPÍTÉSZ VOLT. ENRIQUE	LÓBIZTATÁS	KÖZÉP-MOR TREFÁS BOKÓZAT	*
A VICC POENIA: ELSŐ RÉSZ	▼		▼		O
A KERÁMIKUS ALAP-ANYAGA	▶				
KELTA SÍR-HÁLÓM					
KÉTESI	▶		PÁRAT-LAN CSAP! ALLE	▶	
KÁLIUM	▶	TAKAR LÉNGYEL NÉP-CSOPORT	▼		
MEGA					
LÁSZLÓ, BECÉZVE		▼		▶	SPANYOL AUTÓJEL
A VICC POENIA: MÁSODIK RÉSZ	▼	▼	KISEBB KENYÉR FECSKE-FAROK	▼	AMPER
HEGYFOL ANGOLIE				▼	EMERSE-GESSÉG HAD-APRÓD
CSAPÁGY-MÁRKÁ				▶	FERFÉNÉV TURNER
RUSÁNG			▶	▼	PUSZTÍTÓ NÉP V. TELEPÜLÉS
		▶	▶		KELVIN KEMÉNY FÉM
		▶	▶	▶	A HÁZ TETEJE ROMÁN AUTÓJEL
A KELME VÉGE				▶	UTGÁRA IDEGEN NŐI NÉV
INFLÁZ			▶	▶	FIZI-MISHA FORMA
			▶	▶	AZ IDŐ JELE A MÁJ TERMEI
			▶	▶	TARTÓZÁSA VAN ENERGIA
GERMÁN-UM		▶	▶	▶	ALAP-VETŐ DÁTUM-RAG
		▶	▶	▶	HUELVA RÉSZEI BOTVÉGI
		▶	▶	▶	CSEH ÍRÓ JAPÁN AUTÓJEL
ELŐTAG: EGY	M				? *

Megjelent!

BILEK ISTVÁN
ÖRÖKÖS SAKKBAN

POSTÁS DOLGOZÓ

A Postás Szakszervezet lapja
Szerkesztőség: 1146 Budapest,
Cházár András u. 13.
Levelécím: 1406 Budapest, Postafiók 14.

Felelős kiadó:
Mundruczó Kornél elnök

Felelős szerkesztő:
Udvarhelyi András
Telefon: 465-3715

Nyomdai munkálatok:
FHM Nyomda
ISSN 1219-3712